

Sfanta Biblie

Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the
Romanian language

Sfanta Biblie
Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the Romanian language

Copyright ©

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-10-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Oct 2023 from source files dated 11 Oct 2023
6d0af671-5a31-553e-9e66-9d1144a55c6d

Contents

Luka	1
----------------	---

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ânvcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrnuće dăm morc, unesenje âm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje aj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael âm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Âm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči pântru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skriji dogođajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ântri noj. ² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur vâzut šă šje svite Isus, jej âs slugurlje alu vorba.* ³ Aša šă ju mam ângândit dăm elši pă rând să skruv kutotu pântru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ânkriđală dă vorbilje dă šje u fost ânvcăcat kă aj aje anume.

Anđalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Âm zăljiljelje kând kralj Herod vladale âm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu Abiji,† šă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta. ⁶ Amăndoj âs re âm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toči zapovjedurlje šă pravilurlje

alu Domnu anostru. ⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puće să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kând una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov âm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă. ⁹ Dă pă običaju ântri pop lu izabralit ku kockă să mergă âm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.‡ ¹⁰ Šă ântreg narodu ašçipta afară âm udvar šă să aruga âm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunšje anđalu alu Domnu su năstămit âm Hram alu Zahariji dădănençi pă desna parçi§ dă žrtvenik hundî are miomiris. ¹² Zaharija kând u vâzut pă anđal tari su ânfrikušatăsă.

¹³ Daje anđalu ju zăs: “Nuçi sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan. ¹⁴ Vi ave fălušăje šă slavlje šă mulc sur âm făluša la fătala aluj. ¹⁵ Kă jăl anume u fi mari âm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar âm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svânt. ¹⁶ Mulc fišjori kari âs Izraelci sur ântoršji dă rând dă la jăl âm napoj la Domnu Dimizovu alor. ¹⁷ Jăl u meržji âm nençe alu Domnu ka vjesniku âm duhu šă âm pučere alu Ilija kari are dă kânva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ântorkă pă eje kari âs nevjerni să apușji mudrost dă la heje kari âs pravednă, să pripremalaskă narod pântru Domnu.”

¹⁸ Ali u zăs Zaharija alu anđalu Gabrijel kari stăće âm nençe alu Dimizov: “Dă pă šje uj šçi kă aje aj anume? Tu vejs kă mes aku om bătărn šă băšăca ame aj isto âm aj.”

¹⁹ Anđalu ju ântors vorba: “Numilje amnjov aj Gabrijel šă ju mes ku Dimizov* să askultă šje mu spunji, aša mes mănât să svitesk ku činji šă săc aduk Hir fălos. ²⁰ Punji mă ureçi, kând mar nu maj ânkrizut dă vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puće sviti păn šje no su dogoduli asta šje

* **1:2** jej âs slugurlje alu vorba Ili “služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.” † **1:5** Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elši pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24). ‡ **1:9** Svečenci trăbuje să acăci tamjan kari are dulșji mândru miros, dăde prinost alu Dimizov âm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar âm nontru âm Hram. § **1:11** desna parçi lok hundî anđalu are pă lok dă čast * **1:19** ju mes ku Dimizov âm original skrijă: “kari stă la Dimizov”. Asta aj zăs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dă la Dimizov, ar trăbuji să fijă dovoljan dokaz alu Zahariji.

cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi am pravã vremi.”

²¹ Lume ašçipta afarã pã Zaharija, šã sã čudule šje fašji atita dobã am svetište. ²² Kãnd u vinjit afarã nu puće sã svitaskã. Jãl svite am znakovur šã nu puće sã svitaskã njimika pãn šje nu ju su ave kupilu. Šã atunšje ur prišjepi kã u avut vizijã am svetište.

²³ Kãnd u završalit vreme dã služba aluj am Hram, Zaharija u fužjit akasã. ²⁴ Atunšje maj dã pã zãljilje bãšãca aluj u rãmas gãrjonã, šã nu jãšã afarã šinšj lunj.† Elizabeta u zãs: ²⁵ “Domnu aj ala kari u fãkut asta aku: Dimizov su ujtat pã minji ku milã šã u lot andãrãt rušãnje dãm oči alu ominj.”‡

Anđalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

²⁶ Šasã lunj dã kãnd Elizabeta are gãrjonã, Dimizov u mãnat pã anđalu aluj pãšçi Gabriel am varuš am Galileja kari sã čamã Nazaret. ²⁷ Jãl u vinjit la fatã am pãr kã su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sã čima Marija. ²⁸ Gabriel u vinjit šã u zãs: “Anfãlušešçi tu kari ješç izabralitã! Domnu aj ku činji! Blagoslovulitã ješç tu antri mujer!”

²⁹ Marija are uznemirenã dã pozdravu aluj šã je u anšjirkat sã sã angãndaskã šje značalešçi. ³⁰ Anđalu ju zãs alji: “Nuc fijã frikã, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milã. Š ³¹ Punji ureçi, vi rãmãnje gãrjonã, vi fãta fišjoru šã tu ji punji numi Isus! ³² Jãl u fi mari, šã u fi čimat Fišjoru lu Hãl Maj Mari! Šã Domnu Dimizov ju da autoritet sã vladalaskã ka kralju ka kum aj predaku aluj David. ³³ Šã jãl u vladalit am familija lu Jakov dã erikeš, šã kraljevstva aluj nu ave kraj!”

³⁴ Marija u antribat atunšje pã anđal: “Kum poçi asta fi kã ju mes fatã am pãr!”

³⁵ Anđalu ju antors vorba: “Duhu Svãnt u vinji pã činji, šã puçere dã Hãl Maj Mari çu astupa ku umbrã. Dãm ala rãnd Kupilu Svãnt šje u fi fãtat dã la činji u fi čimat Fišjoru

alu Dimizov. ³⁶ Punji ureçi: Rođakinja asta Elizabeta aj bãtãrnã šã isto u ave fišjor, kã je nu puće sã ajvi majmult, ali aku aj mar am šasã lunj dã kãnd aj gãrjonã. ³⁷ Kã njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

³⁸ Atunšje u zãs Marija: “Da ju mã ligizesk ku asta sã fjuv ropkinja alu Domnu. Lasã fijã aša kum tu zãšj.” Atunšje anđalu u fužjit dã la je.

Elizabeta u kunuskut pã kupilu alu Marija dãm injimã kã jãl aj Mesija

³⁹ Dovã tri zãlji dã pã aje Marija su gãtat šã u mers pã kalji, je su angribit am unu sat am Judeja pã đal. ⁴⁰ Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat am nontru šã su pozdravalit ku Elizabeta. ⁴¹ Kum u auzãt Elizabeta pozdravu lu Marija u sãmçãt pã kupilu alji kum tari su miškat am injimã, šã Elizabeta are pljinã ku Duhu Svãnt. ⁴² Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješç blagoslovulitã tu antri mujer, šã blagoslovulitã aj kupilu atov! ⁴³ Adišje mes aša bitnã, kã tu mama lu Domnu amnjov vinji sã mã posjetilaskã? ⁴⁴ Kã dãm momentu šje am auzãt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dã fãlušãjã am injima ame! ⁴⁵ Blagoslovljenã daje kã tu aj ankrizut kã šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešçi pã Dimizov am kãncit

⁴⁶ Atunšje Marija u zãs: “Duša ame ãl slavalešçi pã maj mari Domn, ⁴⁷ šã duhu amnjov sã anfãlušešçi am Dimizov Spasitelju amnjov, ⁴⁸ daje kã jãl su ujtat ku milã pã minji pã poniznã ropkinja aluj, aku toçi generacijurlje mur čimamã blagoslovljenã, ⁴⁹ daje kã svemoguçi Dimizov u fãkut mari djelur ku minji, šã numilje aluj aj svãnt. ⁵⁰ Pãlãngã totã sãmãnca, Dimizov aj milos pãlãngã eje kari ãl poštivalešçi. ⁵¹ Ku mãnã aluj jãl u fãkut puçernjišji lukrur. Jãl u arunkat afarã pã eje kari asre ponosnã am suflijiçilje alor šã pã eje kari asre umišljeni.

† 1:24 Dã pã šinšj lunj, toc u viđe kã aj gãrjonã. Atunšje ominji nu su akãca dã Elizabeta kã inka aj nerotkinjã. ‡ 1:25 Asta aj daje kã sãmce rušãnji kã je nu ave kupij. § 1:30 Tu aj aflat la Dimizov milã Idiom “afã milost” značalešçi kã benji ješç apukat dã la šjinjiva: “Dimizov u odlučilit kã cu da mila” ili “Dimizov cu arãta bunjeme aluj.”

52 Pă heje bălour vladar lju vărli dă pă prijestolje,
a pă heje kari ăș ponizni lju riđikatulji.

53 U rănjit pă flămănz ku mănkaru bună,
a pă găzdașji lju măna ku mănjlje golji.

54 Jăl u ažutat pă Izrael sluga aluj
su ăngănditusă dă milă aluj,*

55 ka kum u obečalit alu preci anoștri dă kănva
să fijă pljinj dă milă pălăngă Abraham șă pălăngă potomku aluj dă erikeș.”

56 Marija u rămas ku Elizabeta tri lunj atunșje su ăntorsăsă akasă.

Ivan Krstitelj su avutășă

57 Kănd u vinjit vreme alu Elizabeti să ajvi kupil, je u fătat fișjor. 58 Šă kănd ur auzăt susjedi șă njamu kă Domnu are bun pălăngă je, jej ur vinjit una la je șă să ăm fălușe ku je una.

59 Kupilu trăbuje să fijă obrezalit pă optă (8) zuva, șă kănd or vinjit una să fakă asta, jej gănđe să ăj đe numi Zaharija dă pă tatusu. 60 Mumăsa u odbijilit șă u zăs: “Nu, jăl su čima Ivan.”

61 Ali jej ur zăs: “Njime dăm njamuc nu u fost čimat dă pă numiljala!” 62 Šă așa jej ăntriba ku znakur pă tatusu alu kupilula, kum su čima. 63 Zaharija u šjirut pločică dă skris șă u skris: “Ivan ăj numilje aluj!” Toc asre ămirac. 64 Šă dăm ala șas Dimizov u dăsvăkut gura alu Zaharija șă poči să svitaskă. Šă jăl dăđe slavă alu Dimizov!

65 Atunșje frika u vinjit pă tot susjedu șă ăm totă parće dă Judeja păm đalur șă spunje șje su dogodulit. 66 Toc kari ur auzăt dă aje cănje ăm firi șă să ăngănde: “Šje u fi dăm ala kupil? Anume măna alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

* **1:54** Dimizov nu poči ămujta. Kănd ăș dușji ăm firi, Dimizov să ăngădeșči, aje značaleșči kă Dimizov djeluvuleșči dă pă obečanje șje u dat. Asta sviteșči dă obečanje aluj: “u obečalit alu preci anoștri kă u fi milosrdan.” **1:55** Gal 3,16
† **1:66** măna alu Domnuluj ăj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku jăl”. ‡ **1:69** Ăm original skrijă: “rog dă spasenje păntru noj”. Rog dă životinjă are simbol dă pučere alji să să potă branalaskă. Dă Mesija să sviteșči ka kum ar fi jăl rog kari ari pučeri să spasalaskă Izrael ka “šjinjiva ku pučeri să nji spasalaskă.” § **1:69** ăm original skrijă: “ăm kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavaleșči familija aluj, potomci aluj. * **1:71** Vorba “măna” predstavaleșči pučeri kari rej ominj koristileșči protiv dă ominji alu Dimizov. † **1:78** Asta ăj metaforă dă điriptači. Ajișje să sviteșči dă duhovna điriptači kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afară kari svitlizeșči pă pămănt. Veđi Mal 4,2. ‡ **1:79** eje kari šađi ăm tunjerikasta ăj metaforă hunđi nuj duhovna điriptači. Alu heje ominj kari lji falaleșči duhovna điriptači sviteșči kă jej šađi ăm tunjerik: “ominji kari nu ščijă điriptači”. § **1:79** kalje dă putuljală ăj metaforă dă kust kari osoba ari putuljală ku Dimizov: “să kustanj kust ku putuljală” ili “să umblanj pă kalji kari nji dușji la putuljală”.

Zaharija prorokuvuleșči šjinji ăj Mesija șă Ivan

67 Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dă Duhu Svănt, atunșje prorokovale șă zășje:

68 “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,
Kă jăl u vinjit șă să otkupilaskă pă narodu aluj!

69 Jăl u răđikat păntru noj pă spasilju silni!‡

Dăm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.Š

70 Asta nju fost spus dăm gurălje dă proroci aluj svănc dă kănva:

71 spasenje dă la dužmanji anoștri
șă dăm mănĳ* kari toc nji mărzăleșči.

72 Are milosrdan pălăngă preci anoștri,
șă u ispunulit savezu aluj svănt.

73 Ăm zakletvă kari u dat lu Abraham, alu predaku anoștru:

74 să nji izbavalaskă dăm mănĳ alu dužmanj,
să pučenj poslužulenj pă jăl făr dă frikă,

75 șă să kustanj svănt șă đirept ăm toči zăljlje dă kustu anoștru.

76 Šă tu Ivan fișjoru amnjov, tu vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov,
kă tu vi meržji ăm nenče alu Domnuluj
șă să ăj đireș kalje aluj,

77 Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fălos dă spasalala

șă dă jirtala dă grehurlje alor.

78 Kutotu asta ăj dă rănd dă sufljitu milos alu Dimizovu anoștru,
ka sorilje kari svitlizeșči u vinji afară dăm nor pă noj sus†

79 u da lumină alu eje kari šađi ăm tunjerik,‡
șă ăm umbra alu morči.

Nju punji pișjorilje anoștri pă kalje dă putuljală.”Š

⁸⁰ Ivan u kriskut šă su ămbălurit ăm duh. Kusta ăm pustinjă păn šje nu su arătat javno alu Izraelc.

2

Isus su avut ăm Betlehem (Mt 1,18-25)

¹ Ăm aje vremi dă pă šje su avut Ivan, zapovjed u fost mănată dă la car August să fakă skritura dă stanovništvo ăm ăntragă cara. ² Aje are elși skritura dă stanovništvo kari u fost kănd Kvirinije are vladar dă Sirija. ³ Aša toc ur mers să să prijavalaskă ăm varušu hundi preci alor u kustat.

⁴ Aša Josip dăm mik varuș Nazaret ăm Galileja, u mers ăm varuș Betlehem ăm Judeja hundi su avut David daje kă jej as re njamu alu kralj David.* ⁵ Josip u mers akulo să să jivaskă dă skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gărjonă. ⁶ Šă kum asre dăm Betlehem akulo vreme u vinjit să să ajvi kupilu. ⁷ Je u avut elși fișjor, lu ănvălitălu šă lu pus ăm hiștalov† daje kă nu are soba pântru jej ăm fugadov‡

Anđalu najavalašci alu pastiri kă Isus Spasitelj su avut

⁸ Ăm ala lok dă apropi dă Betlehem asre pastirur kari rământje afară pă otvoreno šă păze stadurlje alor totă nopće. ⁹ Šă dăm turdată su pojavalet anđalu alu Domnuluj! Anđalu u stat ăm nenće alor, šă slava alu Domnuluj lju svitlăzăt pă jej. Šă pastiri u gălbănjit ăm ubraz dă frikă. ¹⁰ Ali anđalu lju zăs: “Nu vă fijă frikă! Ju vjuv să vă aduk Hir fălos, dă mari fălușăjă pântru totă lume. ¹¹ Ăm varušu hundi su avut Kralj David, astăs su avut Spasitelj. Jăl are Krist, Domnu! ¹² Asta ăj znak dă pă kari să ăl šcijec: voj vic afla pă kupilu ănvălit ăm hiștalov.”

* **2:4** Betlehem are mik varuș, akulo David su avut, a u fost zăs kă akulo su ave šă Mesija (Mih 5,2). † **2:7** hiștalov are čist, molji šă uskat ka fănu, să fijă molji pântru kupil mik. Marija šă Josip as re una ăm aje prostorijă hundi as re živadur. ‡ **2:7** nu are soba pântru jej ăm fugadovdaje kă ur vinjit mulc ominj ăm Betlehem să să prijavalaskă pă skritura dă stanovništvo. § **2:19** Marija cănje dă vorbilje alor šje ur spus dă kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “ăm fălușăjă cănje aje”. * **2:21** obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zăšji kă obrezanje dă fișjor ăj žrtva dă roditelji kari trăbă să adukă (Lev 12,1-4). **2:23** Izl 13,2 **2:24** Lev 12,8 † **2:25** pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael Ăm original skrijă: “aščipta utjehă dă Izrael”

¹³ Atunșje dăm turdată lăngă parće dă anđal u vinjit mulc anđej dăm nor kari hvalale pă Dimizov. Šă jej slavale:

¹⁴ “Slava alu Dimizov ăm nor šă pă pământ putuljală alu eje ominj kari lju izabralit.”

¹⁵ Dă pă šje ur fužit anđelji dă la pastir ăm nor, pastiri ur zăs una la alt: “Haj aku am Betlehem, šă să viđenj aje dă šje Domnu nju spus!”

¹⁶ Aša sur ăngribit ăm Betlehem šă ur aflat pă Marija, šă pă Josip, a kupilu are ăm hiștalov. ¹⁷ Šă kănd pastiri ur văzut pă kupil, jej sur apukatăsă să spujă šje lju fost spus dă la anđej dă kupil. ¹⁸ Toc eje kari ur auzăt šje pastiri ur spus, jej toc asre ămirac. ¹⁹ Ali Marija cănje toci vorbilje alor ăm sufljičilje alor šă mult su găndit dă jelji. ²⁰ Atunșje pastiri ur fužit la stadurlje alor šă jej dăde hvală šă slavă lu Dimizov dă kutotu stvarurlje šje ur auzăt šă šje ur văzut, točno kum lju fost najavalit alor.

²¹ Osmă zuva kănd kupilu su avut u fost obrezalit,* šă u fost čimat Isus, numilje u dată aluj dă la anđal majnti dă šje Marija u rămas gărjonă.

Isus šă Marija trăbă să mergă ăm Hram

²² Šă kănd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedălală dă la zakonu alu Mojsije, Marije šă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să ăl posvetilaskă la Domnu, ²³ kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elși fișjor u fi posvetilită la Domnu.” ²⁴ Jej trăbă isto să adukă žrtvă: “Dovă grlicur ili doj tănjiră puomb,” kum ăj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

²⁵ Atunșje are om ăm Jeruzalem šje să čima Šimun. Jăl are pravedan šă svet šă aščipta pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael† šă Duhu Svănt are ku jăl. ²⁶ Šă Duhu Svănt

majnti ju spus aluj kã no mori majnti dã ŝje no viđe pã Mesija alu Domnu anos-tru. ²⁷ Aša Duhu Svãnt lu dus pã Ŝimun ãm Hram‡ kãnd ur adus roditelji pã kupilu Isus ãm nontru ŝã sã fakã obred kum are obiãaju dã zakonu alu Mojsije. ²⁸ Ŝimun lu apukat ãm mãnjljeŝ pã Isus, slavale pã Dimizov, ŝã u zãs:

²⁹ “Aku lasã pã sluga atov sã morã ãm putuljalã, Domnu,

kum tu aj zãs,

³⁰ kã oçi amej ur vãzut spasenje ata.Ŝ

³¹ Asta tu aj fãkut dã totã lume.

³² Asta ãj lumina dã ominj * ŝã lji sveltizaskã alu ominj kari nus Ŝidov, slava alu lume dã Izrael!”

³³ Tata ŝã mama alu Isus asre umpljec ku ãmiralã dã kutotu ŝje Ŝimun u zãs dã jãl.

³⁴ Atunŝje Ŝimun u blagoslovulit pã jej ŝã u zãs lu Marija: “Dimizov u odredilit pã ala kupil kã pãntu jãl mulc Izraelc ur kãđe ŝã su riðikasã.† Jãl ãj odredilit sã fijã znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacilã ³⁵ aša u vinji pã luminã gãndurlje askunŝã alu mulc, a maçu ãi ãmpunŝji ãm duŝa ata.”‡

Ana u prepoznulit pã Mesija

³⁶ Are isto aša proroçica Ana fatã alu Fanuel kari ãj dãm pleme alu Aŝer. Ana are tari bãtãrnã mujeri, je are ŝapçi aj ãm brak ³⁷ ŝã aku ãj vãdojã, mar hundiva osamdeset patru aj.Ŝ Ana nu fuŝje dãm Hram, nego sluŝule akulo zuva ŝã nopçe ãm post ŝã ãm aruguminçi. ³⁸ Baŝ pã aje vremi Ana u vinjit, hvalale pã Dimizov, ŝã je spunje dã kupilu Isus alu toc kari aŝçipta pã Dimizov sã otkupilaskã pã Jeruzalem.*

³⁹ Dã pã ŝje ur fãkut Josip ŝã Marije kutotu ŝje zakonu alu Domnu u ŝjirut dã la

jej, jej ur mers ãm napoj ãm varuŝu alor Nazaret ãm Galileja. ⁴⁰ Kupilu u kriskut ŝã su ãmbãluritãŝã, are pljin dã mudrost, ŝã blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus sviteŝçi ku uãitelji ãm Hram

⁴¹ Roditelji alu Isus mãrŝje ãm tot anu ãm Jeruzalem sã fijã akulo pã blagdan dã Pasha. ⁴² Aša kãnd are Isus dvanaest aj dã bãtãrn jãl una ku jej u mers pã blagdan ka kum stalno mãrŝje. ⁴³ Ŝã kãnd u trikut blagdanu jej sur gãtatãŝã akasã, ali fãr dã ŝçučilje alu roditelji, kupilu Isus u rãmas ãm Jeruzalem. ⁴⁴ Jej gãnde kã ãj hundiva ãm grupã. Jej ur trikut mari kalji totã zuva, kapu sur apukatãŝã sã ãl koçi ãntri njamu ŝã ãntri hej kari ãl kunoŝçi. ⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ãm napoj ãm Jeruzalem ŝã ãl koçi. ⁴⁶ Tri zãlji dã pã aje jej lor aflat. Isus are ãm Hram, ŝãđe ãntri uãitelji dã zakonu alu Mojsije, punje ureçe ŝã lji ãntriba. ⁴⁷ Toc kari ãl punje ureçe asre ãmirac la fire aluj, ŝã la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari ãmirac kãnd lor vãzutãlã akulo ŝã mumãsa ju zãs: “Fiŝjoru amnjov adãŝje njaj fãkut asta anovã? Tata atov ŝã ju as renj ãm mari brigur dã ãinji, pãŝçi tot ãi kutanj!”

⁴⁹ Isus u ãntors vorba: “Ali adãŝje mã kutac? Nu ŝçijec kã ju aŝ trãbuji sã fjuv ãm kasa† alu Tata amnjov?”‡ ⁵⁰ Jej nur priŝjiput ŝje gãnde sã lji spujã.

⁵¹ Ali Isus u mers ãm napoj ku roditelji ãm Nazaret, ŝã jãl lju u pus ureçi. Ŝã mumãsa aluj u cãnut kutotu vorbilje ãm sufljituŝ.Ŝ ⁵² Ŝã ãm aje vremi Isus u kriskut ãm gãnd

‡ **2:27** ãm Hram “ãm udvaru dã Hram.” Numa sveçenici puçe tuna ãm zgrada dã Hram. **Ŝ 2:30** spasenje ata “Spasalala” spunji dã osobã kari u aduŝji spas-kupil mik kari ãj Isus-kum Ŝimun cãnji: “Spasitelj kari tu aj mãnat”.

* **2:32** lumina Asta metaforã znaçaleŝçi kã kupilu u aŝuta alu ominj sã vadã ŝã sã priŝjepi pã ista naçin ka kum lumina aŝutã alu ominj benji sã vadã. † **2:34** ur kãđe ŝã su riðikasã Eŝçe vorbi znaçaleŝçi: “asta kupil u faŝji kã mulc ur kãđe ili ur vinji dã apropi la Dimizov”. ‡ **2:35** MaçAsta metaforã spunji dã tuga mari kari Marija u sãmcã: “Tuga ata u fi aša tari dã çu dure ka kum maçu çar ãmpunŝji ãm sufljit.” **Ŝ 2:37** “osamdeset patru aj”: poçi fi 1) aste are vãdoja 84 aj ili 2) are vãdoja kari are bãtãrnã 84 aj. * **2:38** sã otkupilaskã pã Jeruzalem Asta znaçaleŝçi: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jãl kari u aduŝji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ãm Jeruzalem”. (veði Iz 52,9).

† **2:49** kasa alu Tata Isus sviteŝçi dã Hramu alu Dimizov ‡ **2:49** Tata amnjov Roditelji aluj trãbuje sã ŝçiji dã svrha aluj kari Tata aluj lu mãnat. Ku 12 aj, Isus, Fiŝjoru alu Dimizov, ŝçije kã Dimizov ãj pravi Tata aluj (nu Josip, bãrbatu alu Marija). **Ŝ 2:51** u cãnut kutotu vorbilje ãm sufljituŝ Dã kutotu ŝje Marija u auzãt, zãŝji kã ãj ka blago kari je cãnje tari ãm sufljitu alji, pãze, ŝã cãnje dã aje.

šă ăm telă* šă ku milă dă la Dimizov šă dă la lumi.†

3

Služba alu Ivan šje bučază

(Mt 3,1-12; Mk 1,2-8; Iv 1,19-28)

1 Kănd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj ăm Judeja, Herod vladale ăm Galileja a Filip, fračilje aluj dă pă tata alor, vladale ăm Itureja šă ăm Trahonitida a Lizanije vladale ăm Abilena,† 2 Ana šă Kaifa asre mar popur,‡ Dimizov u mănat porukă alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta ăm pustinjă. 3 Šă aša Ivan u mers ăm toči lokurlje pă lăngă rijeka Jordan să propovjedălaskă daje kă toc kari u grešalit, a heje kari su pokajalit să lji jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunšje lju bučuza. 4 Ka kum Prorok Izaija svite ăm kenvije aluj dă ešce vorbi:§

“Graju alu unu kari mužješči ăm pustinjă šă să auze:

pripremilec kalje păntru Domnu;
ravnalecă kalje!*

5 Lasă totă dolina să fijă umpljetă
šă totă planina să fijă ăm tokmă ku
alčilje,†

šă kăljilje krivă să fijă pravă,
šă kăljilje kari nus ravnă să fijă ravnă‡

6 atunšje totă lume u viđe Spasenje dă la
Dimizov.”

7 Alu gărmadă dă lumi kari ur vinjit la jăl să să bučazi, Ivan zăšje: “Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorolit să ănšjirkăc să skăpăc dăm kazna šje u vinji pă voj?§ 8 Arătăc plodur dă ănkăjală!* Nu vă apukăc să vă zăšjec una lu alt: Abraham ăj tata anostru!† Ju vă zăk: Dimizov poči dăm petrilješce răđika pă kupij alu Abraham!” 9 Mar aku săkure dă sudu alu Dimizov ăj pusă sus să taji dăm korjen ljemnu.‡ Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tijet ăndărăt să vărlijit ăm fok.

10 Gărmadă lu ăntribat pă jăl: “Šje să făšjenj atunšje?”

11 Ivan u zăs: “Dakă avec dovă kămašă atunšje ămpărcăcăvă ku ala kari nari njiš una. Dakă avec mănkari isto aša trăbă să vă ămpărcăc.”

12 Akulo asre isto šă carinici kari ur vinjit să să bučežă šă jej lor ăntribat: “Učitelju, šje să făšjenj?”

13 Ivan u ăntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dă kită šje avec pravo să locă!”

14 Šă kătănjilje isto lor ăntribat: “A noj? Šje trăbă noj să făšjenj?”

Alor lju zăs: “Nu loc ku săla dă njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dă šjinjiva§ šă fijec zadovoljni ku plata avostră!”

15 Lume asre aku plinj dă ašciptalur, šă să ăntriba ăm sufličilje alor, nar puće Ivan să fijă Mesija. 16 Ivan lju ăntors vorba alu

* 2:52 u kriskut ăm gănd šă ăm telăare maj kufiri šă maj bălour. † 2:52 ku milă dă la Dimizov šă dă la lumi Asta svitešči kum krišce duhovno šă ăm telă: “Dimizov ăl blagoslovule maj mult šă maj mult a ominji ăl plăšje maj mult šă maj mult.” * 3:1 27 ili 28 aj dă pă Krist † 3:1 Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are dužnosnik alu vladă kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dă rimski car. Kraljevstvo dă Herod “Mari”, kari are kralj ăm vreme dă rođenje alu Isus, are podijeljeno pă patru djelur dă pă morče aluj a akulo vladale fišjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mišj djelovur kari să čima provincije ka kum as re Galileja šă Samarija. ‡ 3:2 Ana šă Kaifa asre mar popur Ili “kănd Ana šă Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popă a Židovi ur nastavalit să ăl prepoznulaskă čak šă kănd Rimljani lu pus să fijă žinjiru aluj, Kaifa, să ăl zamjenilaskă ka pă mari pop. § 3:4 Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ăm kenvija aluj. * 3:4 Ominji asta fašji să să pokajalaskă dă grehurlje alor: “Pripremlečăvă să auzec poruka alu Domnu kănd vinji.” † 3:5 Ili “jej u maknuli tota gropa dă pă drik.” ‡ 3:5 Kănd ominji pripremlešči drik păntru kralj kari vinji, jej ravnalešči kutotu šje ăj riđikat ili šje ăj ănžjos punji sus să fijă kutotu ravno. 3:6 Iz 40,3-5 § 3:7 Ivan fišje dă njimik pă ominj daje kă trăzale pă jej să lji bučază să lji kaznalaskă Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pućec să skăpec dă la gnjevu alu Dimizov numa dakă vic fi bučuzac”. * 3:8 Ăm original skrijă: “avec plodovur kari ăs vredni dă ănkăjală.” Ăm asta usporedbă ponašanja alu om să usporedulešči ku plod. Ka kum dă la biljkă să ašçaptă să ajvi plod kari ăj bun primjer dă aje biljkă aša dă la om kari zăšji kă su ănkăjit, să ašçaptă dă la jăl să kušçi kum Dimizov svitešči. † 3:8 Ili “Noj ščenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.” ‡ 3:9 Săkure ăj usporedba dă kazna kari maj šjeva su apuka: “Dimizov ăj ka omu kari u punji săkure pă korjenu dă ljemn.” § 3:14 nu svedočulec krivo protiv dă šjinjiva Ili “nu optužulec pă njime ku mišjuna numa să kăpătăc banj dă la jej.”

toc: “Ju vā bučez ku apā, ali unu kari u vinji kari āj maj bāLOUR da minji šā lu kari nu mes vredan sā āj ljeg žnirancurlje aluj.* Jāl vu bučuza ku Duhu Svānt šā ku fok.† 17 Jāl cānji furka‡ ām māna aluj, šā jāl u čistili telekuŠ temeljito. Jāl u akulježi fājna ām skladišta aluj, ali jāl u arđi jarba uskatā ām fok šje nu sā ašcīnžji.”* 18 Šā ām mulci poticajur svite alu lume šā alu carā dā Hir fālos.

19 Ivan lu fākut dā njimik pā car Herod dā rānd kā jāl su lot una ku Herodijada bāšācā alu fračisuš† isto aša šā dā alci stvarur relji šje u fākut Herod. 20 La kutotu stvarurlje relji šje u fākut jāl u pus maj una: jāl u ānkujet pā Ivan šje bučazā ām čemicā.

*Ivan bučuza pā Isus
(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)*

21 Kānd asre totā lume bučuzac dā la Ivan, Isus isto are bučuizat. Kānd Isus su arugat su dāsvākut noru, 22 šā Duhu Svānt u vinjit žos pā jāl am formā dā purombu šā graj dām nor u svātit: “Tu ješc Fišjoru amnjov plākut! Tu ješc fulušuja ame!”

*Isus fišjoru alu Dimizov šā alu Adam
(Mt 1,1-17)*

23 Aku Isus are hundiiva trideset aj dā bātārn kānd su apukat javno sā propovjedālaskā. Isus are cānut dā fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

24 Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,

Janaj are fišjor alu Josip,

25 Josip are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Amos,

Amos are fišjoru alu Naum,

Naum are fišjoru alu Hesli,

Hesli are fišjoru alu Nagaj,

26 Nagaj are fišjoru alu Mahat,

Mahat are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Šimij,

Šimij are fišjoru alu Joseh,

Joseh are fišjoru alu Joda,

27 Joda are fišjoru alu Johanan,

Johanan are fišjoru alu Resa,

Resa are fišjoru alu Zerubabel,

Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,

Šealtiel are fišjoru alu Neri,

28 Neri are fišjor alu Malki,

Malki are fišjoru alu Adi,

Adi are fišjoru alu Kosam,

Kosam are fišjoru alu Elmadam,

Elmadam are fišjoru alu Er,

29 Er are fišjoru alu Jošua,

Jošua are fišjoru alu Eliezer,

Eliezer are fišjoru alu Jorim,

Jorim are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

30 Levi are fišjoru alu Šimun,

Šimun are fišjoru alu Juda,

Juda are fišjoru alu Josip,

Josip are fišjoru alu Jonam,

Jonam are fišjoru alu Elijakim,

31 Elijakim are fišjoru alu Meleja,

Meleja are fišjoru alu Mena,

Mena are fišjoru alu Matata,

Matata are fišjoru alu Natan,

Natan are fišjoru alu David,

32 David are fišjoru alu Jišaj,

Jišaj are fišjoru alu Obed,

Obed are fišjoru alu Boaz,

Boaz are fišjoru alu Sala,

Sala‡ are fišjoru alu Nahšon,

33 Nahšon are fišjoru alu Aminadab,

Aminadab are fišjoru alu Admin,

* **3:16** Dāzljigat žnirancurlje dā sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kā ala kari vinji āj maj mari, dā Ivan nuj vredan sā fijā robu aluj. † **3:16** ku fok “Foku” āj usporedba ili dā 1) sud ili 2) dā čistilala ‡ **3:17** vijača. Asta āj alat dā arunkala dā pšenica ām zrak a zrna dā pšenica su odvojuli dām pljevā. Zrnurlje ās grelji šā kađi đos a pljeva kari nuj bunā dušji vāntu. Asta alat āj slično ka furka. § **3:17** “Teleku” āj lok hundi pšenica āj tari mult sā sā apušji šje trābā. “Čistilala” teleku značalešči kā āj gata ku žito: “sā završālaskā ku žito”. * **3:17** Ivan svitešči dā Krist kari u vinji sā sudulaskā ka kum jāl ar fi lukroju pā pāmānt kari āj spreman sā odvujalskā zrnurlje dā pšenica dā la pljevā: “jāl cānji furka daje kā āj spreman” ili “jāl āj spreman sā sudulaskā ka kum lukroju pā pāmānt āj spreman sā vijalaskā pšenica”. † **3:19** car Herod dā rānd kā jāl su lot una ku Herodijada bāšācā alu fračisuš Herod Antipas su lāsāt dā la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje māščoj (veđi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sā fijā una ku mujere alu fračisu dakā jāl inka kustā. ‡ **3:32** Sala, Sala Orikic ave grčki rukopis kari skrije: “Salmon, Salmon”. § **3:33** Admin, Admin ... Arni, Arni Orikic ave grčki rukopis kari skrije numa “Aram, Aram”.

Admin are fišjoru alu Arni,
 Arniš are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,
³⁴ Juda are fišjoru alu Jakov,
 Jakov are fišjoru alu Izak,
 Izak are fišjoru alu Abraham,
 Abraham are fišjoru alu Terah,
 Terah are fišjoru alu Nahor,
³⁵ Nahor are fišjoru alu Serug,
 Serug are fišjor alu Reu,
 Reu are fišjor alu Peleg,
 Peleg are fišjor alu Eber,
 Eber are fišjor alu Sala,
³⁶ Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

Draku ănšjarkã pã Isus (Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

¹ Isus, pljin dã Duh Svânt su ăntors dãm rijeka Jordan, šã ăl dušje Duhu pãm pustinjur* ² četrdeset zãlji, hundi u fost ănšjirkat dã la draku. Ăm zãljiljelje nu u mãnkat njimika, šã kãnd u vinjit do kraja jãl are flãmãnd.

³ Draku ju zãs atunšje: “Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovjedalešći alu petrilješće sã sã fakã pitã.”

⁴ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svântã kenvija: ‘Lume nu kustã numa dãm pitã.’”

⁵ Draku lu dus pã jãl pã planinã naltã, šã ăm unu moment draku ju arãtat aluj kutotu kraljevstvo dã svet. ⁶ Šã draku ju zãs aluj: “Ju cuj da kutotu pučeresta šã mãndremesta

kari ăj datã mijã, šã ju pot da alu šinji gãndesk. ⁷ Kãnd čaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijã.”

⁸ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svântã kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešći šã pã jãl služulešći!’”

⁹ Dã pã aje draku lu dus ăm varuš Jeruzalem šã lu pusãlã pã maj nalt lok dã Hram. Atunšje ju zãs aluj: “Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! ¹⁰ Kã ăj skris ăm svântã kenvija:

‘Jãl u zapovjedali alu andelji aluj sã či pãzaskã’,

¹¹ šã ‘ču dušji pã mãnã sã nu či luvešć ku pišjorilje ăm petrã.’ ”

¹² Isus ăntoršji vorba: “U zãs ăj ăm svântã kenvija:

‘Nu ănšjirka pã Domnu Dimizovu atov!’”

¹³ Atunšje kãnd u trikut draku ku toći ănšjirkalurlje, lu lãsat pã jãl pã una vreme.

Isus sã ăntoršji napoj ăm Galileja (Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)

¹⁴ Isus meržji ăm napoj ăm lok dã Galileja ăm pučere lu Duh, šã vorbi dã jãl sor apukat sã kružulaskã pãšćitot ăm aje regijã.

¹⁵ Jãl ănvãca ăm sinagogurlje alor šã toc ăl slavale.

Isus are mãnat dãm sinagoga (Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)

¹⁶ Jãl u vinjit ăm varuš dã Nazaret, hundi jãl u kriskut šã pã običaju aluj, jãl u mers sãmbãta ăm sinagogã. Šã su skulat sã čitalaskã. ¹⁷ U datã la jãl svitak† dã la proroku Izaija, a jãl u dãsvkut svitku šã u aflat lok hundi skrijã:

¹⁸ “Duhu alu Domnuluj ăj pã minji dasupra. Dãm ala rãnd jãl mu izabralit‡ pã minji sã vã propovjedalaskã Hir fãlos la sãrašj.

Jãl mu mãnat pã minji sã spuj alu hej šje ăs ljjigac kã poći sã fijã dãsvãkuc

šã lu orb kã poći sã vadã

šã sã đe slobodã alu hej tlačalic,

¹⁹ šã sã proglasalesk anu pljin dã milã alu Domnuluj.”

* **4:1** “Pustinjã” ăj lok hundi nuj apã nus ljemnji; njime nu kustã akulo. **4:4** Pnz 8,3 **4:8** Pnz 6,13 **4:11** Ps 91,11-12 **4:12** Pnz 6,16 † **4:17** “Svitak” značalešći kã ăj skris karçi pã pelji dã vakã. ‡ **4:18** Točno značalešći “pomazalit ku uloj”. **4:19** Iz 61,1-2

20 Isus u äncis svitku ša u dat äm napoj la pomoćniku ša u šazut. Ša toc ku oči äm sinagoga u mucät pä jäl. 21 Su apukat sä änceci: “Astäs asta sväntä karči, kari ac auzät ku urečilje avošttri, su ispunulitäsä.”

22 Jej toc sä ämira la toči vorbilje dä milä šje kädë dä pä gura aluj. Ša jej su ätribat: “Nuj jäl fišjoru alu Josip?”

23 Jäl lju zäs: “Äj una izrekä kari sigurno ac pripunji pä minji. A ša meržji: ‘Doktoru, änrämäci pä činji sängur!’ Kutotu aj fäkut, kum anj auzät, äm varuš dä Kafarnaum, fä ša aišje, äm kraju atov!” 24 Ša jäl u zäs: “Anume, ju vä zäk niti unu prorok nu u fost äm benji apukat äm kraju aluj.

25 Anume, ju vä zäk, känd äm doba alu proroku Ilija äm Izrael, noru are äncis a ploje nu kädë tri aj ša šinšj lunj ša are mari fomi päm totä pämäntu ša asre mulči vädojur äm Izrael. 26 Tot Ilija nu u fost mänat la njišj unu dä m jej osim la vädoja äm Sarfata dapropi dä varušu Sidon. 27 Isto aša äm vreme dä prorok Elizeja asre mulc gubavcur äm pämäntu dä Izrael. Ša njiš unu dä m jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

28 Känd ur auzät, toc äm sinagogä asre tari mirgiš, 29 jej sur skulat sus ša lur mänatulä afarä dä m varuš. Jej lur dus pä jäl pä maj nalt ðal pä kari are varušu fäkut, äm namjerä sä äl ämpingä žos sä äl amori.Š 30 Ali jäl u fužjit äntri jej ša u mers pä kalje aluj.

Isus u mänat afarä pä drak dä m omula (Mk 1,21-28)

31 Jäl u mers žos äm Kafarnaum äm varuš dä Galileja. Ša akulo sämbäta änväca. 32 Lume asre ämirac la änväcalä aluj daje kä vorba aluj asre pljinji dä puçeri.

33 Unu dä m ominjije äm sinagogä ave rov duh äm jäl, aje are drak. Ša jäl u mužjit ku graju glasnik: 34 “A! Tu Isus dä m Nazaret, šje gändëšci dä la noj? Aj vinjit sä

nji uništilec? Ju šcuv benji šjinji ješc tu, tu Sväntu alu Dimizov!”

35 Isus lu lot pä frikä ša ju zäs: “Fi putuljit! Hajde afar dä m omusta odma!” Drakula lu värljit pä omula žos äm nençe alu toc ša u jäšät afarä, ša njimik nu ju fäkut.

36 Eje kari ur väzut asre tari ämirac ša zäšje una lu alt: “Šjefäldä vorba äj asta? Ku autoritet ša ku puçeri ša relji duhovur jäšä afarä pä vorba aluj!” 37 Hiru dä jäl u mers äm tot kotu dä regijä äntragä.

Isus ozdravalešci pä sokra alu Petar (Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

38 Känd u fužjit dä m sinagogä jäl u mers la Šimun akasä. Akulo asre sokra alu Šimun äm pat biçagä ku fok mari äm je. Ša jej lor äntribat pä jäl sä äj ažuçi. 39 Isus u mers la je u lot pä frikä pä foku ša foku u läsatu. Je odma su skulatäsä ša su apukat sä lji poslužulaskä.

Isus ozdravalešci pä mulc

40 Mar känd sä släbuze sorilje žos* toc kari ave njam ša urtaš dä m mulči biçišugur lJOR adus la jäl. Ša jäl lju äntimat aša dä jäl punje mänjilje aluj pä jej unu pä kiçi unu. 41 Mulc dä m jej ave drašj äm jej ša kum jäše afarä, drašjije dä m jej mužje: “Tu ješc Fišjoru alu Dimizov!” Ali jäl lju räspitä ša nu lji däðe sä svitaskä kä jej šcije ka jäl äj Krist.†

Hir fälos sä širelešci pä m Judeja (Mk 1,35-39)

42 Mar kum vinje zuva jäl u fužjit dä m kasä pä lok pustulot. Gärmadä dä lumi äl kuta, ša känd lor aflatä gändë sä äl cäjä sä nu fugä dä la jej. 43 Ali Isus lju zäs: “Ju träbä sä mä duk äm alčilje varušur sä spuj Hir fälos dä kraljevstva alu Dimizov.‡ Däm asta ränd am fost mänat pä pämänt.”Š 44 Ša aša u mers sä propovjedalaskä pä m sinagogur äm Judeja.

4:26 1 Kr 17,8-16 4:27 2 Kr 5,1-14 § 4:29 Lume dä m Nazaret asre tari uvredljivi daje kä Isus lji spunje dä m karçe sväntä hunði Dimizov lji ažuta lu hej šje nu kunušci karçe sväntä dä kit numa la židovur. * 4:40 Sämbäta sä apukä dä jer känd sorilje kaði žos pä näm adauza känd sorilje kaði žos. † 4:41 Točno značalešci “pomazalit ku uloj” šje značalešci “Izabralit”. ‡ 4:43 Kraljevstvo značalešci pä asta lok äj hunði ominji änkredi äm Dimizov. § 4:43 Dimizov u dat zadatak sä spuji dä jäl ša lu mänat pä Isus pä pämänt

5

*Isus u čimat pã Šimun, Jakov šã pã Ivan
(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)*

¹ Ām una zã Isus stãce lãngã Genezaret-sko* jezero, kãnd gãrmadã sã astrãnzje la jãl sã audã vorba alu Dimizov. ² Jãl u vãzut doj čamcur kum asre pã mal rãzãmac, kari u lãsat ribari kãnd ãš čistile mrežurlje. ³ Jãl u tunat ãm čamac kari are alu Šimun, šã lu ãntribat sã ãl ãmpingã maj ãm sus dã la mal. Atunšje jãl u šãzut žos šã su apukat sã ãnveci pã gãrmadã dã lumi.

⁴ Kãnd u fost gata ku ãnvãcala, jãl u zãs alu Šimun. “Āmpinži ãm maj adãnkã apã šã slãbuzãc mrežurlje ãm apã.” ⁵ Šimun ju ãntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totã nopce šã njimik nanj apukat: ali pã vorba ata ju uj slãbuzã mreža ãm napoj ãm apasta.” ⁶ Kãnd u fãkut aša jej u apukat mari boglã dã pešc, atit dã mreža kit nu puknje. ⁷ Jej ur mužjit la urtašji alor dã pã alčilje čamcur sã lji ažući; jej ur vinjit, šã umpljet dovã karur dã pešc dã maj šjeva sã ãntupe.

⁸ Kãnd u vãzut Šimun Petar aje jãl u kãzut la pišjorilje alu Isus šã u zãs: “Maknalešćići dã la minji, Domnu, kã ju mes grešnã om!”† ⁹ Frikã delj svãntã u kãzut pã jej šã pã ominj šje ur vinjit sã lji ažući, kãnd ur vãzut kic pešc ur apukat. ¹⁰ Isto aša asre ãmirac Ivan šã Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šã urtašji alu Šimun. Ali Isus u zãs alu Šimun: “Nuc fijã frikã. Dã aku, maj menkulo tu vi apuka pã ominj!”‡

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dã apã pã mal, ur lãsat kutotu šã lor sljedilit pã jãl.

*Isus ozdravalešći pã om ku gubã
(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)*

¹² Isus are ãm unu dãm varušurljelje. Om pljin dã gubã lu vãzutulã pã jãl šã su arukãnt pã đinučiš ãm nençe aluj šã sã aruga la jãl: “O Domnu, dakã numa tu vuješc, tu mã poc ãntrima.”

¹³ Isus u mãcãt mãna aluj šã lu taknulit, šã u zãs: “Ju gãndesk. Fi čistilit!” Šã dãnturdata guba lu lãsat. ¹⁴ Atunšje lu purunšjitulã sã nu spujã alu njime, čar asta sã fakã: Elši sã

mergã la popã šã sã sã areći, dã pã aje, dã dokaz dã vražã, vi trãbuji sã adušj žrtvã dã čistilalã ka kum Mojsije u zapovijedãlit.

¹⁵ Svat dã jãl su širilit maj pã dãparći, aša dã gãrmadã dã lumi ur vinjit sã pujã ureći la jãl, šã sã fijã ozdravalic. ¹⁶ A jãl sã tãrãje pã lok pustulot šã sã posvetilaskã la aruguminći.

*Pučeri alu Isus sã jerći grehurlje
(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)*

¹⁷ Ām una zã, Isus ãnvãca, ave ãm nenći pã mulc farizej šã učitelj dã zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dãm toći kumpãnjilje dã Galileja šã Judeja šã dãm Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus sã ozdravalaskã pã bičež. ¹⁸ Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit šã adušje pã om kari nu puce sã umblji. Šã jej gãnde sã ãl adukã la Isus. ¹⁹ Ali nu are lok pã hunđi sã ãl adukã ãm nontru dã gužva mari. Aša jej sur urkatãšã pã krov šã lor slãbuzãt ãm nontru pãm krov ku pat dã tot la dã dã nençe alu Isus.

²⁰ Kãnd u vãzut ãnkriđala alor, jãl u zãs aluj: “Omulji, grehurlje atelji ãs jirtãci.”

²¹ Pã ešce vorbi farizeji šã učitelji dã zakonu alu Mojsije sã gãnde: “Šjinji ãj omusta šje svitešći aša protiv dã Dimizov? Šjinji osim dã Dimizov poći sã jerći grehurlje?”

²² Isus šćije šje sã gãndešći, šã jãl lju zãs: “Adãšje vã ãntribãc ešce stvarur ãm sufljičilje avoštri? ²³ Šje ãj maj ušuri dã zãs: ‘Grehurlje cis jirtãci!’ ili sã zãšj: ‘Skolãci šã umblã?’ ²⁴ Ali numa sã šćijec kã Fišjoru alu Omu ari autoritet aišje pã pãmãnt sã jerći grehurlje. Dakã zãk alu fišjoru kari nu poći sã umblji: ‘Skolãci, jec patu šã dući akasã!’”

²⁵ Šã odma su skulatãšã šu lot patu pã šje are pã košći, šã u fužjit akasã, šã pã kalji slavale pã Dimizov. ²⁶ Šã toc akulo asre ãmirac, šã jej slavale pã Dimizov. Šã ku ãmiralã svite: “Astãš anj vãzut šjeva tari mari!”

*Levi (Matej) sljedilešći pã Isus
(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)*

* 5:1 Genezaretsko jezero ãj isto šã Galilejsko jezero. † 5:8 Šimun u vãzut ku Isus ãj svãnt. ‡ 5:10 Šimun u sviti dã Isus la ominj. 5:14 Lev 14,2-32

27 Dă pã aje Isus u jišãt afarã šã lu vãzutulã pã carinikš šje sã čima Levi,* jãl šãđe ãm carinarnicã. Isus u zãs: “Sljedilešći mã pã minji!” 28 Šã jãl su skulat u lãsat kutotu, šã lu sljedilit.

29 Atunšje Levi ãm kasa aluj u fãkut mari slavãlãlã pãntru jãl; ku jej šãđe mulc carinici šã alci la masã. 30 Farizeji šã učiteljã dã zakonu alu Mojsije, sur apukat sã gumunjaskã kapu su apukatã sã svitaskã alu učenikurlje alor: “Adišje mãnkãc šã bijec ku carinici šã ku grešnici?”

31 Isus u ãntors vorba: “Eje kari ãs sãnãtoš nu trãbã pã doktor, numa aluje kari ãs bičež. 32 Ju nam vinjit sã čem šã sã ãntork pã pravedni, nego pã grešnã.”

Usporedbur dã post (Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

33 Jej atunšje jarã u zãs: “Učenicã alu Ivan šã alu farizejilor postulešći mulći rãndur šã sã arogã, ali učenicã atej mãnãnkã šã be. Adãšje ãj aša asta?”

34 Isus u ãntors vorba: “Pučec sã punjec pã gošc dã nuntã sã postulaskã kãnd ãj mladoženja ku jej? 35 Ali u vinji zã kãnd mladoženja u fi lot ãndãrãt dã la jej, šã kãnd u vinji vreme jej ur postuli.”

36 Jãl lju spus dã una usporedbã: “Njime no rupi um dãrab dã la novã colã šã su kãrpaskã pã bãtãrnã, kãnd ar fašji aje, pã haj novã colã ar ave gaurã, a alu haj bãtãrnã nar pasali dãrãbu dã la novã col. 37 Njime nu varsã nov vinu ãm bãtãrnã šã mari čturica;† nov vinu ar puknji ãm čturica šã sar vãrsa vinu, a čturica ar propadnuli.‡ 38 Nov vinu trãbã sã fijã vãrsat ãm novã čturicaš. 39 Šã njime dã pã šje u be vin bãtãrn nu gãndẽšći sã be nov, kã zãšji: ‘Bãtãrn ãj dãstul dã bun.’ ”*

§ 5:27 Židovi mrzãle pã poreznici daje kã poreznici asre Židovi kari ãs izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pã Izrael. Ešce poreznici as re nepošteni ur furat banj alu Izraelci. * 5:27 Levi ãj ista osobã šje ãj šã Matej. † 5:37 Čturica ãj pelji dã la birkã ili dã la kecã hundã sã bagã strugur šã atunšje sã fašji vin. ‡ 5:37 Kãnd nov vinu su ãnakrit ar krišce, ar rupe bãtãrnji čturicurlje kã nar puće maj sã sã mãcaskã. § 5:38 Strugulje kãnd sã punji ãm čturica atunšje krešći una ku pelje dã životinjã šã atunšje sã fašji ãm vin. * 5:39 Asta svat spunji dã ãnvãcala kum bãtãrnji ãnvãca ku hej kari vodulešći sã ku Isus kum ãnvãca. Aje ãj kã ominji kari ãs ãnvãcac pã ãnvãcala bãtãrnã, nari vojã sã sã ãnveci novi stvarur šje Isus ãnvãcã. 6:1 Pnz 23,25 * 6:2 Farizeji cãnje kã maj mik lukru ku mãnjilje sã trljãlešc fãn ãm zuva dã sãmbãta ãj protiv zakon. 6:3 1 Sam 21,1-6 6:4 1 Sam 21,1-7 † 6:6 Mãna alu njimurog are desna.

6

Isus ãj Domnu dã sãmbãta (Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

1 Un datã pã zuva dã sãmbãta Isus trãšje pãm šjeva ka poljã dã pšenicã. Učenicã aluj ur skos pšenicã šu u ribile ku mãnjilje šã mãnka.

2 Ali orikic dã farizej ljur zãs alor: “Adãšje fãšjec šjeva šje nu ãj ku zakonu ãm tokmã pã zuva dã sãmbãta?”*

3 Isus ju ãntors vorba: “Nac čitalit ãm Svãntã kenvija, šje u fãkut David kãnd are jãl šã učenicã aluj flãmãnš? 4 Kum ur tunat ãm kasa alu Dimizov, David šã u lot pita kari are pusã ãndãrãt dã žrtvã, kari čar poči popa sã mãnãšji, šã su umpãrcãt dãm pite ku urtašji?” 5 Atunšje jãl lju zãs alor: “Fišjoru Omuluj ãj Domnu dã sãmbãta.”

Isus u ozdravalit mãnã njimurogã (Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

6 Pã alta zuva dã sãmbãta jãl u mers ãm sinagogã šã su apukat sã ãnveci. Akulo are om alu kari are mãna njimurogã.† 7 Šã učiteljã dã zakonu alu Mojsije šã farizeji sã ujta pã jãl sã vadã dakã lu ãntrimãlã jãl pã zuva dã sãmbãta. Šã jej dabe šjeva ašcripta sã fakã krivo sã potã sã svitaskã protiv dã jãl. 8 Jãl šcãje šje sã gãndẽšći, šã u zãs alu omuluje ku mãna njimurogã: “Skolãci šã hajd dã dã nenci.” Jãl su skulat šã stãce akulo.

9 Isus atunšje u zãs alor: “Ju gãndesk sã vã ãntreb, ãj benji sã fašj benji pã zuva dã sãmbãta, ili relji? Sã spasalaskã kustu ili sã uništilaskã?” 10 Atunšje su ujtat okolo pã tot omu, šã jãl u zãs alu omuluje: “Mãcešcic mãna!” Jãl u fãkut aša, šã mãnã ju fost sãnãtosã ka hajelantã. 11 Ali jej asre tari mirgiš šã sur apukat sã svitaskã šje sã fakã alu Isus.

Isus ãš akulježi pã apostoli aluj (Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

12 Una ză u mers pã planinã sã sã arozji, šã jãl u fost akulo totã nopce ãm aruguminçi la Dimizov. 13 Haje zua jãl u čimat pã dvanaest (12) učenikur la jãl pã kari lju akuljes šã lju čimat apostoli. 14 Ešće asre:

Šimun pã kari lu čimat Petar, šã fračisu Andrija, Jakov šã

Ivan, Filip šã

Bartolomej;

15 Matej šã

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej šã

Šimun čimat Revan,

16 Juda fračisu lu Jakov šã

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešći dã nagradur šje u fi (Mt 4,23-25; 5,1-12)

17 Kum vinje ku jej ãm napoj žjos, jãl u stat pã čistinã dã đal hundĩ asre grupa dã učenici aluj šã mari gãrmadã dã lumi sur akuljesãsã, jej ur vinjit dãm Judeja šã dãm varuř Jeruzalem šã dãm Tir šã Sidon varuřlje lãngã more. 18 Jej ur vinjit šã ãl punje ureçi, šã sã fijã ozdravalic dãm bičiřugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pã heje kari ave relji duhovur ãm jej. 19 Mulc gãnde sã pujã mãna pã jãl daje kã pučeri fužje dãm jãl šã puče pã toc sã lji iscjelilaskã.

20 Atunřje su ujtat ãm oč pã učenici aluj šã u svãtit:

“ãnfãluřãcãvã voj kari řcec sãrařj kã kraljevstva alu Dimizov aj avostrã.

21 ãnfãluřãcãvã voj kari řcec flãmãnř, kã vic fi sãtuj.

ãnfãluřãcãvã voj kari plãnřjec, kã voj vic rãdi.

22 ãnfãluřãcãvã voj kari řcec mãrzãlic, ruřunac šã mãnac ku relji dã rãndu alu Fiřjoru Omuluj.

23 Kãnd u vinji zue, ãnfãluřãcãvã šã sãrec pãm sus dã fãluřãjã. Kã sigurno nagrada avostrã u fi mari ãm nor. Haleluja! Nus are aša šã proroci tretiralicã dã la mořurlje alor!

24 Ali jao avovã, kari řcec gãzdařj, kã ac apukat utjehã!

25 Jao avovã kari řcec sãtulj, kã voj vic fi flãmãnř.

Jao avovã kari aku rãđec, kã voj vic řalali šã plãnřji!

26 Jao avovã dã kari toc benji svitešći, aša isto fiřjec pã miřjinjoř prorokur, mořurlje alor kari aša fiřjec.”

Isus ãnvacã sã plãřjenj pã duřmanji anořtri (Mt 5,38-48; 7,12)

27 “A voj kari mã punjec ureçi, vã zãk: ‘Plãřjecãvã pã duřmanji avořtri. Fãřjec benji alor kari vã mãrzãleřci. 28 Blagoslovulec pã eje kari vã blastãmã! Arugãcãvã dã eje kari relji vã kivinjeřci. 29 Hãl kari čĩ luveřci pãřci una parçi dã ubraz, ãmbijã šã haje parçi atunřje. Šã alu hãl kari ac je řuba nuj branalec sã ãc je šã kãmařã. 30 Dã alu toc, řje řjeri dã la činji. Dakã je řjinjiva řjeva řje ãj atov, nu řjire sã ac đe ãm napoj. 31 Aša maj, fãřjec alu altora kum ac gãndĩ sã vã fakã avovã.

32 Dakã plãřjec numa pã eje kari vã plařji pã voj, řjefãldã hvalã vic kãpãta? Ka šã čak šã greřnici plařji pã eje kari lji plařji pã jej.

33 Šã dãkã fãřjec numa benji alu eje kari fařji vovã benji, řjefãldã hvalã vic kãpãta? Čak šã greřnici fařji aje. 34 Dakã dãđec kečinj alu alor dã la kari ařčiptãc sã vã ãntorkã ãm napoj, řjefãldã hvalã vic kãpãta? Čak šã greřnici dã kečinj alu greřnici sã potã ãm napoj sã kepiçi kit lju dat.

35 Plãřjec pã duřmanji avořtri, ařutãcãlji šã dãđec kečinj, ali nu ařčiptãc sã vã ãntorkã ãm napoj. Atunřje voj vic kãpãta mari nagradã šã voj vic fi čimac fiřjori alu Maj Mariř Dimizovř daje kã jãl aj bun alu nezahvalni šã alu ubraznjiř. 36 Fijec miloř kã jãl Tata dãm nor ãj pljin dã milã.”

Isus nji ãnvacã kum sã izabralenj bun učitelj (Mt 7,1-5)

37 “Nu sudulec pã njime, šã njime nu vu suduli pã voj. Nu osudulec pã njime, šã njime nu vu osuduli! Jirtãc šã vu fi jirtat.

38 Dãđec šã vu fi dat bunã merã astrãnsã, zdrãnřinatã šã tari multã u fi vãrsatã ãm

‡ 6:35 Maj Mari Dimizov značaleřci kã jãl ãj tari mari šã glavni. § 6:35 voj vic fi čimac fiřjori alu Maj Mari Dimizov dakã čĩ ponařaleřc ka Dimizov.

saku avostru.* Kã ku ista mjerã šje voj dãđec vu fi datã.”

³⁹ Jãl lju spus izrekã: “Poçi unu orb sã adukã dã mãnã pã altu om orb? Nar kãđe jej amãndoj ãm gropã? ⁴⁰ Učeniku nu poçi fi maj mari dã učitelju. Jãl u fi ka učitelju aluj kãnd su vježbãli dãstul dã benji.†

⁴¹ Adãšje vã ujtãc tot la cupljigã ãm oçu alu urtaku, a ãm oçu atov nu ves dãrab dã ljemn? ⁴² Kum poc zãšji alu urtaku: ‘Lasãmã sã skot cupljigã dãm oçuc’, kãnd nu ves dãrãbu mari dã ljemn ãm oçu atov? Licemjeru, elši skočec dãrãbu dã ljemn dãm oçuc, kapu vi puçe maj benji sã skoc cupljigã dãm oçu alu urtaku.”

*Isus ãnvacã šje svitenj ãj ãm sufljit
(Mt 7,17-20; 12,34-35)*

⁴³ “Tot bun ljemnu ari bun plod, šã tot ljemnu kari nu j bun, fašji nu bun plod. ⁴⁴ Tot ljemnu ãj kunuskut dã pã plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dãm mãršunj.‡ ⁴⁵ Om bun fašji bunji stvarur daje kã ari bunã sufljit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kã sufljitu lji rov. Gura svitešci, dãm šje ci sufljitu pljin.”

*Om kari ãj mudar askultã šje Isus ãnvacã
(Mt 7,24-27)*

⁴⁶ “Šã dãšje mã čimãc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu fãšjec šje vã zãk? ⁴⁷ Ju vuj spunji kum ãj om kari vinji la minji sã puji ureçi la vorba ame, šã askultã: ⁴⁸ Jãl ãj ka omu šje u gradalit kasa šã u kapalit adãnkã sã puja temeljurlje pã petrã. U vinjit poplava šã u luvit apa ãm kasa šã njiš nu su zdrãnšjinat daje kã are benji gradalitã. ⁴⁹ Ali ala kari auzãt šje am zapovjedalit a nu fãkut aje ka omu šje u gradalit kasã pã pãmãnt fãr dã temelj. Atunšje u luvit apã ãm kasã,

su rãsãpit dãm turdatã šã u fost rãstunatã dokraja šã čar gunojã u rãmas.”

7

*Isus u ozdravalit pã sluga alu stotnik
(Mt 8,5-13; Iv 4,43-54)*

¹ Kãnd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jãl u mers ãm varuš dã Kafarnaum. ² Akulo are stotnik* kari ave sluga pã kari ãl cjenile šã kari are aša bičag dã are pã morçi. ³ Stotnik u auzãt da Isus† šã u mãnãt pã orikic Židov‡ kari asre glavni la jãl, šã sã sã arožji, sã vijã sã ãntremi pã sluga aluj. ⁴ Jej ur vinjit la Isus šã sã aruga tari la jãl sã vijã. Jej u zãs: “Omusta anume zaslužulešci sã fašj aje pãntu jãl ⁵ daje kã plašji pã narodu anostru, šã jãl ãj ala kari u fãkut sinagogã pãntu noj.”

⁶ Isus u mers ku jej. Šã jãl no mers dãparçi dã la kasa, kãnd stotnik u mãnãt pã urtašji aluj sã zãkã: “Domnu, nu či činji sã vij ãm kasa ame kã ju nu mes vredan sã vijã tu dãsup krovu amnjov!§ ⁷ Kã njiš ju nu mã smatralãsk kã mes vredan sã vjuv la činji. Aša numa zã vorba dã pã loku hundi ješć šã sluga amnjov u fi ãntrimat. ⁸ Kã šã ju mes kãtãnã kari trãbã sã apukã zapovjedur dã la vođa amnjov, ka kum am kãtãnj dãsupã minji kari trãbã sã mã askulçi. Ju kãnd zapovijedalaskã alu unu: ‘Duçi!’, šã jãl merži, šã alu aluje: ‘Hajdi!’, šã jãl vinji, šã alu sluga amnjov kãnd ãj zãk: ‘Fã asta!’, šã jãl fašji.”*

⁹ Kãnd Isus u auzãt aje šje u zãs, jãl su ãmirat, šã su ãntors la gãrmadã šje ãl sljedile šã jãl lju zãs: “Ju vã zãk kã njiš pã unu Židov dãm Izrael nam aflat ku dãstafel vjerã!”† ¹⁰ Kãnd heje mãnãc dãla stotnik su ãntors akasã, jej or aflat pã sluga sãnãtos.

* **6:38** Isus dã primjer kum kãnd kumpir šjeva hãl kari vinđi cu da maj mult dã kit šje aj pãlčit. Kit tu daj altora, Dimizov cu da maj mult. † **6:40** Omu trãbã sã fijã tari oprezan kãnd ãš je pã učitelj, kã jãl u fi atunšje kã učitelju. Dakã učitelju krivo ãnvacã daje kã ãj duhovno orb, u fi prevaren šã učeniku. ‡ **6:44** Ponašalala alu om aratã šje fãldã ãj om, šje fãldã aj sufljitu aluj. * **7:2** Stotnik ãj rimski vojnik kari zapovijedalešci alu 100 vojnikur. † **7:3** Stotnik u auzãt kã Isus u iscjelilit pã mulc ominj, šã kã aj dapropi, kã sã ãntors ãm Kafarnaum. ‡ **7:3** Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gãndẽ kã Isus ar punji ureçi la molbã dakã Židovi lor ãntriba. Anume, Židovi šã rimski vojnici asre neprijatelj. § **7:6** Židovi nar tuna ãm kasa alu hej kari nus Židov sã nu fijã neprihvatljivi la Dimizov. * **7:8** Aša ka stotnik kum ari autoritet sã naredilaskã alu kãtãnjilor, Isus ari autoritet sã naredilaskã alu biçišug sã nestalaskã. † **7:9** Isus očekivãle dã la Židov sã ajvi dãstafel vjerã alu nu ave. Jãl nu očekivãle dã la hej kari nus Židov sã ajvi dãstafel vjerã a anume, asta om ave. ‡ **7:11** Asta ãj lok dapropi hundi prorok Elizej u riđikat dãm morc pã unu fišjor alu una mamã majnti sto aj dã kãnva (ujtãci la 2 Kr 4,8-37).

Isus u skulat pã om mort

¹¹ Dã pã aje, Isus u mers ãm varuř ŝje sã çamã Nain.† Uçenici aluj řã gãrmadã dã lumi umbla dã pã jãl. ¹² Ali kum ur vinjit dã apropi la uřa dã varuř, u vãzut kum duřje pã om mort sã ãl ãngropi. Mumãsa alu omula mort are vãdoja, řã je ave çar unu fiřjor. řã la mãmãnçi mãmžje multã lumi. ¹³ Kãnd u vãzutu Domnu, jãl ave milã, řã ju zãs: “Nu plãnžji.” ¹⁴ Atunřje jãl u pus mãna pã kãrpařo,řã řã ominji řje ãl duřje u stat. Atunřje jãl u zãs: “Fiřjorulji, ju ac zãk: ‘Skolãçi!’” ¹⁵ řã omu mort su skulat řã su apukat sã svitaskã řã Isus lu datãlã la mumãsa.

¹⁶ Mari frikã u kãzut pã jej toc řã su apukat sã hvalalaskã pã Dimizov, řã zãřje: “Mari prorok u vinjit ãntri noj! Dimizov u vinjit sã ažuçi alu lume aluj.”* ¹⁷ řã hiru dã asta u mers ãm Judeja řã okolo.

Ivan Krstitelj ãntriba dakã u vinjit Mesija (Mt 11,2-11)

¹⁸ Uçenici alu Ivan† ãj spunje dã kutotu řje sã dogadãle. Kapu Ivan u çimat pã doj uçenikur aluj ¹⁹ řã lju mãnat la Domnu sã ãl ãntrebi: “Jeřc tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã ařçiptãnji pã altu?”‡

²⁰ Kãnd u ažuns jej la Isus, jej u zãs kã Ivan řje buçazã nju mãnat sã çi ãntribãnji: “Jeřc tu ala kari Dimizov u zãs kã trãbã sã vijã ili trãbã sã ařçiptãnji pã altu?”

²¹ Isus bař ãntrima atunřje pã multã lumi dãm biçiřugur, mukur řã lji oslobodule dãm rov duh, řã alu mulc ominj orb lji dãde sã vadã dãm tot sufljitu. ²² Isus lju ãntors vorba: “Duřjec ãm napoj la Ivan řã spunjecãj řje ac vãzut řã ac auzãt, řje ãm fãkut: kã orbi ãř ãntrimac, řã poçi viđe, řlagãrzãci poçi umbla, gubavci sã çistileřçi, řã surži

poçi sã audã, morci sã skolã ãm kust, řã alu sãrařj propovjedaleřçi Hir fãlos.ř ²³ řã blagoslovulit ãj om kari nu aflã njimika ãm minji řje poçi uvredãlaskã.”

Mudrã ãnvãcala alu Isus řã alu Ivan řje Buçazã (Mt 11,12-19)

²⁴ Kãnd u fuřjit glasnici alu Ivan ãndãrãt, Isus su apukatãsã sã spujã alu gãrmadã dã Ivan: “řje ac mers sã viðec ãm pustinjã? Trskã kum sã ljagãna pã vãnt? Naravno kã nu! ²⁵ Ili řje ac mers sã viðec? Atunřje ac mers sã viðec kum ãj ãmbãrkatã ãm řjefelj colji delj mãndri? Naravno kã nu!* Eje kari ãř mãndru ãmbrãkac řã kustã ãm luksuz, pã eje lji puçec afla ãm palaçur dã kraljur. ²⁶ Atunřje řje ac mers sã viðec? Pã prorok? Naravno kã da! Ju vã zãk, řã maj mult dã prorok! ²⁷ Jãl ãj om dã kari aj skris ãj ãm svãntã kenvija:

‘Ujtãcãvã, asta ãj amnjov glasnik mãnat sã pripremalaskã ãm nençi kalje ata.’†

²⁸ Anume vã zãk, dãm toc ominj kari su avutãsã, nu are maj mari dã kit dã Ivan. Ali majmikã ãm kraljevstva alu Dimizov ãj maj mari dã jãl!”‡

²⁹ Toc kari u auzãt ur priznalit kã řje Dimizov ãnvacã ãj benji, çak řã carinici. Eje ãř kari Ivan lju buçuzat. ³⁰ Ali farizeji řã uçitelji dã zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov řje ave pãntru jej. Jej ur odbjilit sã lji buçeži Ivan.

³¹ Isus u zãs atunřje: “Ku řje sã usporedilenj pã eřçe ominj ãm asta vremi? Kum samãnã jej? ³² Jej ãř ka kupiji miřj řje njimik nu lji pasaleřçi, kari řaði pã trg, řã sã çamã una pã alt:

‘Kãnd anj kãntat pãntru voj,
voj nac řukat,

ř **7:14** Kãnva kãrpařo are dãřvãkut řã are tari uřuri. *

7:16 Ominji gãnde kã Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj ãm Kenvija bãtãrnã u riðikat dãm morc (1 Kr 17,17-24; 2 Kr 4,18-37). † **7:18** Ivan Krstitelj u fost ãm çemicã. ‡ **7:19** řidovi oçekivãle kã Mesija u fi kralj kari u vinji sã lji spasalaskã dã la rimska vladavina, a nu numa sã fijã duhovni Spasitelj. Ivan kunuřçe proroçanstva dã Mesija ka kum řçije řã Iz 42,7; 61,1-2 (ujtãçi Lk 4,18-19). Ařa u oçekivalit Isus sã fijã kralj, a pã Ivan řã pã alci ominj kari ãř pravedni sã lji laři afarã dãm çemicã, a sã lji kaznalaskã pã ominj kari u odbacalit pã Mesija (ujtãçi kum Ivan propovjedaleřçi ãm Lk 3,9, 16-17), ali njimika inka nu su dogudulit. ř **7:22** Eřçe stvarur kari Isus u fãkut, arãta kã jãl ãj Mesija, kum ãj ãm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe ãm asta stih: Iz 29,18-19; 35,5-6; 61,1-2. *

7:25 Ivan purta urãçi colji (Mt 3,4). † **7:27** Dimizov u zãs kã glasniku alu Isus kari u pripremili kalje alu Isus ãj Ivan. **7:27** Mal 3,1 ‡ **7:28** Ivan u ispunulit prorořtvo kã jãl u pripremit kalje alu Isus. Jãl nu vãzut kã kraljevstvo su ispunulit, daje kã lu amurur majnti dã řje Isus u uskrnulit, atunřje hej kari su obratalit dã pã řje Isus u uskrnulit ari maj mari blagoslov dã kit Ivan.

šă kănd anj kăntat trišč kănciři păntru voj,
voj nac plăns!

³³ Aša kănd u vinjit Ivan šje bučază jăl nu mănka pită njiș nu bije vin, mar voj ac zăs: ‘Jăl ari drak âm jăl!’ ³⁴ Šă ju, Fișjoru alu Omu, am vinjit, šă ju mănkam šă bjem, ali voj zăšjec: ‘Ujtăcăvă! Flămănd šă butor, urtaku lu carinici šă alu greșnici!’ ³⁵ Ali mudrostu alu Dimizov su arătăt kă aj anume dă la toc kari u apukat.”Š

Isus ânvacă: alu šinji aj maj mult jirtat, ala maj mult u plașji

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

³⁶ Unu dăm farizej Šimun, lor čimatulă pă jăl pă večeră, aša Isus u mers la farizejula akasă šă šu aflatusă lok la masă.* ³⁷ Dăm turdată u vinjit una tari greșnă mujeri, kari u saznalit kă jăl aj akulo šă kă mănănkă la farizej,† šă je u vinjit akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros âm skumpă u jagă dăm petră. ³⁸ Je u stat dănapoju aluj, la pișjorilje aluj, šă su apukat să plăngă. Atunșje su apukat să aj spelji pișjorilje aluj ku lăkrmilje alji, šă să aščargă pișjorilje ku păru alji. Je aj săruta pișjorilje aluj, šă ku uloj mănže.

³⁹ Kănd u văzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulă pă večeră, jăl să ângănde âm jăl sângur: “Să fijă omusta anume prorok, jăl ar šci kă je aj tari greșnă mujeri.”

⁴⁰ Isus ju zăs: “Ju am šjeva să ac zăk cijă Šimun.”

Šă Šimun u zăs: “Učitelju ză.”

⁴¹ Isus u vorbit: “Are om kari dăde kečinj šă jăl ave doj daturaș. Unu ji are dator petsto banj dăm aržjint a halalănt pedeset banj dăm aržjint.‡ ⁴² Njiș unu dăm jej nu u dat a nu ave dăm šje să aj ântork, šă omula u jirtat alu amăndoj. Aku spunjec kari ar trăbuji să âl plakă maj tari?”

⁴³ Šimun ju ântors vorba: “Kă ar trăbuji să fijă ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zăs: “Benji aj prosudulit.”

⁴⁴ Atunșje su ântors la mujere šă jăl u zăs

alu Šimun: “U vejs pă mujeresta? Ju am vinjit âm kasa ata ali nu maj dat apă păntru pișjorilje amelji,§ a je mu lju spălat ku lăkrmilje šă lju aščers ku păru alji. ⁴⁵ Nu maj sărutatămă pă minji, ali je mu surătăt pișjorilje dă kănd u vinjit âm nontru, no stat să mă sărući. ⁴⁶ Tu nu maj unsă kapu ku uloj ali je mu unsă kapu amnjov ku uloj ku parfem. ⁴⁷ Dăm asta rănd ju ac zăk cijă: ‘Mulci grehur jisă jirtăci, daje kă mu plăkut tari. Alu ala kari ari maj pucănj dă jirtat, ala maj pucănj mu arătăt plăkătură.’” ⁴⁸ Atunșje u zăs alu mujere: “Grehurilje atelji âs jirtăci.”

⁴⁹ Atunșje eje kari asre la masă ku jăl sur apukat să svitaskă una ku alt: “Šinji ar puće asta să fijă kari šă grehurilje jartă?”

⁵⁰ A jăl u zăs alu mujere: “Ânkriđala ata ću spasalit. Dući âm putuljală.”

8

Isus propovjedalešci păm mulci lokur

¹ Dă pă aje, Isus u mers păm alčilje varușur šă satur, să propovjedălaskă šă să svitaskă dă Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbla dă pă jăl, ² šă šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dăm rov duhur šă dăm bičișugur: Marija (kari are dăm varuș Magdala, kari u mănăt sedam drașj dăm je), ³ Ivana (bășăca alu upravitelj Kuza a jăl are upravitelj păntru Herod), Suzana, šă mulci alčilje cângășj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samănă

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

⁴ Mari gărmadă să akuljiže šă lume inka vinje la Isus dăm tot varușu. Isus u svătit alor ku usporedbă ⁵ “Om šje samănă u mers să seminji sămănca aluj. Šă kum sămăna orikići dăm sāmancurljelje u kăzut pă kalji. Šă sāmance are kălkată, păn šje nor vinjit vrabujilje šă lju mănkalji. ⁶ Šă orikići ur kăzut ântri petri šă jelji ur kriskut

7:33 Mt 3,4 § **7:35** Hej kari u apuka pă Ivan šă pă Isus su arăta kă ânvacăla aj mudră. * **7:36** Are običaj pă gozbă ka pă asta večeră numa bărbec šăde đos kănd jej as re pă koșci lji are mândru la masă. † **7:37** Are običaj âm aje vremi kă alci puće să să ujči kănd jej asre la večeră a jej nu mănka. ‡ **7:41** Unu banj dăm aržjint = una dnevnica alu radnik. § **7:44** Âm aje vremi kănd vij la domačin am kasa trăbuje să lji spelji pișjorilje kă jej umbla pă drikur kari asre pljin dă prașină.

friš, ali sur uskat kã lji ibize vlagã. ⁷ Šã orikiçi sãmãncur ur kãzut ãntrã mãršunj šã u kriskut ku jej una, ali lji šãguša mãršunji. ⁸ Šã orikiçi u kãzut pã bun pãmãnt, šã u kriskut šã u avut sto rãndur majmult.” Kãnd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureçi voj kari avec ureçi sã auzãc!”

Isus objasnalešçi šje znaçalešçi usporedba dã om kari samãnã
(Mt 13,10-23; Mk 4,10-20)

⁹ Uçenici aluj lor ãntribat pã Isus atunšje, šje znaçale usporedbe. ¹⁰ Isus u zãs: “Avovã Dimizov u dopustulitã sã prišjipec tajnurlje dã kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trãbã sã sã spujã ãm usporedbur; ka kum u zãs prorok Izaija:

Ås eje kari sã ujtã
ali nu veði,
kari auði
ali nu prišjepi.

¹¹ Aku usporedba znaçalešçi asta: Sãmãnca ãj ka Vorba alu Dimizov. ¹² Sãmãnca kari ãj pã kalji, ãs ka eje ominj kari auði Vorba, ali draku u vinji šã lji je vorba ãndãrãt dãm sufljiçilje alor, sã nu potã ãnkradã sã nu sã spasalaskã. ¹³ Aje sãmãnca ãntri petri ãs la ominj kari auði Vorba šã u apukã ku fãlušãjã ali nari korjen. Jej ãnkredï nu dã lungat šã atunšje ãm vreme dã ãnšjirkalã jej kaði ãndãrãt. ¹⁴ Sãmãnca kari u kãzut ãntri mãršunj šã ka ominji kari auði Vorba, ali kum vreme fužji jej sã astrãnži ku brigurlje ãm kust, šã dã gãzdãšije, šã žãndur ãm kust, šã eje nu adušji bun plod. ¹⁵ Ali sãmãnca kari kaði pã bunã pãmãnt aje eje ominj *kari auði Vorba šã u cãnji ãm sufljitu bun, jej ãs ustrajni šã u adušji bun plod.”

Kum prišjipenj istina alu Dimizov
(Mk 4,21-25)

¹⁶ “Njime nu acãcã lampã sã u pujã dãsup ter ili dãsup pat. Nu, jãl u punji pã sviječnjak aša toc u viđe luminã kãnd vinji ãm nontru ¹⁷ atunšje kutotu šje ãj aku askuns, šã šje ãj

pã askuns fãkut, kutotu u jãšã afarã. ¹⁸ Daje pãzec kum auzãc. Kã šinji ari ju fi dat maj mult, šã šinji gođe nari njimika, dã la jãl u fi lot çak šã aje carã šje samãnã kã ari.”†

Familija alu Isus ãs eje kari kustã vorba alu Dimizov
(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

¹⁹ Alu Isus u vinjit mumãsa šã fracï sã ãl posjetilaskã pã Isus ali jej nu puçe sã vijã apropi dã jãl dã rãnd dã gãrmadã. ²⁰ Šinjiva u javalit alu Isus: “Mumãta ata šã fracï atej stã afarã çi ašçaptã.”

²¹ Isus lju u zãs: “Mama ame šã fracï amej ãs eje kari auði Vorba alu Dimizov, šã u kustã.”

Isus putulješçi oluje
(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)

²² Una zã Isus šã uçenici aluj ur tunat ãm çamac šã sã mergã pã alta parçi dã galilejsko jezero. Isus u zãs: “Hajd pã haje parçi!” Aša sur maknulis dã la mal. ²³ Ali kum plovule jej, pã Isus lu furat somnu. Atunšje oluja ku vãntu una su slãbuzãt pã jezero šã jej asre ãm opasnost, daje ka karu sã umplje ku apã.

²⁴ Jej ur mers la Isus šã lor skulatulã ãm frikã šã mužje: “Domnu, Domnu, noj nji ãntupenj!”

Aša su skulat šã u zapovjedalit alu vãntu šã alu valuvurljelje sã sã putuljaskã. Oluja su putuljit šã are putuljalã. ²⁵ “Hunði vi ãnkriðala?”, Isus lju ãntribat pã jej.

Ali jej asre pljinj dã frikã šã ãmiralã, šã u zãs una la alt: “Šinji ãj asta çak šã vãntu šã valuvurlje ãl punji ureçi pã jãl kãnd zapovjedalešçi?”

Isus mãnã pã drašj dãm om
(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)

²⁶ Jej ur plovulit pãn la malu dã Gerasa, kari ãj pã alta parçi dã Galileja. ²⁷ Kum Isus u pus pišjorilje pã pãmãnt, ju vinjit dãdãnençi om dãm varuș kari are mar da multã dobã ku drašj ãm jãl. Jãl nu purta colji, šã nu kusta ãm kasã mar ãm gropur.

8:10 Iz 6,9 * **8:15** Bun sufljit: ãj sufljit kari ãj spreman sã audã vorba alu Dimizov, šã sã u askulçi. † **8:18** Jasno ãj dãm kontekst kã Isus svitešçi dã prišjipalã šã dã ãnkriðalã. Asta znaçalešçi: “Šinji gođ ari prišjipalã šã ãnkriðalã ju su da maj mult prišjipalã. Šinji gođ nu ari prišjipalã u zgubi šã haj šje ari šã prišjipala šje u ari u zgubi šã prišjipala šje jãl gãndešçi kã ari”, ili “Dimizov u fašji alu hej kari ãnkredï ãm istinã ur prišjipe šã maj mult. Dimizov u fašji dã hej kari nu ãnkredï ãm istinã, jej nu u prišjepi istina njiš haj pucun šje jej gãndešçi kã jej prišjepi.”

28 Känd lu vāzutulā pā Isus, jāl u mužjit tari šā u kązut dādānenči la jāl šā dām tot graju u mužjit: “Šje gāndēšč dā la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mā arog la činji sā nu mā mučulešč!” 29 Draku āl cānje mar multā vremi. Majnti ominji ku lancurlje āl ljiga šā āl pāze, ali jāl tod daje rupe lancurlje šā draku lu mānat ām pustinjā. Isus u dat zapovjed alu rov duhu sā ješi afarā dām jāl.

30 Isus lu āntribat: “Kum či čem?” Jāl u zās: “Legija”, daje kā mulc drašj asre ām jāl. 31 Šā jej sur arugat la Isus sā nu lji đe zapovjed sā mergā ām gropā fār dā dno.‡

32 Akulo are mari stadā dā poršj šje mānka pā parče dā đal, šā jej sur arugat sā dozvolulaskā sā tunji ām jej, šā Isus lju dazvolulit. 33 Drašji dām omula u fužjit ām gārmadā poršj, šā stada dā poršj ur arljigatā dā pā đal ām jezero sā akulo sur āntupit.

34 Ominji šje pāze stado u skāpat känd u vāzut aje, šā jej ur dus hir ām varuš šā ām sat. 35 Šā lume ur vinjit sā vadā šje u fost aje. Känd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pā omu šje are ku drašj ām jāl are āmbrākāt, šā šāđe la pišjorilje alu Isus ku fire sāntosā. Šā känd u vāzut aje kutotu jej sur ānfrikušat. 36 Hej kari ur vāzut or spus kum Isus u oslobodulešči pā omu ku drašj. 37 Ali tota lume dām lok ām Gerasa ur zās alu Isus sā fugā dām akulo kā asre tari ānfrikušac. Isus u tunat ām kar šā gānde sā fugā ām napoj.

38 Omu dām kari Isus u mānat afarā dām drašj sā aruga la Isus: “Pot sā fug ku činji?”, ali Isus lu mānat šā ju zās: 39 “Dući ām napoj akasā, šā spunji alu toc kutotu šje Dimizov u fākut dā činji.” Aša u mers akasā šā u širilit ām varuš kutotu šje Isus u fākut pāntru jāl.

Mujere kari are bičagā u fost sānātosā

40 Gārmadā are akulo sā āl pozdravalaskā pā Isus känd su āntorsusā pā alta parči dā jezero, jej toc tari āl aščipta pā jāl. 41 Atunšje su pojavalit om kari sā čima Jair vođa dā sinagogā. Jāl u vinjit la Isus šā u kązut žos la pišjorilje aluj šā sā aruga la jāl sā vijā la jāl akasā daje kā 42 jedina fata aluj dā dvanaest aj (12) dā bātārnā are pā morči.

Isus u mers dā pā Jair känd mulc sā āmpinžje sā fijā dapropi dā jāl. 43 Ām gārmade are mujeri kari kārvarale dvanaest (12) aj šā je u čilitit kutotu šje ave pā doktor ali no aflat pā njime kari ar puče sā u ozdravalaskā. 44 Je u vinjit pā dānapoj šā su apukat pus dā cola alu Isus, šā sānžilje u stat sā kuri.

45 “Šinji u pus māna pā minji?”, u āntribat Isus.

Toc zāšje kā nu ur pus. Atunšje Petar u zās: “Domnu, tu vejs kum sā āmpinži toc ominji la činji!”

46 Isus u zās: “Šinjiva u pus namjerno māna pā minji kā am sāmcāt pučere kum jašā afarā dām minji.” 47 Känd u vāzut mujere kā majmult nu poči cānje ām je, je u vinjit ām nenci trāmurānt dā frikā, u kązut ām njenče alu Isus šā u spus la toc adāšje u pus māna pā jāl, šā kum u fost ozdravalitā dām turdatā. 48 Isus u zās: “Fato, ānkriđala ata ću ozdravalit. Dući ām putuljalā!”

Isus u skulat dām morči pā fata alu Jair

49 Känd Isus svite ku mujere, glasniku dām kasa alu vladaru dā sinagogā u vinjit šā u zās: “Fata ata āj mortā. Nu āl gnjavali pā učitelj!”

50 Känd u auzāt Isus aje, jāl u zās alu Jair: “Nuc fijā frikā! Numa ānkredi mijā šā je u kusta!”

51 Känd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lāsā sā mergā ām nontru ku jāl osim Petar, Ivan, Jakov šā mumāsa šā tatusu alu fate haje. 52 Šā toc ām kasa plānžje šā u žalale, aša jāl u zās: “Nu plānžjec. Je nuj mortā, numa sā kulkat!”Š

53 Jej āl rāđe pā Isus, kā jej asre sigurni kā je āj mortā. 54 Isus atunšje u apukatu dā māna šā dām tot graju u mužjit: “Skolāći kupilu amnjov!” 55 Šā duhu alji su āntorsāsā šā je su skulat dām turdatā. Isus u dat zapovjed atunšje sā āj đe šjeva sā mānāšji. 56 Roditelji alji asre āmirac a Isus lju purunšjit pā roditelji sā nu spujā alu njime šje u fost.

‡ 8:31 Gropā fār dā dno dā drašj Š 8:52 Isus ščije kā je āj mortā ali jāl ščije kā ju da kust ām napoj.

9

*Isus mǎnǎ pǎ dvanaest (12) apostolur
(Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)*

¹ Isus u čimat pǎ dvanaest apostolur la jǎl šǎ jǎl lju dat pučeri šǎ autoritet pǎ toc drašj, šǎ pučeri sǎ ǎntremi bičišugur. ² Atunšje Isus lju mǎnat afarǎ šǎ sǎ proglasalaskǎ kraljevstva alu Dimizov šǎ sǎ ozdravalaskǎ pǎ bičež. ³ Isus lju zǎs alor: “Nu loc njimika ku voj pǎ kalje avostrǎ, njiš botǎ, njiš taškǎ, njiš mǎnkari, njiš banj. Njime sǎ nu je maj una kǎmašǎ ku jǎl. ⁴ ǎm kari gođe kasa mǎržjec, fijec akulo pǎn šje nu fužjec dǎm varuš. ⁵ Hunđi gođe nu vǎ punji ureči, fužjec dǎm ala varuš šǎ ǎm znak dǎ upozorenje kǎ ǎl laš la sudbina aluj, skutǎrǎcǎvǎ prašina dǎ pǎ pišjori.”

⁶ Aša jej sur lot afarǎ sǎ mergǎ dǎm sat ǎm sat sǎ propovjedalaskǎ Hir fǎlos šǎ ozdravalaskǎ pǎ bičež pǎ hunđi gođ meržji.

*Herod gǎnde sǎ vadǎ pǎ Isus
(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)*

⁷ Vladar Herod* u auzǎt dǎ kutotu šje Isus u fǎkut, šǎ are zǎbunjit kǎ orikic zǎšje kǎ Ivan Krstitelj u uskrnulit dǎm morc. ⁸ Šǎ orikic zǎšje kǎ prorok Ilija su arǎtat pǎ pǎmǎnt kǎnd alci gǎnde kǎ unu prorok dǎ kǎnva u vinjit ǎm kust.

⁹ Ali Herod u zǎs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji ǎj omusta dǎ kari aud dǎstafele vorbi?” Jǎl da be šcipta sǎ vadǎ pǎ Isus.

*Isus u rǎnjit pǎ majmulc dǎ pet hiljada dǎ ominj**(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)*

¹⁰ Kǎnd sor ǎntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur fǎkut. Atunšje Isus lju dus pǎ lok pustulot apropi dǎ varuš Bet-saida. ¹¹ Lume ur saznalit šǎ ur sljedilit pǎ Isus. Aša lju apukat la jǎl šǎ lju spus dǎ kraljevstva alu Dimizov šǎ u ozdravalit pǎ eje kari asre bičež. ¹² Mar kitrǎ dǎ sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šǎ ur zǎs: “Mǎnǎ pǎ lumi ǎndǎrǎt, aša sǎ mergǎ sǎ ǎš aflji lok dǎ kulkat šǎ dǎ mǎnkat kǎ noj šcenj ǎm pustinjǎ ajišje.”

¹³ Isus lju zǎs: “Voj dǎđecǎlji šjeva dǎ mǎnkat.”

* 9:7 Vladar Herod jǎl vladale ǎm Galileja kari are una parči dǎ Izrael. † 9:14 Nu asre numa bǎrbec, nego šǎ mujer šǎ kupij (vedi Mat 14,21)

Jej ur ǎntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dǎ pitǎ šǎ doj pešč. Noj sǎngur sǎ mǎrženj šǎ sǎ kumpǎrǎnj mǎnkari dǎ totǎ lumesta?” ¹⁴ Jej ur umǎrat hundiva pet hiljada dǎ bǎrbec,† Isus u zǎs alu učenici aluj:

“Punjecǎlji sǎ šadǎ ǎm grupur po pedeset lumi sǎ šadǎ una.” ¹⁵ Šǎ apostoli ur fǎkut kum lju zǎs, lju pus pǎ toc sǎ šadǎ žjos. ¹⁶ Atunšje Isus u lot pet dǎrabur dǎ pitǎ šǎ doj dǎrabur dǎ pešč šǎ su ujtat sus ǎm nor, Isus u blagoslovulit šǎ u ruptǎ ǎm dǎrǎbelji, atunšje u dat alu učenici aluj sǎ pujǎ dǎdǎnenći alu lumi. ¹⁷ Šǎ jej toc ur mǎnkat šǎ asre sǎtulj. Šǎ jej ur akuljes dvanaest košarur dǎ dǎrǎbelji šje ur rǎmas.

*Petar priznalešći kǎ Isus ǎj Krist
(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)*

¹⁸ Undatǎ kǎnd su ǎntors Isus pum parći sǎ sǎ aroži, učenici asre ku jǎl šǎ Isus u ǎntribat: “Šje zǎšji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur ǎntors vorba: “Ivan šje Bučazǎ, makar orikic zǎšji Ilija prorok a hejelanc kǎ ješč prorok dǎ kǎnva kari u uskrnulit dǎm morc.”

²⁰ Isus u ǎntribat: “A voj? Šje zǎšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u ǎntors vorba: “Tu ješč Krist kari ǎj mǎnat dǎ la Dimizov!”

*Isus lji spunji alu apostoli kǎ jǎl u muri, šǎ u uskrsnuli**(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)*

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale sǎ spujǎ asta alu šjinjiva kǎ jǎl ǎj Mesija. ²² Atunšje Isus u zǎs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj trǎbǎ sǎ pǎc mulći patnjur. Bǎtǎrnji kari ǎs glavni ǎntri židovur, mari popur šǎ učitelju dǎ zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amurǎ, a ju treći zuǎ uj uskrsnuli.”

*Kum sǎ fijenj učenici alu Isus Krist
(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)*

²³ Atunšje Isus u zǎs alu toc: “Dakǎ šinjiva gǎndešći sǎ mǎ sljedǎlaskǎ pǎ minji, elši trǎbǎ sǎ odbijalaskǎ sǎ kušći dǎ pǎ žǎndurlje aluj, jǎl sǎngur sǎ ǎš je krušje aluj totǎ

zua šă să mă sljedălaskă pã minji.† 24 Šinji gođ gãndešci sã aš spasalaskă kustuš ala lu perđi do kraja, šă šinji gođe šu perđi kustuš pãntru minji ala su spasalisã vječno. 25 Šje ari benji om dãm aje dakã kapãtã celi svet, a jãl aj uništilit ili pãrdut? 26 Dakã aj alu šjinjiva rušunji dãm minji ili dãm vorbilje amelji, šă ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dãm ala om, kãnd uj vinji ãm slava aluj, ãm slava alu tatusu šă ãm slava alu svãnc andjeji. 27 Anume ju zãk, ãs orikic kari stã ajišje kari nor muri majnti dãm šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

*Isus aratã slava aluj
(Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)*

28 Hundiva osam zãlji dãm pã ešce svatur Isus u lot pã Petar, Ivan šă pã Jakov ku jãl, šă u mers sus pã đal sã sã aroži. 29 Atunšje kum sã aruga, ubrazu aluj u šcimbat tari, šă coljilje aluj sur šcimbat am alb dãm svitlãze. 30 Doj ominj su pojavaalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šă prorok Ilija. 31 Jej su arãtat ãm slavã šă jej svite dãm morčiš aluj šje u fi ãm Jeruzalem.

32 Pã Petar šă pã urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šă lor vãzut pã Isus ãm slava aluj ku doj ominj šje stãce ku Isus. 33 Kãnd jej fužje, Petar u zãs alu Isus: “Domnu, anovã nji benji ajiše! Lasã fãšjenj tri koljibur: unu pãntru činji, šă unu pãntru Mojsije šă unu pãntru prorok Ilija.” Jãl nu šcije šje svitešci, sãmãna kã bulunzešci. 34 Šă kãnd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pã Petar šă pã urtašji aluj šă jej su ãnfrikušat.

35 Atunšje su ãuzãt graj dãm oblak: “Asta aj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jãl!” 36 Kãnd graju su auzãt, Isus are sãngur. Učenici ur tãkut šă nor spus alu njime šje ur vãzut.

*Isus u mãnat afarã pã drak dãm kupilula
(Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)*

37 Hajelantã zã Isus šă učenici aluj ur vinjit žjos dãm pã đal šă ãl ašcipta gãrmadã

dãm lumi. 38 ãm gãrmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mã arog, ujtãci pã fišjorum daje kã jãl aj jedini kupilu amnjov! 39 Ujtãci, duh ãl napadalešci šă jãl dãm turdatã cãpã, ãl skutãrã ãm gãrčur šă fašji spumi la gurã šă dabe fužji dãm la jãl, ku mukã ãm ãl baçi. 40 Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakã ar puće jej sã mãjã pã draku afarã ali jej nu puće.”

41 Isus u ãntors vorba: “O voj nevjernã šă ubraznikã generacijã! Kitã dobã trãbã sã fjuv ku voj? Kitã dobã trãbã sã vã trpãlesk? Adãl pã fišjoruc ajišje!” 42 Kãnd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vãrljit žjos šă ãl skutura am gãrčur. Isus lu mužjit pã duhu rov šă pã kupilu lu ozdravalit, šă ãm napoj lu dat la tatusu. 43 Jej asre toc ãmirac la autoritetu aluj šă kit aj dãm mari Dimizov.

*Isus jarã spunji dãm morče aluj
(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)*

Atunšje kãnd inka toc sã ãmira šje u fãkut, Isus u svãtit ku učenici aluj: 44 “Zapamtalecã vorbilješce, šă ãngãndecãvã dãm jelji.” Isus u zãs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat ãm mãnjilje alu omuluj.” 45 Jej nor prišjiput šje u gãndit jãl ku aje sã zãkã. Značenje are askunsã dãm la jej, a alor lji are frikã sã ãl ãntrebi pã jãl dãm aje.

*Šjinji aj maj mari ãm kraljevstva alu Dimizov
(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)*

46 Učenici su apukat sã raspravljalaskã šinji dãm jej ar puće sã fijã maj mari. 47 Isus lji šcije gãndu ãm sufljičilje alor atunšje Isus u lot pã kupil mik šă lu pus lãngã jãl 48 atunšje lju zãs: “Šinji gođe apukã pã kupilusta mik ãm numilje amnjov apukã pã minji. Šă šinji gođe apukã pã minji, apukã isto šă pã ala kari mu mãnat. Daje kã maj mik ãntri voj aj maj mari.”

*Šjinji nuj protiv dãm voj, ala aj dãm voj
(Mk 9,38-40)*

† 9:23 Zločinac kari are osudulit sã mori pã krušji trãbuje sã dukã krušje pãn la lok hundi u fi amurãt. Ku asta svat, Isus gãnde sã zãkã dakã gãndenj sã fijenj učenici aluj, trãbujenj sã fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anostrã, trãbujenj sã fijenj poslušni šă spremni sã punjenj ureci la Isus. § 9:31 morči Vorba kari aj prevodilitã “morči”, pã ljimba dãm grčki aj Jãšalã, šje aratã kum Isus u muri. ãm kenvija bãtãrnã “Jiřala” značalešci kum Dimizov u oslobodulit pã Izraelci dãm ropstvã ãm Egipat. Morče alu Krist pã krušji aj “Jãšalã” daje Dimizov nju otkupilit dãm ropstva dãm grehur.

49 Ivan u zäs: “Domnu noj anj väzut pä unu om kari äm numilje atov mänä drašj afarä däm ominj šä noj anj zäs sä nu fakä aje, daje kä jäl nu äj unu däm noj.”

50 Isus u zäs aluj: “Nu äj branalec, kä šinji gođe nuj protiv dä voj, äj dä voj.”

Samaritanci nu apukä pä Isus a jäl nu lji uništilešči

51 Vreme are apropi känd Isus träbujje sä fijä dus napoj äm nor, atunšje tari su odlučilut sä mergä äm Jeruzalem. 52 Isus u mänat glasnišj äm nenči la jäl a jej ur vinjit äm unu sat äm Samarija sä pripremalaskä lok päntru jäl. 53 Ali lume akulo nu lu apukat äm benji, daje kä are pä kalje dä Jeruzalem.* 54 Känd ur väzut učenici Jakov šä Ivan ur äntribat: “Domnu, gändešc sä čimänj fok däm nor sä lji uništälaskä?”† 55 Isus su äntors la jej šä lju fäkut dä njimika pä Jakov šä pä Ivan. 56 Šä jej ur mers äm altu sat.

Nuj lako sä fijenj učenici alu Isus (Mt 8,19-22)

57 Kum märžje Isus šä učenici pä kalji, šjeva ka omu u zäs alu Isus: “Ju uj meržji ku činji hundī gođ vi meržji šä tu!”

58 Isus u zäs: “Lisicurlje ari sklonište šä vräbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundī sä äm puja kapu.”‡

59 Isus alu altuje u zäs: “Sljedilešči mä!”

Omu u zäs: “Domnje, lasämä elši sä mä dukä sä ängrop pä tata amnjov.”§

* **9:53** Samaritanci šä Židovi jej däm tri jej sä mrzäle. Daje Samaritanci nu gände sä ažuči alu Isus pä kalje aluj äm Jeruzalem-glavni varuš alu Židov. † **9:54** Jakov šä Ivan u dä osudä kä jej ščije kä jej äs proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pä Dimizov. 2 Kr 1,10-12 ‡ **9:58** Isus spunji ku izrekä sä äncevi pä om kum sä fijä učeniku aluj. Isus gändešči dakä ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj. § **9:59** Nuj jasno kä tata alu omula u murit, a jäl träbä sä ä ängropi odma, ili omula gändešči sä rämäji maj du lungat pän šje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa. Poanta äj äm aje kä ala om gändešči elši šjeva sä fakä majnti dä šje u sljedili pä Isus. * **9:60** Isus nu gändešči doslovno kä morci ur ungrupa pä alci morc. Šje ar puće sä fijä “morc” äs: 1. asta äj metaforä dä hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta äj metaforä dä hej kari nu sljedilešči pä Dimizov, kari äs duhovno morc. Poanta äj äm aje kä učeniku nu slobud sä dopustulaskä njimik šje lar zadržali sä nu sljedilaskä pä Isus. † **9:62** Njime kari sä ujtä dä napoj känd kapalešči, nu poči sä vadä plug hundī träbä sä mergä. Aje osobä träbä sä fijä koncentriranä sä sä ujči äm nenči sä potä benji kapali. Aša značalešči kä träbä sä nji ujtänj ravno dä kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sä punjenj familija pä loku alu Dimizov. Nu značalešči kä träbujenj sä nu nji brinulenj dä familija anosträ. ‡ **9:62** Isus odgovaralešči ku izreka sä äncevi pä om kum sä fijä učeniku aluj. Isus podrazumijevälešči kä osobe nuj bunä dä kraljevstvo alu Dimizov dakä nji ujtänj pä ominj äm prošlost äm lok sä sljedilenj pä Isus. * **10:2** Isus zäšji kä mulc ominj äs spremni sä tunji äm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno učenikur kari u änväca, šä sä ažuči alu ominj. † **10:7** Isus nu svite kä jej träbä sä rämäji äm aje kasa totä zua, mar träbä sä sä kulši akulo äm totä nopče, kit gođ äs akulo; ku alčilje vorbi, nu vä kulkäc äm alta kasa.

60 Isus u zäs aluj: “Lasä pä morc sä äš ängropi pä morc,* ali tu duči šä propovjedalešči kraljevstva alu Dimizov!”

61 Akulo are inka unu om kari zäšje: “Ju čuj sljedili pä činji, Domnu ali elši lasämä sä mä pozdravalesk ku toc akasä.”

62 Šä Isus ju äntors vorba: “Njime kari punji mäna pä plug šä sä ujtä äm napoj dä pä jäl,† nuj bun dä kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum sä spuži dä kraljevstva dä Dimizov (Mt 11,21-27; 13,16-17)

1 Dä pä ešce stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šä lju mänat äm nenči, doj pä doj la tot varušu šä lok la kari jäl isto aščipta sä mergä. 2 Isus u zäs alor: “Žetva äj mari ali pucänj äs lukroj, däm ala ränd arogäči la stäpänu dä žetva sä mäji maj mulc lukroj äm polja aluj.* 3 Aku duči ali punji ureči. Ju vä mäj pä voj ka pä birkä mikä äntri lup! 4 Nu loc ku voj đibularuš ili taškä ili cipiliš, šä nu sta dä lungat äm svat ku ominji pä kalji sä nu zgubec vreme.

5 Elši stvar šje träbä sä zäšjec känd vinjec la kasa äj: ‘Putuljalä fijä la kasasta!’ 6 Dakä om kari gändešči putuljalä kustä äm kase putuljala u fi ku jäl, ali dakä nu, putuljala u vinji äm napoj la voj. 7 Rämänji äm aje ista kasa, mänänkä šä be šje ari jej, kä lukroju äj vredan dä šje u lukrat. Nu vä selilec däm una kasa äm alta.†

⁸ Dakã måržjec àm bilo kari varuš šã jej vã apukã àm benji voj mãnkãc šje vã punji dãdãnençi ⁹ šã ozdravalecã pã biçež kari ar fi akulo, šã spunjecãlji kã Kraljevstva alu Dimizov àj apropi. ¹⁰ Ali dãkã vinjec àm varuš hundì nu vã apukã, atunšje dušjecãvã pã ulicur šã zãšjec: ¹¹ Čak šã prašina dãm varušu avostru kari su apukat pã pišjorilje anoštri, brisãlec dã pã noj, protiv dã voj!† Ali šã voj ac trãbuji sã šcijec kã kraljevstva alu Dimizov àj apropi. ¹² Ju vã zãk kã pã zuve dã sudulalã u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dã kitã dã varušula.”§

Isus lji fašji dã njimik pã heje kari nu askultã

(Mt 11,20-24)

¹³ Isus u zãs: “Jao avovã ominjilor dãm Korazine! Jao avovã ominjilor dãm Betsaido! Kã sã vi fost dastafel čudo àm varuš Tira šã am Sidon* ka kum su dogodulit la voj àm varušu avostru, jej dã kãnva sar vi ànkãjit, šãzut àm colji dã kecã, šã àm šjinušã znak dã ànkãjalã.† ¹⁴ Anume àm zuve dã sudulalã Tira šã Sidonija maj benji ur trešji dã tu! ¹⁵ Šã voj ominji dãm Kafarnaum! Pãnãm nor voj vic rãđika? Àm podzemlje vic fi arunkac.

¹⁶ Šinji gođe auđi pã voj, mã auđi pã minji, a šjinji odbacalešçi pã voj, pã minji odbacalešçi, šã šjinji gođe odbacalešçi pã minji, odbacalešçi pã Dimizov kari mu mãnat!”

Dã šje sã nji ànfãlušãnj

¹⁷ Sedamdeset doj učenikur su àntors ku fãlušãjã. Jej ur zãs: “O Domnje, čak šã drašji nji punji ureçi àm numilje‡ atov.”

¹⁸ Jãl lju zãs alor: “Ju mã ujtam la Sotona kum kađi ka munje dãm nor. § ¹⁹ Aku punjec ureçi! Ju vam dat autoritet sã kãlkãc pã

šarpi šã pã škorpionur* šã ku kutotu pučere pã sãla dã dužmanj, † šã njimik nu vic pãcã rov. ²⁰ Tot daje nac trãbuji sã vã ànfãlušãc kã duhovur vã punji ureçi. Fijec fãloš la aje kã numilje avoštri às skrišã àm nor.”‡

Numa Fišjoru otkrilešçi pã Dimizov
(Mt 11,25-27; 13,16-17)

²¹ Àm ala šas Isus su ànfãlušãt àm Duhu svãnt šã u zãs: “Tata, Domnu pã pãmãnt šã pã nor, ju dov hvalã cijã daje kã tu aj askuns ešce dã la mãrđoj šã dã la pãršjipuc, šã aj arãtat alu hej ‘mišj’§ pã pãmãnt. Da, Tata, cijã asta cã sã veđi.”

²² Šã Isus u zãs: “Kutotu mu fost dat àm povjerenje dã la Tata amnjov. Njime nu kunošçi pã Fišjoru šã njime nu kunošçi pã Tata, numa Fišjoru kunošçi, šã alu heje kari Fišjoru gãndešçi u kunošçi pã Tata.”

²³ Atunšje kãnd are jej sãngur, Isus su àntors la učenici aluj šã u zãs: “Blago avovã kã oçi avoštri asta veđi! ²⁴ Sigurno mulc proroš šã kraljur dã kãnva gãnde sã vadã stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut sã vadã, šã sã audã šje voj ac auzãt, ali nor auzãt.”

Isus svitešçi dã maj mari zapovjed
(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)

²⁵ Šjeva ka učitelju dã zakonu alu Mojsije su skulat, sã àl iskušulaskã pã Isus šã lu àntribat: “Učitelju šje trãbã sã fakã sã kapãt kust dã erikeš? Kum àl pot kãpãta?”

²⁶ “Šje zãšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?”

²⁷ U àntors vorba: “Plaši pã Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, šã ku kutotu gãndu atov, pã susjedu atov kã pã činji sãngur!”

‡ **10:11** Asta àj simbol sã nji areçi sã odbacalenj pã ominj dãm ala varuš; ku alčilje vorbi; “Aša kum voj ac odbacalit pã noj, aša Dimizov u odbacali pã voj do kraja pã voj.” § **10:12** Sodoma: varuš (veđi Stv 19,24-28) * **10:13**

Ominji kari kusta àm Korazin, àm Betsaida as re Židovi kari trãbuje sã ašcepçi pã Mesija. Ominji kari kusta àm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očekivale pã Mesija kã u vinji. Šje Isus spunji ajišje svitešçi čak kã šã eje kari nus Židovi trãbã prepoznulaskã pã Mesija daje kã u fãkut kutotu čudurlje. † **10:13** Àm aje kulturã, ominji trãbuje sã porçi colji kari às fãkuçi dãm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej šãđe àm šinušã, sã areçi kã lji žalji, šje u zgrešilit protiv

dã Dimizov. ‡ **10:17** Ajišje “numilje” aratã pučere alu Isus šã autoritet. § **10:18** Isus koristilešçi usporedbã sã usporedilaskã kum Dimizov u pobjedilit pã Sotona kãnd 72 učenikur aluj u propovjedilit àm varušur. Sotona u kãzut đos dãm nor, ka kum munja luvešçi đos. * **10:19** Šarpilje šã škorpioni às metaforã dã relji duhovur. † **10:19** Dušmanu àj Sotona. ‡ **10:20** Dimizov u skris numilje alor pã skritura àm nor, a aje značalešçi kã jej ari vječni kust. § **10:21**

Asta àj dã ominj kari nari iškulj, ali às spremni sã apušji ànvãcala alu Isus ka kum kupiji mišj apukã šã slušalešçi pã hej lu kari lji ànkredì. **10:27** Pnz 6,5 **10:27** Lev 19,18

²⁸ Isus u zäs aluj: “Benji aj zäs, aša fä šä vi kusta.”

²⁹ Ali kum gände sä areci kä äj pravedan, lu äntribat pä Isus: “Ali šinji äj susjedu amnjov?”*

Usporedbä dä Samaritanac kari are milos

³⁰ Isus u zäs: “Are om kari are pä kalji dä Jeruzalem, are sus äm varuš Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šä läpadat, bätut pä morci dä la pljačkaš šä läsat pä drik.

³¹ Popa dä židov slučajno märžje pä kalje šä känd lu väzut, u fužjit pä längä jäl numa pä alta parci. ³² Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pä kalje haje. Känd u vinjit pä lokula šä lu väzut, isto u mers pä alta parci dä kalji.

³³ Napokon †Samaritanac kum märžje pä kalji u vinjit pä längä jäl šä känd lu väzut lu apukat mila dä jäl. ³⁴ Jäl u mers la jäl u värsat uloj šä vin, šä ju änvälit ranurlje. Atunšje lu pus pä magar šä lu dus äm fugadov aša su brinulit dä jäl. ³⁵ Odma hajelantä điminjacä kum fužje ju dat lu gazda dä kasa šjeva ka banjiš šä u zäs: ‘Je sama dä jäl, šä dakä asta nu u fi dästul banj, dä kutotu šje u čilti, ju cuj pläci razlika känd mä äntorkä äm napoj.’

³⁶ Dä pä gandäla ata šje gändešc kari däm ešce tri su arätat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

³⁷ Jäl u äntors vorba: “Ala pä kari lu apukat mila dä jäl.”

Atunšje Isus ju zäs aluj: “Dući šä fä šä tu isto ka jäl.”

Dä šje träbä sä nji brinulenj

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit äm unu sat hundï are mujeri šje sä čima Marta kari lu apukat pä jäl äm kasa alji. ³⁹ Marta ave sorä šje sä čima Marija kari u šäzut la pišjorilje alu Domnu šä punje ureci la kutotu šje jäl svite. ⁴⁰ Ali Marta are äm brigur dä kutotu šje träbä sä fakä. Aša u vinjit la Isus šä ju zäs: “Nu či dori

Domnu, kä sora ame mu läsat pä minji sängur kutotu sä poslužulesk? Šjeva zäj sä vijä sä äm ažući.”

⁴¹ Domnu ju zäs: “Marta, Marta, tu či brinulešc šä či uznemirilešc dä mulci stvarur. ⁴² U biti numa una stvar träbujä, šä Marija maj benji u akuljes, šä aje no fi lotä dä la je.”

11

Primjer dä aruguminći (Mt 6,9-13; 7,7-11)

¹ Undatä känd Isus u fost gata ku molitva, unu däm učenici aluj u vinjit la jäl šä ju zäs: “Domnu, änvacänji sä nji arugänj, kum änväca Ivan Krstitelj pä učenici aluj.”

² Isus lju zäs alor: “Känd vä arugäc zäšjec: ‘Tata, la sä fijä svänt numilje atov, la sä vijä kraljevstva ata, ka kum äj pä nor la sä fijä pä pämänt!’

³ Pita* anosträ kari äj äm totä zä, dä nji astäs.

⁴ Šä jartänji grehurlje anoštri, ka kum noj jartänj alu eje kari grešilešci protiv dä noj.

Nu nji da sä kädjenj äm äjšjirkalur.’ ”

Isus nji änvacä kum sä fijenj ustrajni äm molitvä

⁵ Isus u zäs alor:† “Haj sä zäšjenj kä avec urtak la kari märžjec äm miržuku dä nopci šä äj zäšjec: ‘Urtaku amnjov, däm kečinj tri dārabur dä pitä. ⁶ Urtaku u vinjit dä pä kalji la minji, šä nam šje sä äj puj dādānenći.’ ⁷ A jäl äm nontru aj zäšji: ‘O nu mä gnjavali! Uša äj mar änkujetä, kupiji amej šä ju äščenj äm pat, šä jednostavno, nu mä pot skula sä ac dov pitä.’ ⁸ Ju vä zäk: šä dakä nu u meržji daje kä äs urtašj, u fašji aje sä nu sä rušunji.

⁹ Šä ju vä zäk: Arugäcävä, šä vu fi dat! Kutäc, šä vic afla! Kukunjec, šä vu fi däsvekut. ¹⁰ Kä šjinji gođ sä arogä, kapätä! Kari kotä, aflä! A šjinji gođ kukunješci aluje ju su däsvažji.

* **10:29** Ali šinji äj susjedu amnjov Asta om gände sä ščiji pä šjinji jäl träbä sä plakä: “Pä šjinji träbä sä smatrulesk pä bližnji amnjov šä sä äl plak ka pä minji sängur?” † **10:33** Samaritanci asre stranci kari Židovi lji märzäle. ‡ **10:35** Äm original skrijä: “äs doj denarur” * **11:3** Pita are dostupnä akulo tota zua kari ominji mäñka, aje nuj čar pitä mar mäñkari. † **11:5** Isus spunji asta puvešci sä objasnalaskä kä urtaku avostru sä nu vä odbilaskä mar sä vä ažući dakä avec mari potrebä šä dakä äläntreb maj mulci rändur. Aša njiš Dimizov pä noj nu nji odbili, mar nju da dakä unj fi uporni.

11 Kari aj tata antri voj: känd kupilu šjeri pešci dali am lok da pešci da šarpi? 12 Ili känd šjeri sa aj de škorpion am lok da ov? 13 Dakä voj grešni ominj šcijec sa dađec bunji stvarur alu kupiji avošttri, kit maj mult vu da Tata avostru dam nor Duh Svant alu alor kari al antraba!”

Isus u varljit afarä pä drak ku pučere alu Dimizov

(Mt 12,22-30, 43-45; Mk 3,22-27)

14 Isus undatä u varljit afarä pä unu drak kari are mut, ša känd u fost drakula varljit afarä dam ala om kari are mut, puče sa svitaskä, ša alčilje ominji kari u väzut aje asre amirac. 15 A orikic dam jej u zäs: “Jäl u varljit afarä pä drašj afarä ku ažutala alu Beelzebul† princu da demonur!” 16 Akulo asre alci kari anšjirka pä Isus, ša jej u šjirut znak dam nor sa de. §

17 Ali Isus šcije gändurlje alor, ša lju zäs: “Totä kraljevstva kari sa borulešci una ku alt, jej ur uništiti kraljevstva alor. Dakä familija una ku alt sa borulešci, jej šur uništiti familija alor. 18 Dakä Sotona sa borulešci protiv da jäl sängur, kum kraljevstvo aluj su cänje?*, šje rämänje dam kraljevstva aluj? Kum voj zäšjec kä ju varljesk afarä pä drašji dam lume ku ažutala alu Beelzebul. 19 Ali dakä ju varljesk pä drašji afarä dam lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenici avošttri varlješci isto afarä pä drašj ku ažutalä alu Beelzebul? Jej sängur u dokazali kä nus točni. 20 Ali dakä ju mäjä pä drašji afärä ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. 21 Känd om bälour aj naoružan ša päzešci kasa hundi kustä, atunšje pämantu aluj aj sigurnä. 22 Ali känd bälour om al

napadalešci ša al mänänkä ku bätaje, aj je oružje da kari ovisilešci, ša aj amparcä šje u furat da la slab om. ‡

23 Kari nu aj ku minji, ala aj protiv da minji ša šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala räsäpä. §

24 Pä lok fär da apä rov duhu fužji afarä dam om, sa lutulaskä* ša sa koči lok sa sa odmaralskä. Dakä nu aflä njiš šjefälj lok, zäšji: ‘Ju uj meržji am napoj am kasa ame dam ala om hundi am fužjit.’ 25 Känd draku u vinjit am napoj u aflat kä aje kasa aj čistilitä, ša mäturatä. 26 Atunšje meržji ša adušji maj šapči rov duhur maj rej da jäl sängur, ša jej u vinji napoj am om ša kustä akulo. Aša alu omula are tari urät da kit dam elši.”

Blagoslovu da askultalä

27 Kum Isus svite, mujeri am gärmadä da ominj u mužjit tari dam tot graju sa su apukat sa svitaskä: “Blagoslovulitä aj aje kari cu purtat am injimä, kari cu ranjit ša cu päzät!”

28 Isus u antors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit äs eje kari auđi vorba alu Dimizov ša u cänji!”

Isus aj maj mari da Jona ša da Salomon a tot daje ominji nu punje ureči

(Mt 12,38-42; Mk 8,12)

29 Känd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sa svitaskä: “Voj ominj kari kustac am asta vremi, voj šcec rej ominj. Kotä znak,† ali njišj šjefälj altu znak no fi dat ka kum u fäkut Dimizov čudo päntu prorok Jona. ‡ 30 Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta am varuš Niniva, kä Dimizov lu manat. § Aša šje

‡ 11:15 Beelzebul Beelzebul aj altu numi da Sotona ili da drak. Unjer sa skrijä “Beelzebub”. Asta anume značalešci “gospodar da mušč”, šje značalešci “vladar pä drašj.” Asta numi aj povezano ku numilje da lažni dimizov “Baal-zebuba” dam Ekron (vedi 2 Kr 1,2, 3, 6). § 11:16 Ili “Jej gände da la Isus sa areči kä autoritetu aluj aj da la Dimizov.” *

11:18 Ajišje “Sotona” aj da ränd da demonur kari sljedilešci pä Sotona ka pä jäl sängur. Ku alčilje vorbi: “Dakä Sotona ša članovi da kraljevstva alor sa borulešci una ku alt kraljevstvo aluj nu su cänje.” † 11:20 Žejtu alu Dimizov svitešci da pučere alu Dimizov (vedi Izl 8,19). ‡ 11:22 Asta spunji da Isus kari pobjedilešci pä Sotona ša pä demonurlje aluj. Isus aj bälour om kari je kutotu da la om bälour. § 11:23 šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala räsäpä Isus svitešci da akuljižala da učenikur kari al sljedilešci “šjinji gođ nu adušji pä ominj sa vijä la minji sa mä sljedilaskä, lji dušji da la minji.” *

11:24 “Lok fär da apä” svitešci da lok “lok pust” hundi draku lutalešci. † 11:29 Ku alčilje vorbi: “Jej gändešci da la minji sa fak čudo ka dokaz, kä ju am vinjit da la Dimizov.” ‡ 11:29 Jona Jona are prorok am Stari zavjet (vedi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Da pä tri zälji, vju u vinjit afarä dam injima mari alu peščilje, ka kum Isus u vinji afarä dam gropä. § 11:30 Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta am Niniva, varuš Asirija, jej as re mari neprijatelji alu Izrael (vedi Jon 3).

mu su dogoduli, ju uj fi znak kã pã minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mãnat alu asta narod.*

³¹ Pã zuva kãnd Dimizov u suduli, kraljica kari dã kãnva vladale pã pãmãnt dã jug ãm Seba,† su rãđika una šã je u suduli pã heje kari kustã astãs. Je u vinjit dã pã kraju dã svijet, sã slušulaskã pã Car Salomon kari are tari mudar. A aišje ãj šjinjiva maj mari dã Salomon a voj nu gãndec sã punjec ureçi! ³² ãm zua kãnd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ãm varuš Niniva su rãđika šã ljur suduli ominji kari aku kustã, kã jej nu sur ãnkãjit kãnd Jona lji propovijedale. A ajišje ãj šjinjiva maj mari dã kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Šje Isus ãnvacã aje ãj lumina alu ominj

³³ Isus svitešçi: “Njime nu acãcã lampã šã atunšje u punji pã lok hundi nu sã veđi ili dãsup košarã. Nu, jãl u punji ãm svijećnjak aša toc u viđe luminã kãnd vinji ãm nontru.‡ ³⁴ Oçu ãj ka lampa alu telã. Dakã oçu atov ãj sãnãtos, atunšje tela ata ãntragã u fi ãm luminã, ali kãnd ci oçu biçag, tela ata ãntragã ãj ãm ãntunjerik. ³⁵ Bagã sama da aje šje smatralešç kã ãj lumina ãm činji sã nu fijã fãr dã luminã.” ³⁶ Dakã ãj ãntragã tela ata ãm luminã, njiš unu dio dã telã nu ãj ãm ãntunjerik, atunšje ãj kutotu ãm luminã, ka kum çar svitlãze lumina ata.

Isus fašji dã njimik pã farizeji šã pã učitelji dã zakon alu Mojsije

(Mt 23,1-36)

³⁷ Kãnd Isus u svãtit, unu farizej lu çimat sã mãnãnšji la jãl akasã. Isus u mers, šã u lot lok la masã. ³⁸ Kãnd farizeju u vãzut kã nu šu spãlat mãnjlje majnti ka kum ãj obiçaj alu židov, su apukat sã mãnãnšji a

farizeju su zaçudulit. § ³⁹ Ali Domnu Isus ju zãs: “Aku voj farizeji pã dã nã afarã cãnjec kljištaru šã teru çišç, ali pã dã nontru voj šçec pljinj dã pulkuçalã šã relji. ⁴⁰ Voj fãr dã firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjšina, u stvorulit šã nutrina?*” ⁴¹ Maj benj dãdec milostinja avostrã dãm tot sufljitu alu heje kari lji potrebno šje voj avec, atunšje vu fi kutotu çist.

⁴² Ali jao avovã farizejilor! Kã voj tari vã trudulec sã dãdec desetina dãm tot zaçinurlje šã povrçur alu Dimizov, a nu bãgãc sama dã pravdã šã ljubav alu Dimizov. Una trãbã sã fašjec, a hajelantã sã nu propustulešç.†

⁴³ Ali jao avovã, farizejilor! Kã voj plãšjec lokurlje glavniã pã sastankur ãm sinagogã, šã pozdravalalã ku poštovanje ãm varuš pã trgur. ⁴⁴ Jao avovã, kã voj šçec ka askunsã gropã pã kari ominji umblã a nu šçijã kã obredno ãs atunšje neçisti.”‡

⁴⁵ A unu dãm učitelj dã zakonu alu Mojsije u zãs alu Isus: “Učitelju, kãnd svitešç aša, tu nji vredeãlešç šã pã noj.”

⁴⁶ Isus u zãs: “Jao šã avovã učitelji dã zakonu alu Mojsije, kã punjec pã ominj maj mult teret dã pravilurlje alu vjera dã kit šje poçi om purta, a voj nu gãndec njiš ku zježjitu mik sã ažutãc dã teretula sã dukã. ⁴⁷ Jao avovã! Kã voj gradalec spomenikur pã gropã alu proroci šã gãndec kã ku aje fišjec benji, a preci avoštiri lju amurãt. ⁴⁸ Aša voj svedoçulec šã vã slagalec ku djela alu preci avoštiri. Jej lju amurãt, a voj nastavalec ku lukru alor kãnd gradalec spomenikur. § ⁴⁹ Dimizov ãm mudrostu aluj u zãs: ‘Ju uj mãna pã prorokur šã pã

* **11:30** ãm original skrijã: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aša Fišjoru alu Om u fi znak alu asta naraštaj.”

† **11:31** Kraljica dã la Sabe (aku ãm Jemen) putuvule pãšçi 1.500 kilometrur sã slušalaskã mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti dã Krist (veđi: 1 Kr 10,1-13; 2 Ljet 9,1-12). ‡ **11:33** Stihurlje 33-36 ãj metaforã kari Isus svitešçi dã ãnvacãla aluj, ãj ka “lumina.” Jãl gãndẽšçi učenici aluj sã puã ureçi šã sã djelilaskã ku alci. Jãl svitešçi dã ominj kari nu šçijã ili nu prihvatalešçi ãnvacãla ka kum jej ar fi ãm “ãntunjerik”. § **11:38** Farizeji ave pravilo kã ominji trãbã sã spelji mãnjlje ka kum ar trãbuji sã fijã obredno çišç la Dimizov. * **11:40** Isus koristilešçi ãntribala numa sã fakã dã njimik pã farizej šje nu prišjepi kã haj šje ãj ãm sufljit ãj bitno alu Dimizov. † **11:42** Trãbã sã daj desetina alu nu slobud sã zanamaralešç šã alçilje stvarur. ‡ **11:44** Ešçe grop as re kapaliçi ãm pãmãnt hundi morçi telurlje as re ãmgrupaçi. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pã gropur sã vadã alci sã nu umblji sus pã jej. Kãnd Židovi umbla sus pã grop atunšje jej as re obredno neçisti. Ešçe grop fãšje aje sã fijã aje sluçajno. § **11:48** Isus fašji dã njimik pã farizeji šã pã učitelji dã zakonu alu Mojsije. Jej šçijã dã amurala dã prorok ali nu osudulešçi pã preci daje kã lju amurãt. Ku alçilje vorbi: “ãm lok sã lji osudulec, voj maj potvrdãlec aje šã vã slagalec ku aje”.

apostolur ša orikic dam jej ur fi amurac a alci u fi progonulic.’

⁵⁰ Daje da la asta generacijä u fi tražalitä sänžilje da la toc proroci kari u fost vārsatä dam elši da känd su stvorulit svetu: ⁵¹ su apuka da la sänžilje alu Abel pānā la sänžilje alu Zaharija,* kari u fost amurāt āntri žrtvenik ša ām svetinja da Hram. Ju vā zāk: ‘Kā kutotu asta u fi tražalit da la asta generacijā!†’

⁵² Jao avovā učitelji da zakonu alu Mojsije! Daje kā voj ac lot āndārāt čejilje da kraljevstva alu Dimizov.‡ Voj sāngur nac mers ām nontru ša ac sprečilit pā alci sā tunji ām nontru känd gānde.”

⁵³ Dā pā šje u fužjit Isus da pā lokula, učitelji da zakonu alu Mojsije ša farizeji sur āngāndit sā mergā da pā jāl sā āl ispitivālaskā. ⁵⁴ Gānde sā āl apušji pā Isus ām zamkā šje ar puče sā zākā protiv da jāl numa sā āl dukā pā sud.

12

Isus upozoravalešči pā učenikur (Mt 10,26-27)

¹ Aša mulc ominj su sakupilit da mar kālka una pā alt kic as re pā lānga Isus. Ali Isus elši u zās alu učenici aluj: “Loc sama da kvascu alu farizej! Ala kvas āj licemjerje.*

² Njimika nuj akupirit šje no fi dāskupirit, njiš una tajnā kari no fi šcutā.† ³ Aša dakā ac zās šjeva ām tunjerik su šci ām luminā, ša dakā ac šupunjit šjeva ām soba avostrā aje isto u fi mužjit pā krovur da kās.‡

Nu vā fijā frikā

(Mt 10,28-33; 12,31-32; Mk 3,28-29)

⁴ Isus u zās: “Urtašji amej lasācāmā sā vā zāk, nu vā fijā frikā da eje kari numa vā

poči amurā tela ša nu poči njimika sā vā fakā. ⁵ Ju vuj zāšji da šjinji trābā sā vā fijā frikā. Fijā vā frikā da Dimizov kari poči sā amori, atunšje vā poči vārlji ām pakao. Da anume, da jāl vā trābā sā vā fijā frikā.

⁶ Nus šinšj (5) vrābuj vāndući da doj banj? Dimizov nu mujtā pā njime. ⁷ A avovā čak ša pāru pā kap vi umārat.Š Nu vā fijā frikā! Voj šcec maj vredni da gārmadā da vrābuj.”

Pā pāmānt trābujenj sā priznalenj pā Isus (Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)

⁸ Isus u zās: “Šjinji gođ pā pāmānt mu priznali pā minji ām nenće alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pā jāl ām nenće lu andelji alu Dimizov. ⁹ Ala kari pā minji nu mu priznali pā pāmānt ju muj odreknuli da jāl la andeljilje alu Dimizov. ¹⁰ Dakā bilo šjinji svitešči vorba protiv da minji Fišjoru Omuluj aluje poči fi jirtat; ali dakā šjinjiva svitešči mišjunj da Duhu Svānt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakā vu adušji la sud ām sinagogur ša la poglavicur ša vladarur, nu vā brigalec kum ša ku šje muj branali, ili šje sā zāk. ¹² Känd u vinji vreme, Duhu Svānt ću ānvāca šje trābā sā zāšj.”

Isus svitešči alu ominj sā nu fijā pohlepñā

¹³ Unu dam ominj ām gārmadā u zās alu Isus: “Učitelju zā alu fračilje amnjov sā sā āmperci ku minji šje anj kāpātāt.”

¹⁴ Isus u odbilit ša zāšje: “Omulji, šjinji mu pus pā minji da sudac, sā āmpārc āntri voj doj?” ¹⁵ Atunšje känd u svātit alu toc kutotu, Isus u zās: “Bāgāc sama ša pāzācāvā da pulkučalā! Dakā šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kā ari kutotu.”

* **11:51** Abel are elši om kari are amurāt ām Stari zavjet (Stv 4,1-16) ša Zaharija posljednji om kari are amurāt ām Stari zavjet (2 Ljet 24,20-22). † **11:51** Jedini proroci kari poštivalešči ās proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pā prorokur ām Stari zavjet, aša farizeji ša učitelji da zakonu alu Mojsije nu askultā pā Isus ša nu askultā pā apostolur kari Isus u māna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunšje su suduli alu Izrael da kutotu anjlje känd jej odbacale poruka aluj. ‡ **11:52** Isus svitešči da istina alu Dimizov ka kum ar fi ām kasa hundi učitelji odbijalešči sā tunji ali nu lasā alu alci sā ajvi čejilje sā potā tuna ām nontru. Asta značalešči kā učitelji nu kunošci benji pā Dimizov, a jej maj nu lasā pā alci sā āl upoznulaskā. * **12:1** Ka kum kvasu krešči ām alot, aša licemjerje krešči ām āntragā zajednica. Ku alčilje vorbi: “Pāzācāvā da la licemjerje alu farizej, kari āj ka kvasu” ili “Fijec oprezni sā nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor ām ponašanje, utjecalešči pā toc, baš ka kum kvasu krešči am alot.” † **12:2** Ku alčilje vorbi: “Ne fijec ka jej, kā Dimizov u duskupira kutotu šje āj askuns. Dimizov u otkrili kutotu šje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askundi”. ‡ **12:3** Kāšurlje alor ām Izrael ave ravni krovur, a ominji sā urkā sus ša šāde. Š **12:7** Pučenj sā ānkriđenj alu Dimizov. Jāl šcijā maj mult da kit noj šcijenj. Nu šcijenj čak njiš kit pā avenj pā kap, ali Dimizov šcijā asta kutotu.

16 Isus u spus maj una usporedbă: “Are akulo om găz dak făr dă firi kari ave tălek šă tălekula u adus mult plod. 17 Šă jăl šu zăs sāngur aluj: ‘Šje sǎ fak kǎ nam dǎstul lok sǎ puj āndǎrǎt šje mu kriskut?’ 18 Atunšje, jăl u zās: ‘Aša uj fašji: Ju uj rǎstuna skladišturlje amelji šă uj gradali maj mari, dǎstul dǎ mari sǎ spremǎlesk kutotu šje mu kriskut.’ 19 Šă ju muj zǎšji alu duša ame: ‘Aj mulci bunji stvarur aku, šă dǎ mulc ej šje ur vinji. Odmorulešcići, mǎnǎnkǎ šă be, šă ānfulušešcići!’

20 Ali Dimizov ju zās aluj: ‘Tu omulje făr dǎ firi! Mar ām asta nopci uj šjire duša* ata. Atunšje šjinji u ave korist dǎm stvarurlje šje caj pus āndǎrǎt?’

21 Aša pǎce omu kari āš akulježi gǎzdǎšijilje pǎntru jăl sāngur, a nu su gǎzdašjit ām oči alu Dimizov.”

*Isus ānvacǎ sǎ nji rǎzǎmǎnj pǎ Dimizov
(Mt 6,25-34)*

22 Kapu u zās Isus alu učenici: “Daje vǎ zǎk: voj nu trǎbǎ sǎ vǎ brigalec, dǎ kustu avostru, šă sǎ fijec ām brigur šje vic mǎnka, ili sǎ vǎ brinulec ām šje vic āmbrǎka. 23 Daje kǎ kustu āj maj vrednǎ dǎ kit mǎnkare, šă tela maj mult dǎ kit colu.† 24 Numa ujtǎcǎvǎ la gǎgǎrašć.‡ Jej njišj nu samǎnǎ, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupǎ, šă tod daje Dimizov lji rǎnješci. Nu šćec voj maj vredni dǎ vrabujrljelje? 25 Poči šjinjiva dǎm voj ku brigurlje produžuli kustu? 26 Dakǎ, nu pućec sǎ fǎšjec niti maj mǎkǎčelji, adǎšje šćec ām brigur dǎ kutotu ostalo?”

27 Numa ujtǎcǎvǎ la flor ām telek! Jelji niti sǎ trudulešci niti fašji colji ali ju vǎ zǎk, kǎ njiš Car Salomon ām gǎzdǎšije alor nu are āmbrǎkat aša mǎndru ka florurlje ām telek. 28 Ali dakǎ Dimizov dǎ dastafel mǎndremi alu jarbǎ kari kustǎ astǎs, šă sǎ

bagǎ ām fok, kit atunšje maj mult u da jăl avovǎ. O voj avec mikǎ ānkriđalǎ! 29 Dǎm ala rǎnd nu vǎ gǎndec šje vic mǎnka šă šje vic be. Nu vǎ uznemirilec! 30 Dǎ kutotu aje sǎ brinulešci ominj făr dǎ Dimizov. Āngǎndecǎvǎ kǎ Tata avostru dǎm nor šćijǎ šje vǎ trǎbǎ. 31 Šă anume tražalec kraljevstva alu DimizovŠ elši šă kutotu ostalo vu fi dat.

32 O mikǎ stadǎ,* nuc fijǎ frikǎ, kǎ Tata avostru sǎ ānfǎlušešci sǎ vǎ apušji ām kraljevstva aluj.

33 Vindec kutotu šje avec šă dǎdec alu sǎrašj. Aša adunǎcǎvǎ tǎšč kari nu su puće rupi, šă gǎzdǎšijǎ sǎ vǎ fijǎ ām nor kari nu propadalešci, hundǎ lotri nor puće vinji, niti gǎndašji sǎ mǎnǎšji! 34 Daje kǎ sufljičilje avostru u fi hundǎ āj blago avostru.”

*Trǎbǎ učenici sǎ fijǎ spremni sǎ ašćepci pǎ
Dimizov
(Mt 24,45-51)*

35 Isus u zās alu učenici: “Fijec spremni dǎ lukru, la sǎ fijec opremilicǎ† šă ām mǎnjilje avostru lasǎ fijǎ luminjilje acǎcaći. 36 Aša u fi ka slugurlje kari u ašćiptat pǎ gospodaru aluj sǎ sǎ āntorkǎ dǎ pǎ nuntǎ, spremni sǎ āj dǎsvǎkǎ kum u kukunji pǎ ušǎ. 37 Mǎndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kǎnd u vinji gospodaru! Anume ju vǎ zǎk: Domnu šu punji sāngur kintrinca sǎ lji služulaskǎ šă lju punji sǎ šadǎ la masǎ šă lju dvoruli. 38 Šă kǎnd u vinji gospodaru ām miržuku dǎ nopci ili dǎspru zua šă lju afla aša, mǎndremi u fi alu ala slugur!

39 Slušulecǎmǎ dǎ asta: ka sǎ šćijǎ gazda ām kari šas u vinji lotru, jăl ar pǎzǎ šă nar lǎsa sǎ āj fijǎ provalalit ām kasǎ. 40 Voj isto trǎbǎ sǎ fijec spremni, kǎ ju Fišjoru Omuluj uj vinji ām vremi kǎnd nu či nadali.”

* 12:20 “Duša” āj kustu alu aje osobǎ. Ku alčilje vorbi: “Vi muri asta nopci!” † 12:23 Daje kǎ Dimizov vu dat kust, šă telǎ avostrǎ, sigurno pućec sǎ ānkriđec kǎ Isus vu da šje vi potrebno dǎ kust. ‡ 12:24 Hej kari slušalešci pǎ Isus, jej smatralešci pǎ gavranur kǎ ās făr dǎ korist, daje kǎ Židovi nu puće sǎ mǎnǎšji ešće živadur. § 12:31 tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značalešci: “ujtǎcǎvǎ la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”. * 12:32 mikǎ stadǎ Isus čamǎ pǎ učenikurlje aluj, stado. Stado āj grupǎ dǎ vašj ili kecur dǎ kari pastiru sǎ brinulešci. Ka kum pastiru sǎ brinulešci dǎ vašjilje alor, aša Dimizov sǎ brinulešci dǎ učenikurlje aluj. Ku alčilje vorbi, “Nu vǎ brinulec. Numa daje kǎ šćec mišj, slabi, ka stado delj mikǎ, tata dǎm nor ju su vǎzut dǎ voj sǎ kustǎc ām kraljevstva aluj.” † 12:35 Ām original skrijǎ: “La coljilje avostru fijǎ ljigatǎ ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovǎ sǎ nu lji smetilaskǎ haljina kǎnd jej lukra. Ku alčilje vorbi: “Punjec haljina avostrǎ ku kurova sus sǎ fijec spremni sǎ služulec.”

⁴¹ Petar atunšje lu ăntribat pã jãl: “Domnu spuj tu asta usporedbã pãntru noj učenici, ili aj pãntru toc?”

⁴² Isus u zãs: “Šinji aj ala vjernã šã kufiri upravitelj kari ãl postavalešci dã gospodar pã kasa, šã ãm pravã vremi u da mãnkaru alu toc ãm kasa? ⁴³ Mãndremi alu ala sluga kari kãnd u vinji gospodaru, u fašji aša. ⁴⁴ Dã anume, ju vã spuj kã gospodaru u odredilit alu ala sluga šã vodulaskã ku kutotu imanje kari ari. ⁴⁵ Ali dakã sluga šar zãšji ãm sufljituš: ‘Gospodaru, nu su ăntoršji aša pãfriš’, šã atunšje šã apušji šã batã pã slugur šã šã be, mãnãšji šã šã ambeçi? ⁴⁶ Atunšje u vinji gospodaru alu sluga ãm šjas kari nu šcijec. Šã atunšje fãrd dã milost lu kaznali, ju da sudbinã ku alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari šcijã šje gãndešci gospodaru, šã dakã nu fašji šã nu šã pripremilešci dã dolasku aluj, jãl u kãpãta mulci luvalur. ⁴⁸ Ali dakã sluga nu šcijã voje alu gospodaru, šã fašji šjeva šje zaslužulešci kaznã, atunšje u kãpãta pucãnji luvalur. Kã alu toc kari mult u fost dat, mult su ašcipta dã la jej, šã alu eje alu kari u fost mult dat ãm povjerenje, dã la eje šã maj mult u fi šjirut.”

Ånvãcala alu Isus u adušji razdor ăntri ominj
(Mt 10,34-36)

⁴⁹ Isus u zãs: “Ju am vinjit šã vãrljesk fok dã sud pã pãmãnt,‡ šã kum aš gãndi šã šã apušji šã ardã! ⁵⁰ Trãbã majnti šã mã bucez ku mukur. Kum mã mučulesk pã šje aje no trešji! ⁵¹ Gãndec kã am vinjit šã vã aduk putuljalã pã pãmãnt ăntri ominj? Nu, ju am adus podjelã! ⁵² Dã aku maj menkulo ãm kasa dã šinšj ominj ur fi ãmpãrcãc tri u fi pã parçe ame šã doj protiv dã tri. ⁵³ Tatusu u fi protiv dã fišjoruš, šã fišjoru u fi protiv dã tatusu, mumãsa protiv dã fataš, a fata protiv dã mumãsa, šã sokra protiv dã njivastaš, šã njivasta protiv dã sokrãsa.”

‡ **12:49** Asta ar puçe šã fijã: 1) Isus u vinjit šã sudulaskã pã ominj, ili 2) Isus u vinjit šã čistilaskã pã ominj kari ãnkredi, ili 3) Isus u vinjit šã adukã razdor ăntri ominj. **12:53** Mih 7,6 **§ 12:56** Licemjerilor Eje ominj as re kufir šã prepoznulaskã znakovur kã vinji ploje ili kã u fi tari kald. Ali jej u odbilit šã priznalaskã kã čudurlje alu Isus as re znakovur kari aratã kã jãl aj ala pã kari Dimizov lu mãnat šã spasalaskã svetu. * **12:56** Ku alciije vorbi: “Anume sigurno ac trãbuji šã prišjipec šje značalešci šje Dimizov u fãkut pãšci minji ãm ešce zãlji!” † **12:59** Isus u spus alu ominj asta usporedbã šã lji đe upozorenje kã toc ar trãbuji šã šã pomirilaskã ku Dimizov majnti dã šje vinji sud pã jej.

Isus lji spunji kã trãbã šã fiji spremni kãnd jãl u vinji napoj

(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Kum svite alu gãrmadã, Isus u zãs: “Kãnd viđec njegri oblakur kã šã rãđika dã pã more pã zapad, voj odma zãšjec: ‘Astãš u fi plojã’, šã voj šcec u pravu. ⁵⁵ Šã kãnd šã apukã šã batã vãntu dãm pustinja la jug, odma zãšjec: ‘U fi zuva tari kaldã’, šã aj aša. ⁵⁶ Licemjerilor!Š Voj šcijec šã čitalec znakurlje pã pãmãnt šã pã nor. Kum dã nu prišjipec šje aku šã dogudulešci!*

⁵⁷ Voj ac trãbuji dãm haje avostru šã šcijec šje aj benji. ⁵⁸ Dãkã šjinjiva či optužulešci pãntru dugu kari nac plãcit šã vã gãndešci šã vã adukã la sud, ănšjarkã inka pã kalji šã vij la ligizalã majnti dã sud! Ar puçe šã či adukã la sudac, sudacu šã či đe la oficir, šã oficiru či poçi bãgã ãm čemicã. ⁵⁹ Ju vã zãk, kã akulo vi trãbuji šã rãmãj pãn šje no fi plãcit toc banji.”†

13

Isus čamã šã nji ãnkãjenj ku maj majnti

¹ Pã aje vremi orikic dãm regija Galileja ur vinjit la Isus šã jur spus dã Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pã jej šã lji amori kãnd jej prinostule žrtvur alu Dimizov ãm Hramu alu Jeruzalem. ² Isus u zãs: “Voj gãndec kã Galilejci ãs maj grešni dã bilo kari alci Galilejc, numa dãm ala rãnd kã ur pãcãt jej asta? ³ Nu, uopće nu! Šã punjec ureçi! Dãkã nu vic ãnkãji voj toc isto aša vic fi duhovno morc. ⁴ Šã gãndec voj kã eje osamnaest lumi kari ur fost amurãc kãnd u kãzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ãm Jeruzalem? ⁵ Nu, uopće nu! Dakã nu vic ãnkãji, aša toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dã neplodnã smokvã spunji kã avenj pucãn vreme šã nji ãnkãjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbã: “Are akulo unu om kari ave sãmãnat ãm vinograd

ljemn dă smokvă šă jăl tot vinje šă să ujtă dăkă aj plod pă ljemn ali nu afla njimika. ⁷ Šă aša u zăs alu omula šje lukră am gard: ‘Ujtăci ajišje! Kă mar tri aj mă ujta pă ljemnusta să aflu plod šă nikad nu am aflat njimik. Tajăl ändărăt! Adășje ar čalti pământu?’

⁸ Pă aje, omu šje lukra am gard u zăs: ‘Domnu, lasă maj unu aj să fijă. Ju uj kapali pă lăngă jăl šă uj punji gnoj. ⁹ Dar atunšje u ave plod. Dăkă nu, poc să al taj ändărăt.’ ”

Isus pă zuva dă sâmbăta iscjelilešči

¹⁰ Pă zua dă sâmbăta, Isus anvăca am una dă sinagogur. ¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh am je kari izazavale bičišug. Je are apljikatâ žjos šă nu să puće uspravali. ¹² Isus u skužulitu, šă ju zăs: “Mujeru, slobodnă ješč dăm bičišugu atov.” ¹³ Atunšje Isus u pus mănjlje aluj pă je, šă je dăm turdatâ su uspravalit šă su apukat să đe hvală alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dă sinagogă are mirgiš daje kă Isus u antrimatu pă zuva dă sâmbăta šă jăl su antors la eje ominj šă u zăs: “Ăs šinšj (6) zălji am una sâmptămăna hundî trăbă să lukri! Dakă gändec să fijec sănătoš hajde pă una dăm elje zălji, a nu pă sâmbăta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zăs: “Licemjerilor! Voj fišjec känd dăzljăgec pă vašjlje šă pă măgari avoštri pă zuva dă sâmbăta šă lji dušjec la apă? ¹⁶ Ali asta mujeri, sământa alu Abraham, kari Sotona u cănutu ljigatâ osamnaest ej šă nar ave pravo să fijă dizljigatâ dăm ala ränd kă pă zuva dă sâmbăta?” ¹⁷ Pă asta, toc eje kari să protivile as re rušanac. Toc alci am gărmađă sur anfălušăt la toci mândri šă bunji stvarurlje šje Isus fășje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sământa kari krešči ka kvasu kari să širilešči
(Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

* **13:21** Am original skrijă: “tri merur” kari ari 40 kila. † **13:27** nu šćuv dă hundî šćec Ku alčilje vorbi: “Njiš urtašji njiš njamu nus čimac pă gozba ame.” ‡ **13:29** Mulc Židovi kari pretpostavale kă jej as dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are uključeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dăm toči lokurlje dăm svet ur fi uključeni am kraljevstva alu Dimizov. § **13:30** am original skrijă: “Zadnji ur fi elši”. “Elši” predstavljašči važnost šă čast. Ku alčilje vorbi: “ur fi najvažnji ... ur fi mišj važni”, ili: “Dimizov u počastali ... Dimizov lju rušuna”.

¹⁸ Isus u antribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samănă kraljevstva alu Dimizov? Ku šje să usporidălenj? ¹⁹ Kă kraljevstvo alu Dimizov aj ka goruščino sământa kari aj tari mikă pă kari om u lotu šă u sământat am garduš šă u krešči šă u fost mari ljemn šă vrăbujlje u făkut skujbur am granur.”

²⁰ Jară u antribat: “Ku šje să usporidălenj kraljevstvo alu Dimizov? ²¹ Kraljevstvo alu Dimizov aj ka kum mujere ari kvasac să misălaskă mari količină dă făjnă,* aša kutotu să să potă răđika.”

Isus nji anvăcă kă aj teško să tunănj am kraljevstva alu Dimizov
(Mt 7,13-14, 22-23; 8,11-12)

²² Isus putuvule am Jeruzalem, prošule am mulci varušur šă satur šă pă akulo anvăca ²³ Atunšje šjinjiva lu antribat pă jăl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucănj ominj?”

Šă Isus u zăs alor: ²⁴ “Uša dă nor aj uskă. Borulecăvă tari să tunăc am nontru. Ju vă pot zăšji kă mulc ur anšjirka să tunji ali nor puće. ²⁵ Vreme u vinji känd gospodaru dă kasa su riđika šă u ancîzji uša atunšje. Voj pă alta parci vic apuka să kukunjec šă vic aruga: ‘Domnu, dăsvă pănturu noj.’ Šă vorba aluj u fi: ‘Ju nu šćuv dă hundî šćec voj.’

²⁶ Voj vic apuka să zăšjec pă aje: ‘Ali noj anj but šă anj mănkat ku činji känd anvăcaj pă ulicurlje anoštri.’

²⁷ Šă jăl u zăšji maj undatâ: ‘Ju vam zăs kă nu šćuv dă hundî šćec.† Fužjec dă la minji, voj ominjilor rej!’

²⁸ Da akulo vic plănžji šă vic kărcăji ku đinci šă vic fi mirgiš känd vic viđe pă Abraham, Izak šă pă Jakov šă pă toc proroci am kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vărlijic afară. ²⁹ Šă eje kari ur šăđe la masă pă nuntă am kraljevstva alu Dimizov ur vinji dă pă Istok, Zapad, Sjever, šă dă pă Jug.‡ ³⁰ Băgăc sama kă orikic kari as aku maj

pucăn važni ur fi maj mar, a hej kari äs aku maj mar ur fi maj mišj.”Š

Isus plänžji pä Jeruzalem (Mt 23,37-39)

³¹ Orikic farizej ur vinjit la Isus äm aje ista zä, sä älä ämpurušjaskä. Šä ju zäs: “Herod gändešci sä či amori. Däm ala ränd lasä lokusta šä dući pä altu lok.”

³² Isus u äntors vorba: “Dušjecävä šä zäšjec alu lisicurljelje:* ‘Ju män pä drašj afarä šä ozdravalaskä pä bičež. Ju uj fašji aša astäs, šä mänji šä tek äm treća zuva uj zaväršali.’ ³³ Ali ju träbä sä fjuv pä kalje astäs, mänji šä treća zuva, izgledalešci kä nu slobut proroku sä mori afarä däm Jeruzalem.

³⁴ O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurät pä proroc šä aj värljit petri pä eje kari Dimizov vu mänat la činji! Kiči rändur am gändit sä branalesk pä kupiji atej ka gäjna pä pujiš däsüp haripilješ, ali voj nu gändec! ³⁵ Ujtäci aku! Kasa ata äj läsatä sängurä golä.† Šä nu mic viđe pän šje nu vic zäšji: ‘Blagoslovulit sä fijä kari vinji äm numilje alu Domnu!’”‡

14

Isus iscjelile pä zuva dä sämbäta

¹ Undatä Isus u mers sä večeralaskä la kasa alu vođa dä farizej. Are pä zuva dä sämbäta šä jej sä ujta pä jäl tari ku sama.*

² Om ku bičišug dä umflalä däm apä su pojavalit dä dänence aluj. ³ Isus u äntribat pä učiteljur dä zakonu alu Mojsije šä pä farizeji šje asre akulo: “Äj zakonito dä pä zakonu alu Mojsije sä ozdravalaskä pä zuva dä sämbäta ili nu?” ⁴ Jej täšje, Isus pä aje u pus mänjilje pä omula, šä lu ozdravalit šä lu läsat sä fugä. ⁵ Isus lju äntribat: “Däkä šjinjiva däm voj ari fišjor ili pä vakä kari u kážut äm bunar adänkä nac skoči odma afarä, šä pä zuva dä sämbäta?” ⁶ Pä aje, jej nu puće sä uništilaskä vorba.

Isus änvacä dä poniznost

* **13:32** lisicurljelje ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali šä kukavicä. † **13:35** Ominji däm Jeruzalem u odbacalit pä Isus kä jäl äj Mesija. Domnu lju odbacali šä nu lju zaštitali. Dä pä aje kätänj däm Rim u uništali Jeruzalem (70. god. dä pä Krist). **13:35** Ps 118,26 ‡ **13:35** Isus su äntoršji äm napoj pä pämänt. Atunšje ominji däm Jeruzalem ur prepoznuli kä jäl äj Mesija. * **14:1** sä ujta pä jäl tari ku sama gände sä vadä dakä älä poči optužili dä šjeva kä äj duvinä.

⁷ Isus u bägat sama kum gošci kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj äm centrä la masä. Isus lji änvacä ku usporedbä pä jej: ⁸ “Känd ješc čimat dä la šjinjiva pä nuntä nu šädec pä lok dä časni gošc. Domačinu ar puće sä vi čimat pä šjinjiva maj važni dä voj pä ala lok. ⁹ Domačinu ar puće sä vijä ku omula, šä sä ac zäkä: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta äj päntru jäl’, šä atunšje tu ješc äm rušanji. Vi träbuji sä či dušj pä zadnji lok.

¹⁰ Aša känd ješc čimat, dući šä akulježjic zadnji lok. Atunšje Domačinu ar puće sä vijä šä sä ac zäkä: ‘Urtaku amnjov, hajd maj äm sus.’ Atunšje äm asta slučaj tu vi puće sä aj maj mult poštovanje äm nenće alu urtašji atej šä gošc. ¹¹ A tot omu kari sä räđika sängur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi räđikac.”

¹² Su äntors la Domačin šä Isus u zäs: “Känd pripremilešc večerä nu čima numa pä urtašjic, ili pä fračic, ili pä njamuc ili pä gäzdašj susjedur, kä jej sigurno čur čimači pä činji isto šä aša cu fi äntors. ¹³ Maj benji känd fašj feštä čamälji pä šärašj sä vij šä pä invaliž, šä pä ulož šä pä orb. ¹⁴ Tu vi fi blagoslovulit, kä jej nuc poči äntoršji ali Dimizov ču nagradali äm nor pä zuva dä uskrnuće dä pravedni ominj.”

Isus svitešci dä mari feštä äm kraljestva aluj

(Mt 22,1-14)

¹⁵ Känd unu däm ominjije la masä u auzät, Jäl u zäs: “Blagoslovulit äj ala kari u mänka pitä äm kraljevstva alu Dimizov!”

¹⁶ Isus u äntors vorba: “Undatä are unu om kari u dat mari večerä. Multä lumi are čimat akulo. ¹⁷ Mar apropi dä večerä sluga u fost mänat la gošc sä lji čemi: ‘Hajdec’, u zäs jäl: ‘kä kutotu äj spremno!’ ¹⁸ Ali jej toc däm jej sor apukat sä äš aflji izgovorur. Unu u zäs: ‘Ju am kumpärat telek, šä träbä sä mä duk sä u väd. Mä arogä la činji, sä zäšj säm jerci.’ ¹⁹ Alci u zäs: ‘Ju am kumpärat šinšj (5) perez dä bikan šä träbä sä mä dukä sä äjšjerkä. Mä arogä la činji, sä zäšj säm jerci.’

20 Treći om u zäs: ‘Ju baš mam änsurat šä däm ala ränd nu pot vinji.’†

21 Sluga u mers äm napoj la gazda aluj šä ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pä gazda šä jäl u zäs alu sluga aluj: ‘Ängribešćici, dući pä ulicur šä äm centru dä varuš šä adälji pä särašj, ulož, invaliž šä pä orb sä vijä.’

22 Känd u fäkut aje, gazda u javalit kä u fäkut aje ali inka are maj lok. 23 Atunšje ju zäs gazda alu sluga: ‘Aku dući äm kot pä ulicur šä čamä‡ šä fä sä vijä, aša sä fijä kasa ame umpljitä. 24 Kä njišj unu däm eje elši kari asre čimac nor gusta däm večera ame.’”

Učenci ar trābuji sä fijä tari predalic la Isus

(Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)

25 Mulc ominj äl sljedile pä jäl. Isus su äntors äm napoj šä u svätit alor: 26 “Bilo šinji däm voj kari plašji maj tariš pä tatusu pä mumäsa pä bäšacaš, pä kupijiš pä fraci šä pä sorälješ šä čak pä kustu aluj maj mult dä kit pä minji, nu poći sä fijä učeniku amnjov. 27 Dakä šjinjiva gändešći sä fijä učeniku amnjov, trābä sä dukä krušje aluj sä mä sljedilaskä šä sä fijä spremni sä mori päntru minji.”*

28 “Gändecävä aku dakä unu däm voj gändešći sä fakä toranj, nu ac šäde elši žjos šä sä viđec dakä avec dästul banj sä äl fäšjec do kraja tornjula? 29 Inače ar puće sä fašj temeljurlje šä hej šje sä ujtä la voj šar puće fašji šufä däm voj daje kä nu avec dästul banj sä završalec. 30 Jej ur zäšji: ‘Asta om su apukat sä gradalaskä ali no putut sä završälaskä!’

† **14:20** Eje ominj kari as re čimac pä nuntä jej fišje dä njimik pä kralj. Dä nuntä jej dä mult mar šćije, a känd u vinjit vreme sä vijä, jej ur izmislilit mišjunj, šä izgovorur. Adäšje šjinjiva ar trābuji sä kumpiri telek kari nikad no u väzut ili sä kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar trābuji sä rämäji cjelo vrijeme akasä sä fiji ku mujere aluj? Jej cänje dä udvaru alor, dä familja alor maj tari dä kit dä gospodaru. Isus u upozorilit kä banji, udvaru šä familija nu slobud sä fijä maj bitni dä kit dä Dimizov (vejs retku 25-33 đos). ‡ **14:23** äm kot pä ulicur äm original skrija: “pä kalji ili la ogradä”

Š **14:26** äm original skrija: “Dakä šjinjiva vinji la minji a nu mrzälešći pä tata aluj nu poći fi učeniku amnjov”. Ajišje äj “mrzälalä” preuveličavanje dä pucän ljubav kari ominji ar trābuji sä areči numa alu Isusu. * **14:27** Isus nu zäšji kä kršćanu ar trābuji sä fijä pä krušji. Rimljani stalno mänä pä ominj sä dukä krušje aluj majnti dä kit as re sus pä krušji sä fijä znak kä su pokorulit la Rim. Asta metaforä značalešći kä jej trābä sä sä pokorulaskä la Dimizov sä fijä spremni sä patalaskä numa sä fijä učenci alu Isus.

† **14:33** Benji äj sä gändešć sä fijä učeniku alu Isus, ali dakä šjinjiva gändešći sä sljedilaskä pä Isus a sä nu dukä krušje aluj, šä sä nu odbacalaskä kustu, jäl äj fär dä korist ka graditelju kari nu putut sä završälaskä tornju ili ka kralju kari no putut sä pobjedilaskä. * **15:2** šä mänänkä ku jej Farizeji nu mänka una ku eje ominj kari nu poštilave zakonurlje alor kari as re tari strogä, aje are kum su späla, desetina, kum u mänka šjeva ka mänkare. Alor lji are frikä kä Farizeji päntru aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † **15:4** Aje are pašnjaku däsčakut hunđi as re birkur. Dä apropi as are alci pastirur kari lji päze.

31 Ili ka kum kralju su spremili sä mergä äm bätajä ku altu kralj. Šä sä nu šadä elši šä sä gändaskä dakä ku zešji (10) hiljada dä kätanj poći sä äl savladalaskä ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada?

32 Atunšje dakä nu poći sä äl savladalaskä u mäna pä pregovarač kitä äj inka neprijateljju dä parći sä äntrebi dä uvjetur dä putuljalä. 33 Šä aša toc däm voj dakä nu vic läsa kutotu šje avec, nu poći sä fijä učeniku amnjov.”†

Učenci alu Isus äs ka sare
(Mt 5,13; Mk 9,50)

34 Isus u zäs: “Sari äj bunä stvar ali dakä perđi izu, ku šje poc äntoršji bälureme?

35 Nuj bunä atunšje njiš dä pämänt njiš dä šrot. Lume numa u värlješći ändärät. Punjec ureći voj kari avec ureći sä auzäc!”

15

Usporedbä dä birka kari su pirdut
(Mt 18,12-14)

1 Pälängä Isus su okupulit tari mulc carinici šä tari mari grešnici sä pujä ureći la vorba aluj. 2 Farizeji šä učitelji dä zakonu alu Mojsije sur apukat sä äl gumunjaskä, šä jej zäšje: “Asta om sä družulešći ku grešnici, šä mänänkä ku jej.”*

3 Daje Isus lji spunji asta usporedbä: 4 “Dakä šjinjiva däm voj ari sto birš šä sä perđi una däm jelji, nac läsa pä ešće devedeset devet äm pustulot,† šä ac meržji dä pä aje una su kutäc pän šje nac afla?

5 Šä känd vic afla, aj dušji pä umirilje ku fälušjä. 6 Atunšje ac meržji akasä, vic čima

pă urtașjic șă pă susjedi avoștri șă ac zășji: ‘Ănfălușăcāvă ku minji, kă am aflat pă birka ame kari are pirdută!’⁷ Ju vă zăk, ku fi maj mari fulușăjă pă nor kănd su ănkăji unu greșnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală, așă jej gănde.”[‡]

Usporedbă dă banji pirduc

⁸ Isus maj zășji: “Ili haj să zășenj kă una mujeri ari zeșji (10) banj dăm arzjintȘ șă atunșje unu dăm jej perđi. Nu acăcă lumina șă mătura podu șă u kuta banj, păn șje nu află?⁹ Șă kănd u afla banj dăm arzjint părdut, je šu čima pă urtașjilje alji șă pă susjedurlje una, șă u zășji: ‘Ănfălușăcāvă ku minji, kă ju am aflat banji kari am pirdut!’¹⁰ Ju vă pot zășji kă ăj isto așă ăntră ăndelji alu Dimizov. Dakă să ănkăjeșci unu greșnik, jej să ănfălușeșci.”

Usporedbă dă fișjoru pirdut

¹¹ Isus u zăs: “Are unu om kari ave doj fișjor. ¹² Hăl maj tănăr u zăs alu tatusu: ‘Tată, dăm dio șje ăm pripadaleșci.’ Așă tata aluj u ămpărcăt kutotu șje ave ăntri jej.

¹³ Dă pă dovă tri zălji, fișjoru hăl maj tănăr u akuljes kutotu șje ave șă su pus pă kalji să mergă dăparci șă akulo u čiltit kutotu șje ave, čilte făr dă gănd. ¹⁴ Kănd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pă pământu hundī are jăl, șă su aflat ăm sārășijă. ¹⁵ Așă u mers la unu om ăm pământula kari lu mănat ăm telek să aj rănjšăkă porșji.* ¹⁶ Aluj ji are așă fomi dă šu kivinjit să mănășji dăm ha șje† mănka porșji, șă njime nuj dăđe njimika.

¹⁷ Dă pă aje jăl šu vinjit ăm firi. Jăl u zăs: Tata amnjov ari mulci slugur șă jej ari um boglă dă mănkarī a ju ajișje mor dă fomi! ¹⁸ Ju muj skula șă uj meržji la tata amnjov șă ju zășji: “Tata amnjov, ju am zgreșilit protiv dă činji, șă alu Dimizov ăm nor. ¹⁹ Ju nu mes maj mult vredan să fjuv

čimat fișjoru atov. O lasămă să fjuv radniku atov!’

²⁰ Atunșje su skulat șă u mers la tatusu. Ali mar kănd are inka dăparci dă la kasa alu tata aluj, tatusu lu văzut șă lu apukat mila dă jăl. Tatusu u aljirgat la jăl, lu ăngărgăjet șă ăl surătat tari. ²¹ Fișjoru ju zăs: ‘Tata amnjov, ju am zgreșilit protiv dă činji șă alu Dimizovu ăm nor. Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fișjoru atov.’

²² Tatusu u zăs alu slugurlje aluj: ‘Dușjec friș șă aflăc maj bunji colji șă punjec pă jăl, dăđecăj virigă‡ dă măna aluj, șă cipiliș dă pișjorilje aluj.Ș ²³ Șă apukăc pă maj măndru rănjită vakă șă amurăcu, atunșje lasă să mănkanj șă să fijenj făloș. ²⁴ Adășje? Dăm ala rănd kă astăs fișjoru amnjov are mort, a aku kustă ăm napoj! Jăl are pirdut șă aku su aflat!’ Așă jej sur apukat să să ănfălușăskă.

²⁵ Maj bătărñ fișjor are ăm telek. Jăl vinje akasă șă kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puće să audă muzikă șă žok. ²⁶ Așă u čimat pă unu dăm slugur șă u ăntribat șje ăj aje. ²⁷ Șă ju spus: ‘Fračitu atov su ăntors akasă șă tatusu u amurăt maj măndră rănjită vakă dăm ala rănd kă su ăntors sănătos!’

²⁸ Ali jăl are mirgiș șă nu gănde să tunji ăm nontru. Șă așă u mers afară, a tatusu să aruga la jăl să vijă ăm nontru. ²⁹ Ali jăl u ăntors vorba alu tatusu: ‘Numa găndeșciči kă mulc ej șje am lukrat dă činji ka robu, șă uvek am făkut șje maj zăs șă tot nu maj dat njiș mikă kecă să pot ave slavalala ku urtașji amej. ³⁰ Ali kănd astăs fișjoru atov u vinjit akasă kari u mănkat kutotu șje aj dat găzdășije, ku bludnicur, atunșje tu čī dușj șă amor rănjită vakă păntru jăl!’

³¹ Tatusu u zăs aluj: ‘Fișjoru amnjov, tu jeșc uvjek ku minji, șă kutotu șje am ju ăj atov. ³² Isto așă benji ăj aku să slavalenj șă să nji ănfălušanj kă astăs fračilje atov are mort șă su ăntors ăm kust ăm napoj, șă jăl are pirdut șă aku su aflat!’ ”

‡ **15:7** devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală Isus koristileșci šodă numa să zăkă kă farizeji nus u pravo kă jej nu trăbă să să ănkăjaskă. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj găndeșci kă voj șcec pravedni șă kă nu trăbă să vă ănkăjec.” § **15:8** Ăm original skrijă: “deset drahmi”. Atunșje una drahma are una dnevnica.

* **15:15** Zakonu alu Židovur zășje kă porșj ăs nečistă životinjur. Păngălă asta zakonu, Židovi nu are slobud să mănășji karnji dă pork. VejsLev 11,7. Židovi mărzale porșj. † **15:16** dăm ha șje Ăm original skrijă: “ljuskur dăm rogač”. As re ljuskă dăm mahunur kari kreșci pă ljemnu dă rogač. ‡ **15:22** virigă Viriga ăj znak dă čast șă dă autoritet. § **15:22** șă cipiliș dă pișjorilje aluj. Kănd porc sandalur aje arată kă ala om ăj slobodan a nuj rob.

16

Isus nji ānvacā kum sǎ koristilenj gǎzdāšije mudro šǎ đirept

¹ Asta usporedbǎ isto Isus u spus alu učenici: “Are om gǎzdak kari u dat lukru alu unu upravitelj, šǎ ju fost spus aluj kǎ upravitelju čǎltešći šǎ rǎsǎpǎ gǎzdāšije alu gazda aluj. ² Aša lu čimat pǎ jǎl šǎ ju zǎs: ‘Šje āj asta šje audǎ dǎ činji? Dǎm računū dǎ kutotu šje aj fǎkut, kǎ tu maj mult nu poc fi upravitelj!’

³ Upravitelju u zǎs atunšje aluj sāngur: ‘Šje sǎ fak, aku kǎnd gazda je āndǎrǎt lukru dǎ la minji? Nu am pučeri sǎ kapalesk? U fi rušǎnji sǎ mǎ duk sǎ kuldujesk. ⁴ Ščuv šje uj fašji! Ju uj đirežji aša dǎ kǎnd mur mǎna dǎm lukrusta tot uj fi apukat ām benji la kǎšǎlje ominjistora.’*

⁵ Aša jǎl u mǎnat dǎ pǎ ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pǎ kići unu. Jǎl u āntribat pǎ elši om: ‘Kit ješć dǎtor alu gazda amnjov?’ ⁶ Jǎl u āntors vorba: ‘Sto bačvur† dǎ uloj dǎm maslinur.’ Upravitelju u zǎs: ‘Šǎz žjos, jec računū šǎ pǎ friš skrijǎ pedeset.’

⁷ Šǎ jǎl u āntribat pǎ altu om: ‘Kit ješć tu dǎtor?’ ‘Sto merur‡ dǎ pšenicǎ.’ Šǎ jǎl ju zǎs aluj: ‘Jec računū šǎ skrijǎ osamdeset.’

⁸ Atunšje gospodarū u āmǎrit pǎ nu đirept upravitelj kari ām oči aluj nu are bun upravitelj, kǎ u arǎtat dǎstafelǎ mǎrđuljijǎ kari nuj bunǎ. Asta aratǎ, kǎ ominji dǎ asta svetš ās maj mudri ām stvarurlje alor dǎ kit dǎ ominji dǎ luminǎ.* ⁹ Šǎ ju vǎ zǎk: ‘Koristilec gǎzdāšije šje fužji daje kǎ āj nepravednǎ ku aje vǎ fǎšjec urtašj pǎ lǎngǎ voj, aša kǎnd nu maj u fi gǎzdāšijǎ, atunšje voj vic fi apukac ām nor dǎ erikeš.†

¹⁰ Ala kari āj vjerman ām maj mišj stvarur, āj isto aša vjerman ām stvarurlje mar; šǎ ala

kari nuj vjerman ām stvarurlje mišj āj isto nu vjerman ām stvarurlje mar. ¹¹ Šǎ aša dakǎ nac fost vjerni ām svetovno gǎzdāšijǎ šjinji vu ānkredi ku pravǎ gǎzdāšijǎ sǎ upravljalec? ¹² Šǎ dakǎ nu šćijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešći avovǎ?

¹³ Njiš una sluga nu poći sǎ služulaskǎ pǎ doj gazdur dǎm turdatǎ, kǎ pǎ unu u zamrzǎli a pǎ altu u plašji, ili u fi vjerman alu unu a pǎ halalǎnt nu u puče viđe ām oč. Nu pučec služuli šǎ alu gǎzdāšijǎ šǎ alu Dimizov istovremeno.”

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dǎ banj, šǎ jej su apukat sǎ āš fakǎ šjuf. ¹⁵ Atunšje Isus u zǎs: “Voj vǎ fišjec pravedni ām oči alu lume, ali Dimizov šćijǎ sufljičilje avoštri. Šje lume tari cenilešći, skǎrbǎ āj ām nenče alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije šǎ kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)

¹⁶ Isus zǎšji: “Zakonu alu Mojsije šǎ ken- vjurlje alu proroci kari jej ur skris vridile pǎn šje no vinjit Ivan kari bučuza šǎ dǎ atunšje spunje Hir fǎlos dǎ kraljevstva alu Dimizov a noj trǎbujenj sǎ nagovurelenj sǎ mergǎ ām kraljevstva alu Dimizov. ¹⁷ Nu značalešći kǎ zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šǎ pǎmǎntu, kitǎ sǎ propadalaskǎ zakonu ili sǎ kadǎ una slovǎ dǎm zakon.

¹⁸ Kari sǎ lasǎ dǎ la bǎšǎčaš sǎ sǎ ānsori ku alta bǎšǎca fašji preljub. Šǎ tot omu kari u ānsura pǎ mujeri kari āj lǎsatǎ dǎ la bǎrbat isto fašji preljub.”

Usporedbǎ dǎ om gǎzdak šǎ dǎ Lazar

¹⁹ Isus zǎšji: “Are om gǎzdak kari sǎ āmbrǎka ām colji skumpi‡ šǎ ām totǎ zǎ mǎnka skumpǎ mǎnkari. ²⁰ Akulo are isto aša om sǎrak kari sǎ čima Lazar kari are astupat ku čirevur pǎ jǎl šǎ are pǎ košći la

* **16:4** uj fi apukat ām benji la kǎšǎlje ominjistora Asta značalešći kǎ alci ominj cu da lukru, šǎ alčilje stvarur šje ac trǎbǎ dǎ kust. † **16:6** Sto bačvur ām original skrijǎ: “Sto bata”. Aje are oko 3.000 litara. ‡ **16:7** Sto merur ām original skrijǎ: “Sto kōrova”. Aje are oko 20.000 kilograma. § **16:8** ominji dǎ asta svet Asta āj dǎ ominj kari ās ka nu đirept upravitelj kari nu kunošći pǎ Dimizov. Ku alčilje vorbi: “Ominji dǎ asta svet ili svjetovni”. * **16:8** ominji dǎ luminǎ “Lumina” asta svitešći dǎ Dimizov ili dǎ đirept ponašalǎlǎ. Ku alčilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustǎ ām svetlǎ”. † **16:9** voj vic fi apukac ām nor dǎ erikeš. Asta značalešći kǎ Dimizov āj zadovoljan kǎ koristilec banj sǎ ažitac alu ominj ili alu urtašj kari ažitac. Dimizov šǎ anđelji vu ašćipta ām domu alor ām nor. ‡ **16:19** ām original skrijǎ: “kari sǎ āmbrǎka ām ljubičastǎ mǎndri colji”. Ljubičastǎ farbǎ šǎ tkaninǎ dǎm mǎndru lan as re tari skumpi.

uša la ala găzduk. ²¹ Jăl aš kivinje sã fijã rãnjit ku mrvicurlje ŝje kãđe dã pã masa alu omuluje găzduk. Kãnji delj divljã cak vinje la jăl ŝã aj ljinže čirevur. ²² U vinjit vreme kãnd u murit kuldužu, ŝã andeji lor dus ãm bracã la Abraham. ^Ŝ Omu găzduk isto u murit ŝã u fost ãngrupãt. ²³ ãm mari mukã ãm podzemlje,* găzduku su ujtãt sus ŝã u vãzut pã Abraham dã dãparci ŝã pã Lazar kari are lãngã Abraham.

²⁴ Ŝã jăl u plãns ãm muźjalã: ‘Tata, Abraham fijãc milã dã minji! Mãnãl pã Lazar la minji lasãl sã ãntupaskã žježjitu ãm apã ŝã sãm rãŝjaskã ljimba, kã mari mukur ãs pã minji ãm fokusta.’

²⁵ Abraham u ãntors vorba: ‘Fišjoru amnjov, tu trãbã sã či ãngãndeŝc dã aje kãnd arej pã pãmãnt tu avej mulci bunji stvarur, kãnd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jăl aj aku ãm utjehã, kãnd jeŝc tu ãm mukã. ²⁶ Ŝã dã kutotu asta, ãntri noj ŝã ãntri voj aj mari gropã fãr dã kraj. Eje kari ar gãndi sã mergã dã ajiŝje la voj nu poçi, ŝã njiŝ njime nu poçi dã la voj sã vijã la noj.’

²⁷ Atunŝje omu ŝje are găzduk u zãs: ‘Mã arog la činji sã ãl mãj pã Lazar la kasa alu tata amnjov. ²⁸ Ju am ŝinŝj frac kari akulo kustã. Lasã sã lji upozurulaskã sã nu vijã pã ista lok pljin dã mukã!’

²⁹ Abraham u ãntors vorba: ‘Jej ari kenvijur kari Mojsije ŝã proroci ari skris dã jej sã lji opozurulaskã! Lasãlji sã pujã ureçi la jej!’

³⁰ A jăl u zãs: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trãbã sã lji vijã ŝjinjiva dãm morc, ŝã jej sur ãnkãji.’

³¹ Abraham u ãntors vorba: ‘Dakã no punji ureče la Mojsije ŝã la prorokur, nur ãnkredni njiŝ sã sã skolji ŝjinjiva dãm morc.’”

17

*Kum sã jãrtenj ŝã sã fijenj vjerni sluga
(Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)*

¹ Isus u zãs alu učenici aluj: “Napadajur dã relji trãbã sã vijã ali jao alu ala om pã

kari vinji. ² Aluj jar fi maj benji sã ajvi petrã dãm mlin ljigatã la gãt ŝã sã sã vãrljaskã ãm apã, dã kit sã puji pã grehur pã hej miŝj. ³ Fijec ãm samã! Dakã fračitu ac viteŝci ãmpuriŝeŝcil; atunŝje dakã su ãnkãji, jartãj. ⁴ Makar sã zgreŝilaskã protiv dã činji ŝapçi (7) rãndur ãm una zã, dakã vinji la činji ŝapçi (7) rãndur sã priznalaskã dã aje ŝje u fãkut, jartãj.”

⁵ Apostolu u zãs alu Domnu: “Dãnji maj mult ãnkriđalã!”

⁶ Domnu anostru u ãntors vorba: “Ŝã vi avut ãnkriđalã makar aŝã dã mikã ka sãmãnca dã goruŝicino zrno voj ac puče zãŝji alu ljemnusta: ‘Skoçiçi dãm vãnj ŝã sãmãnãci ãm more!’, ŝã voj vic punji ureçi.

⁷ Ŝjinji dãm voj zãŝji alu sluga aluj, dã pã ŝje u lukra ãm telek ili pãze pã birŝj, sã ac zãkã kãnd vinji dãm lukru: ‘Hajd jec lok?’

⁸ Mar ju zãŝji am lok dã aje: ‘Duçi ŝã fã ŝjeva dã mãnkat, ŝcimbãc coljilje, ŝã aŝcaptãmã sã mãnãnk ŝã sã bjov, dã pã aje poc tu sã ŝãs ŝã sã mãnãŝj!’ ⁹ Ŝã ar kãpãta sluga ŝjeva ka posebnã zaslugã dã aje dã ŝje u fãkut? Ju gãndesk kã nu. ¹⁰ Ŝã voj isto fãŝjec kutotu ŝje am zapovjedalit, trãbã sã zãŝjec: ‘Noj ŝcenj numa obični slugur. Noj numa anj fãkut lukru anostru!’”

Ozdravalic ãs zeŝji (10) ominj ku gubã, a numa Samaritanac su zahvalalit

¹¹ Aŝã pã kalje dã Jeruzalem, Isus u mers pã kalje kari sljedile granicurlje ãntri Samarija ŝã Galileja. ¹² Are aje sã tunji ãm unu dãm saturljelje ŝã jăl u aflat pã drik zeŝji (10) ominj ku gubã. Jej ur stat pã dãparci ¹³ ŝã ur muźjit la jăl: “O Isuse Domnu! Fijãc milã dã noj!”

¹⁴ Kãnd u vãzut pã jej, Isus u zãs: “Duŝjec ŝã arãtãcãvã la pop sã vadã dakã ŝcec sãnãtoŝ.” Jej lur pus ureçi, ŝã pã kalji jej ur fost čistilic.

¹⁵ Atunŝje unu dãm jej kãnd u vãzut kã u fost čistilit su ãntors ãm napoj ŝã dãm tot graju slavale pã Dimizov. ¹⁶ Jăl u kãzut žjos pã ubrazu la piŝjorilje alu Isus ŝã ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

Ŝ 16:22 ãm bracã la Abraham ãm original skrijã: “pã čeptu alu Abraham” ili “ãm bracã alu Abraham”. Asta sviteŝci kã Abraham ŝã Lazar as re una lãngã alt pã aje feŝtã, pã grčki stil kãnd mãnka pã feŝtã. Fãluŝjã ãm nor are mulci rãndur ka vorba alu Dimizov ka slika kum aj feŝtã. * **16:23** podzemlje ãm original skrijã: “Had”. Numurlje “Had” ŝã “Ŝeol” k koristile ãm Biblijã kum aj morče ŝã lok hundu duŝã alu ominj fuźji kãnd jej mori.

17 Isus u ăntribat: “Nas re zeşji (10) ominj kari as re čistilic? Hundî ăş heşćelanc novă (9) ominj? 18 Nu su ăntors njime ăm napoj sã đe slavalala alu Dimizov, ćar strancusta?” 19 Atunşje jăl u zăs: “Skolăći şă dući pã kaljec. Ănkriđala ata ću spasalit!”

*Kraljevstvo alu Dimizov ăj dapropi
(Mt 24,23-28, 37-41)*

20 Kum u fost ăntribat dă la farizeji kănd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u ăntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aşa sã potă ominji sã promatralaskă dă pã znakovur. 21 Aşa lume sã nu potă sã zăkă: ‘Ujtăći! Ajişe ăj! Ili: ‘Akulo ăj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov ăj ăntri voj!”

Isus spunji kă u vinji ăm napoj

22 Jăl u zăs lu ućenici aluj: “U vinji vremi kănd vic kivinji sã viđec una dăm zăljlilje kănd ju, Fişjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostră no fi ispunulită. 23 Orikic ur zăşji: ‘Ujtăći akulo ăj! Ajişe ăj!’ Nu fuşjec ăm njikere nu vă maknalec! 24 Kănd ju uj vinji Fişjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dă svetlă svitlăzânt dăm unu kap dă nor păn la altu kap dă nor. Aşa u fi şă ku Fişjoru Omuluj ăm zua aluj. 25 Ali majnti dă aje, ju trăbujesk sã patalaskă mult şă ju uj fi odbacalit dă la asta generacijă.

26 Kum are ăm zăljlilje kănd Noa kusta, aşa u fi ăm zăljlilje kănd ju Fişjoru Omuluj uj vinji. 27 Atunşje jej mănka şă bije, sã ănsura şă sã ămirita pănă ăm zuve kănd Noa u tunat ăm arkă. Şă poplava u vinjit şă u uniştilit pã toc kari nas re ăm arkă.

28 Isto aşa are ăm zăljlilje kănd Lot kusta. Jej mănka şă bije, kumpăra şă vinđe, şă sãmăna şă gradale. 29 Ali pã zuva şje Lot u fuşjit dăm Sodoma u kăzut fok şă sumpor dăm nor şă u uniştilit pã jej toc. 30 Isto aşa u fi dăm turdată pã zuve kănd ju, Fişjoru alu Omuluj muj ăntorşji. 31 Dakă ăj ăm aje zuva omu pã krovuş dă kasa* a stvarurlje aluj ăs

ăm kasa, nu mergă žjos dă pã jelji sã ăş je ku jăl. Isto aşa dakă ăj om ăm telek, nu mergă akasă. 32 Ăngăndćevă dă băşăca alu Lot şje ju su dogodulit!† 33 Şinji gođe ănşjarkă sã ăş spasalaskă kustuş ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust. 34 Ăm aje nopći ju vă spuj ur fi doj ominj ăm ista pat şă unu dăm jej u fi lot, halalânt u fi lăsat. 35 Dovă mujer una ur meljali făn, şă una u fi lotă, hajelantă u rămănje.” 36 ‡

37 Ućenici ur ăntribat pã Isus: “Hundî u fi aje Domnu.”

Jăl u odgovorulit: “Hundî ăs ominj morc akulo u vinji leşinari.”§

18

Usporedba dă sudacu hamiş

1 Isus u spus usporedba sã areći alu ućenikur kă om ar trăbuij uvjek sã sã aroži şă nikad sã nu odustulaskă. 2 Jăl u zăs: “Ăm unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikă dă Dimizov, njiş nu sã brigale dă njime şje jej zăşji. 3 Şă akulo are una vădojă ăm varušula kari stalno vinje akulo la jăl, şă sã aruga: ‘Apără mă dă duşmanu amnjov.’ 4 Una vremi nuj ažuta. Dă pã aje su apukat sã sã ăngăndćaskă:

‘Nu am njiş şefălj frikă dă Dimizov, ili brigă pã lăngă ominj. 5 Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovică kă mult mă dosadaleşći. Uj apăra, inace mu dosadali ku vinjala şă ku ăntribalurlje alji.’”

6 Atunşje Domnu Isus u zăs: “Ac băgat sama şje şu zăs săngur aluj sudacu hamiş?*

7 Şă atunşje nu da Dimizov điriptăći şă zaştită alu lume akuljesă aluj kari plănţi la jăl zuva şă nopće şă jăl are strpljiv ku jej.

8 Ju vă zăk kă jăl u ažuta ku điriptăći şă ku zaştită pã friş. Ali uj afla Fişjoru alu Omuluj dăstafelă ănkriđală ăm ominj kănd ju muj ăntorşji pã pămănt?”

Usporedba dă farizej şă dă poreznik

17:26 Stv 19,1-29 17:28 Stv 19,1-29 * 17:31 Krovurlje alor as re ravnă a ominji puće sã umblji sus ili sã şadă. † 17:32 Je su ujtat ăm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dăm Sodoma. 17:32 Stv 19,16 ‡ 17:36 Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra ăm telek şă unu u fi lot, halalânt u rămănje.” 17:36 Mt 24,40 § 17:37 Kănd ominji veđi pã leşinarur kum ăs una, jej şćijă kă akulo ăs ominj morc. Aşa toc u şći kănd u vinji sudu alu Dimizov. 17:37 Job 39,30 * 18:6 Ku alćilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtăćăvă şje jăl u odlučulit!”

⁹ Isus u spus alta puvešči, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilicã am pravednostu alor, a jej pã alci sã ujtã ku måržnjã. ¹⁰ Jãl u zãs: “Doj ominj ur mers sus am Hram sã sã aroži. Unu dãm jej are farizej, šã altu om are carinik. ¹¹ Farizeju su skulat sus šã u zãs asta aruguminći pãntru dã jãl: ‘O Dimizolje, ju dov hvalã cijã kã nu mes ju ka hešćelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta carinik. ¹² Ju postulesk dovã rãndur pã sãptãmãnã; dov desetina cijã dã kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pã haje parći, u rãmas dã parći, šã nu su åndura sã rãđiši oćiš am nor, numa åš bãće čeptu dã žalji šã zãšje: ‘Dimizolje aj milã dã minji grešnik!’ ¹⁴ Ju åc zãk kã ala poreznik u mers akasã opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sã rãđika sãngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rãđikac.”

*Isus blagoslovulešći pã kupij
(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16)*

¹⁵ Jej ur adus isto aša šã pã mišj kupijiš, sã pužã Isus mãnjlje pã jej sã lji blagoslovulaskã. Ali kãnd ur vãzut aje ućenici jej ljur svãtit sã åj đe uđinã. ¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jãl šã u zãs: “Lasãlji pã kupiji sã vijã la minji šã nu lji branalec, kã kraljevstva alu Dimizov pripadalešći alu dastafel ka jej. ¹⁷ Anume, ju vã zãk: ‘Kã kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće sã tunji am kraljevstva alu Dimizov.’”†

*Teško åj alu gãzdašj sã tunji am kraljevstvo alu Dimizov
(Mt 19,1-30; Mk 10,17-31)*

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u åntribat pã Isus: “Bun Ućitelju, šje trãbã sã fak sã kapãt kust dã erikeš?”

¹⁹ Ju zãs Isus aluj: “Adãšje mã čem pã minji bun?‡ Njime nuj bun čar unu Dimizov. ²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šćijã: ‘Nu

fã preljub’, ‘Nu amurã’, ‘Nu fura’, ‘Nu sve-doćuli am mišjunã’, ‘Poštivãlešćic pã tatusu šã pã mumãta.’”

²¹ Jãl zãs: “Da šã asta am pãzãt dãm tãnjireme ame.”

²² Kãnd u auzãt Isus aje, jãl ju zãs: “Ali ac ibizešći una stvarã: dući šã vindic kutotu šje aj, åmparcã banji alu sãrašj, šã tu vi ave gãzdašijã am nor. Atunšje hajd šã sljedilešćimã pã minji.” ²³ Ali kãnd u auzãt aje, tari su åntristat kã jãl are gãzdak šã nu gãnde kutotu sã vãndã.

²⁴ Kãnd u vãzut Isus kitã dã tari su ra-zoćaralit, jãl u zãs: “Kitã dã grov åj dã eje kari ås gãzdašj sã tunji am kraljevstva alu Dimizov! ²⁵ Maj ušuri åj alu devi sã tunji pãm urećilje dã ak, dã kitã alu gãzdak sã tunji am kraljevstva alu Dimizov.”

²⁶ Hej šje punje ureći ur zãs pã aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”Š

²⁷ Isus u åntors vorba: “Šje åj nemoguće alu om, åj moguće alu Dimizov.”

²⁸ Atunšje Petar u zãs: “Benji noj anj lãsat kutotu, šã čanj sljedilit pã činji.”

²⁹ Isus u åntors u alor vorba: “Anume, ju vã zãk, kã šinji gođe åš lasã kasaš, ili pã bãšãcaš, ili pã fraciš, ili pã mumãsa šã pã tatusu, ili kupijiš pãntru kraljevstva alu Dimizov, ³⁰ a sã nu kapići dã aje maj mult am asta kust dã kit ave, a u kãpãta pã altu svet kari vinji kustu dã erikeš.”

Isus jarã spunje dã morče aluj

³¹ Isus u čimat pã dvanaest apostolur la jãl, šã u zãs: “Punjec ureći, noj mårženj am Jeruzalem šã kutotu akulo šje u fost skris dã la proroš am kenvija svãntã dã minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: ³² Jej mu predali am mãnjlje alu ominj kari nus Židovi šã dãm minji šor fašji šuf, uj fi bãtut, jej mu skipa, ³³ šã dã pã šje uj fi bićevãlit šã uj fi amurãt, ali dã pã aje ju uj uskrsnuli treća zuva.”

† **18:17** Dimizov zahtijevalešći dã la ominj sã apušji vlast dã la Dimizov ku pouzdanje šã ku poniznost. Ku alćilje vorbi: “Šjinji god gãndešći sã tunji am kraljevstvo alu Dimizov trãbã sã apušji ku pouzdanje šã ku poniznost ka kupilu.”

‡ **18:19** bun Isus postavale vorba sã vadã dakã omu are bunã razumijevanje dã identitetu alu Isus, dakã Isus åj Dimizov. Dakã omu ål prihvatalešći ka pã Dimizov atunšje jãl u prihvatali pozivu alu Isus sã vãndã kutotu šje ari šã sã ål sljedilaskã. **18:20** Izl 20,12-16; Pnz 5,16-20 **Š 18:26** Židovi gãnde kã ala om are gãzdak daje kã Dimizov lu blagoslovulit daje kã ala om are pravedan. Jej gãnde kã ominj sãrašj nus pravedni. Atunšje kãnd ominji punje ureći la Isus, jej ur zãs kã åj nemoguće omu gãzdak sã tunji am kraljevstvo alu Dimizov, jej gãnde kã ominji sãrašj nu poći sã sã nadalaskã kã Dimizov lju spasali kãnd u fi sudu.

³⁴ Učenici nu šcije njimik dā asta. Elje vorbi ljur fost askunšā, šā jej nor prišjiput njimika šje sā āngānde Isus.

Isus ozdravalit pā orb om dā apropi ām Jerihon

³⁵ Kum ās re apropi ām Jerihon, šjeva ka omu orb šāde pā drik šā kulduže. ³⁶ Kānd omu orb u auzāt kā gārmadā trešji pā akulo, jāl su āntribat šje āj aje. ³⁷ Aša jur spus kā Isus dām Nazaret u trikut pā akulo. ³⁸ Pā aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,* mā arog la činji aj milā dā minji!” ³⁹ Lume kari umblā ām nenči āj zāšje sā takā, ali jāl su apukat šā maj tari sā mužjaskā la jāl: “O Fišjoru alu David aj milā dā minji!”

⁴⁰ Atunšje Isus u stat šā u dat zapovjed sā āl adukā la jāl. Jāl lu āntribat: ⁴¹ “Šje gāndešc sā fak pāntru činji?”

Šā jāl u āntors vorba: “O Domnu, ju gāndesk sā vād!”

⁴² Isus ju zās: “Ujtāci! Ānkriđala ata ću ozdravalitā.” ⁴³ Šā jāl odma u kāpātāt sā vadā. Šā lu sljedilit pā Isus, šā slavale pā Dimizov. Šā totā lume kari ur vāzut dāde slavā alu Dimizov.

19

Zakej sā ānkāješči

¹ Isus u vinjit ām Jerihon šā u trikut ām ala varuš. ² Šā akulo are om šje sā čima Zakej. Jāl are glavni poreznik, šā are gāzduk. ³ Jāl ānšjārka sā vadā pā Isus šā sā saznalaskā šjinji āj jāl. Ali nu āl puće sā āl vadā akulo asre mulc ominj daje kā jāl are niskā om. ⁴ Dām ala rānd jāl u aljārgat ām nenči šā su urkat pā ljemn dā divlja smokvā ām nadā kā lu viđe daje kā Isus vinje pā aje kalje.

⁵ Kānd u vinjit Isus pā lokula, jāl su ujtāt sus šā lu vāzut pā jāl, šā ju zās: “Zakej,

pāfriš haj žjos, kā ju trābā astās sā vju la činji akasā.”

⁶ Šā jāl su āngribit sā vijā žjos šā lu apukat ku fālušājā. ⁷ Kānd ur vāzut lume aje, jej toc gumunje: “Jāl u meržji la om kari āj grešnik!”*

⁸ Zakej su skulat šā u zās: “Domnu, ujtāci! Ju dov žāmātači dām gāzdāšije ame alu sārašj. Šā dakā am ānšjāljit pā šjinjiva, āntork patru rāndur majmult.”

⁹ Isus ju zās aluj: “Astās spasenje u vinjit la asta kasa,† kā šā asta āj fišjoru alu Abraham.‡ ¹⁰ Kā ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sā kotā šā sā spasalaskā pā ominj kari u fost pirdut.”§

Slugurlje alu Dimizov ar trābuji sā rāmāji vjerni

(Mt 25,14-30)

¹¹ Mulc ominj ur auzāt elje vorbi, kum are dapropi dā Jeruzalem, šā ominji sā gānde kā kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sā lji spuži maj una usporedbā. ¹² Jāl u zās: “Unu gāzduk om su gātāt sā mergā ām dāparci pāmānt sā kapići kraljevstva šā atunšje sā sā āntorkā. ¹³ Jāl u čimat pā zešji (10) slugur, šā lju dat pola kila dā aržjint†,‡ šā u zās: ‘Fāšjec korist aje pān šje nu mā āntork.’ ¹⁴ Ali ominji dām lokula aluj āl māržāle, šā u mānat pā predstavnijš dā pā jāl sā zākā: ‘Noj nu gāndenj asta om sā nji fijā kralj.’

¹⁵ Ali jāl su āntors ku autoritet dā kralj šā u dat zapovjed sā āj adukā pā slugurljelje alu kari u dat banj sā vijā dādānenči sā đe izvještaj šje ur fākut ku banji. ¹⁶ Elši sluga kari u vinjit, u zās: ‘Domnu, banji atej mu adus dā zešji (10) majmult.’ ¹⁷ Šā jāl u zās aluj: ‘Māndru! Tu ješc bun sluga. Daje kā are vjeran ku mik, aku aj autoritet pā zešji (10) varušur.’

* **18:38** Ili “Isus are potomku alu David, kralju dā Izrael. Fišjoru alu David are numilje dā Mesija.” * **19:7** Židovi mržāle pā poreznici šā jej gānde kā njiš una osobā nu trābā sā sā družulaskā una. † **19:9** spasenje u vinjit la asta kasa Ku alčilje vorbi: “Dimizov u spasalit pā ominj kari kustā ām asta kasā.” ‡ **19:9** asta āj fišjoru alu Abraham Ku alčilje vorbi: “om kari ari vjerā ka kum ave Abraham.” § **19:10** kari u fost pirdut Asta značalešči: “ominj kari u fužjit dā la Dimizov daje kā ur grešilit.” * **19:11** kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi ānkriđe kā Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kānd u vinji ām Jeruzalem. Ku alčilje vorbi: “Isus odmah su apuka sā vladalaskā ām kraljevstva alu Dimizov.” † **19:13** ‡ **19:13** pola kila dā aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dā 100 zālji, aje šje ominji as re pālcic dā patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dā platā.

18 Altu om u vinjit, ša u zäs: ‘Domnu, banji atej su räđikat dä šinšj (5) rändur.’ 19 Ša jäl u zäs isto astuje: ‘Ju cuj da autoritet pä šinšj (5) varušur.’

20 Ša treći (3) u zäs: ‘Domnu, ajišje äj banji atej, ju am päzät päntu činji, am pus äm maramicä. 21 Mijä mi are frikä dä činji daje ka ješc strog om: Tu jej šje naj ulagalit ša akuljež šje naj sämänat.’

22 Ša u zäs kralju äm änturšjalä dä vorba: ‘Däm gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šcijej kä mes om strog, ša jov šje nuj amnjov, ša akuljeg šje nam sämänat. Š 23 Atunšje adišje naj pus banji äm bankä? Ša vi putut šjeri banji ku kamaturlje känd maš äntoršji.’ 24 Atunšje kralju u zäs alu hej šje stäce akulo: ‘Loc banji dä la jäl ša dädecäl alu ala kari ari zešji (10).’

25 Jej ur zäs: ‘Ali Domnu, jäl mar ari šinšj (5) kilä dä aržjint!’

26 Ju vä zäk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak ša haj pucän šje ari u fi lot dä la jäl.* 27 A alu dužmanji amej kari nu gände sä fjuv kralju alor, adušjecälji ajišje ša amuräcälji äm oči amej!”

Isus tunä äm Jeruzalem ka Kralju (Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

28 Känd Isus u spus usporedbe, u mers maj pä däparci pä kalje dä Jeruzalem.

29 Känd Isus vinje mar apropi dä lok äm Betfaga ša Betanija la planina dä maslinur, jäl u mänät pä doj učenikur aluj äm nenči.

30 Jäl u zäs: “Dušjec äm sat äm nenči. Kum vinjec äm lok, voj vic afla pä magar pä kari njime no šazut. † Däzljigäcäl ša adušjecäl la minji. 31 Dakä vu äntriba šjinjiva: ‘Adišje älä däzljjež?’, numa zäj: ‘Alu Domnu äj träbä.’ ”

32 Ša kari u fost mänatä ur aflat točno kum jäl u zäs. 33 Čak ša känd däzljiga pä magar, gazdurlje u äntribat: “Adišje däzljigäc?”

Š 19:22 ša jov šje nuj amnjov, ša akuljeg šje nam sämänat. Asta are numa izrekä. Osoba kari je dä m bankä kutotu ili akulježji šje alci samänä äj metafora dä alci kari sä koristilešci ku benjilje alor šje alci tari u lukrat. * 19:26 Ku alčilje vorbi: “Toc kari koristilešci benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, ša dä la om kari nu koristilešci benjilje šje ari alor ju su lo šje ari”. † 19:30 pä kari njime no šazut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenä dä lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7).

19:38 Ps 118,25-26; 148,1 ‡ 19:42 Isus aratä tuga aluj daje kä ominji äm Jeruzalem ur propustilit prilika alor sä fijä pomireni ku Dimizov. Š 19:44 Ešce stihovur opisilešci opsadä hundi kätänjilje u opkolulit varušu kari ari falur. Känd kätänjilje u opkoluli, ominji nu poči sä mergä afarä ša njime nu poči sä lji ažuči. Isus šcije aje kä su dogoduli alu Jeruzalem äm budučnost. 70. god. dä pä Krist, kätänjilje dä Rim u opkolulit Jeruzalem ša akulo u amurät pä mulc ominj

34 Ša änturšjala dä vorba are: “Alu Domnu äj träbä.” 35 Ša lu dus la Isus ša ur pus haljinurlje alor pä magar ša u pus pä Isus sus pä jäl sä šadä.

36 Kum märžje jäl äm nenči, lume punje haljinurlje alor pä driku hundi prušule sä đe čast alu Isus. 37 Ša baš kum vinje jäl apropi dä varuš hundi planina dä maslinur sä släbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat sä kändi äm mari fälušjä, ša dä m tot graju slavale pä Dimizov dä kutotu mari čudur šje ur väzut. 38 Jej mužje:

“Blagoslovulit sä fijä kralj kari vinji äm numilje alu Domnu! Putuljalä äm nor, ša slava alu Dimizov!”

39 Orikic dä farizej äm gärmadä jur zäs: “Učitelju, zälji alu učenici atej sä nu svitaskä aje.”

40 A Isus lju zäs: “Dakä jej ur täšje, petrilje sur apuka sä mužjaskä äm slavä.”

Isus plänzi pä Jeruzalem

41 Känd u vinjit Isus maj apropi la varuš su apukat sä plängä pä jej dasupra.

42 Atunšje jäl u zäs: “Sä vi šcut numa äštäs šje adušji putuljala ata! ‡ Aku äj askunsä dä la oči atej. 43 Daje kä vinji vreme känd dužmanji atej ur riđika falur pälängä činji, jej čur opkululi ša čur äнкуje dä m totä parce.

44 Ša jej čur uništiti pä činji do kraja ša kutotu šje kustä akulo ša no maj rämänje äm činji njiš una peträ pä alta peträ, kutotu päntu aje kä nu aj prepoznulit vreme känd Dimizov u vinjit la činji.” Š

Isus mänä afarä dä m Hram pä ominj kari vinđi

(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; Iv 2,13-22)

45 Isus u mers äm Hram, ša su apukat sä lji mäji afarä pä eje kari vinđe ša kumpära äm nontru. 46 Jäl u zäs alor: “Skris äj

ăm svântă kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dă aruguminici’ ali voj ac făkut ‘špiljă dă pljačkaš!’”*

⁴⁷ Dă zuva Isus ănvăca ăm Hram, a mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije șă alci vođur kari as re židovur planărze șă ăl amori pã jăl. ⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kã lume șă cãnje apropi dă jăl, șă punje tari ureci la vorbilje aluj.

20

Isus ari vlast dă la Dimizov (Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

¹ Mar popur, učitelji dă zakonu alu Mojsije șă alci vođur kari as re židovur ur vinjit la Isus ăm una ză kănd ănvăca pã lumi ăm Hram șă propovjedale Hir fãlos. ² Jej lor ăntribat pã jăl: “Pã alu šinji autoritet fašj stvarurlješe? Šinji cu dat asta autoritet?”

³ Jăl u zăs: “Lasăcămă pã minji șă vă ăntreb una stvar șă ăj dă voj șă ăm ănturšjec vorba: ⁴ Anume Dimizov u zăs alu Ivan șă bučuzaskă pã ominj, ili ominji u zăs aje șă fakă?”

⁵ Jej ur svătit una ku alt șă zăšje: “Dăkă anj zăšji ‘dă la Dimizov’, u ăntriba: ‘Adăšje atunšje nu ănkriđec?” ⁶ Ali dăkă anj zăšji noj: ‘Dă la ominj’, totă lume u vărli petri pã noj șă nji amori. Kă jej ăs uvjerilic kă Ivan are prorok.” ⁷ Aša jej u ăntors vorba kă jej nu šćije dă hunđi u vinjit autoritet șă bučuzaskă.

⁸ Șă Isus u zăs: “Njiš ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurlješe.”

Isus fašji usporedbă ku židovski vođur ku rej vinogradarur (Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

⁹ Isus su apukat șă spujă usporedbă alu lume: “Are unu om kari u sãmănat vinograd șă u lăsat ăm najam vinogradu alu šjeva ka ominji, șă jăl atunšje u fužjit dăm pãmăntula pã maj lungă vreme. ¹⁰ Kănd u vinjit vreme, jăl u mănate pã sluga la ominj ăm vinograd șă ăj đe parce aluj dăm plodur kari jej đuguvule aluj, ali ominji lor bătut

șă lor mănate ku mănjlje golji. ¹¹ Atunšje u mănate pã altu sluga ali șă pã jăl lor bătut, vredealit șă lor mănate ku mănjlje golji. ¹² Jăl u ănšjirkat șă măji pã treci sluga, ali șă pã jăl lor ranalit șă lor arukănt.

¹³ Gazda dă vinograd u zăs pã aje: ‘Šje șă fak? Ju uj măna pã fišjoru amnjov plăkut. Dar kănd lu viđe pã jăl, pălăngă jăl ur ave respekt.’

¹⁴ Ali ominjije kănd lor văzut sur ligizit ăntri jej: ‘Jăl ăj nasljednik. Hajc șă ăl amurănj aša nasljedstva aluj șă nji rãmăji anovă.’ ¹⁵ Atunšje lor dus afară dăm vinograd șă lor amurăt.

Aku šje u fašji gazda dă vinograd? ¹⁶ Jăl u vinji șă u uništiti pã ominjije. Șă u da ăm najam vinogradu alu alci.”

Kănd u auzăt jej aje kum ominji urăt șă ponašalešci, jej ur zăs: “Nu đe Dimizov!”

¹⁷ Jăl su ujtat pã jej, șă u zăs: “Skris ăj svântă kenvija:

‘Petřa kari graditelji u vărlijt ăndărăt u fost aku petră zaglavnă?’

Šje značalešci asta? ¹⁸ Toc kari kađi pã petre u fi zdrubit pã dărăbelji, șă toc pã kari kađi u fi zdrubic.”

¹⁹ Učitelji dă zakonu alu Mojsije șă mar popur ur ănšjirkat șă pujă mănjlje pã jăl ăm ala șas ali alor lji frikă dă lumi. Jej ur prišjiput kă jăl u spus dă asta usporedbă protiv dă jej.

Popi ănšjarkă șă prevaralaskă pã Isus kănd ăl ăntriba dă porez (Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)

²⁰ Popi șă alci vođur ăl pratale pã Isus șă or mănate pã špijunj, ominj kari trišje ka ominj đirepc kari ar trăbuji șă ăl optužulaskă pã Isus ăm šjeva šje ar zăšji krivo aša șă ăl adukă pã Isus ăm mănjlje dă upravitelj alu Rim. ²¹ Aša lor ăntribat pã jăl: “Učitelju, noj šćijenj kă aje šje zăšj șă ănvec ăj točno, șă kă nu arec njiš šefălj parci, ali tu ănvacă anume kalje lu Dimizov. ²² Aku ăj benji dă noj židovur șă plăčenj porez lu car ili nu?”*

19:46 Iz 56,7 **19:46** Jr 7,11 * **19:46** Isus u făkut dă njimik pã prodavač daje kă jej ur uništavalit svrha dă Hramu alu Dimizov. Dimizov gănde ominji șă șă arogă ăm Hramu aluj, ali prodavači aje koristile ka pã plac. Jej varale pã ominj daje kă lji naplatale maj mult dă rănd dă žrtvă **20:17** Ps 118,22 * **20:22** Jej șă nadale kă Isus u zăšje “da ili nu”. Dakă u zăšji “da”, atunšje Židovi ar fi mirgiš pã jăl kă lji zăšji șă plăčaskă porez la alci kari ăs pã vlast. Dakă zăšji “nu” atunšje vjerski vođur ar puče șă zăkă alu Rimljani kă Isus ănvacă șă kršălaskă zakonu alu Rim.

²³ Isus u shvatalit kum jej as re lukavi ša lju zäs alor: ²⁴ “Arätam banji ku kari pläčešc porezu.† Aku alu šjinji äj ubrazu ša numilje sus?”

Jej ur zäs: “Alu car.”

²⁵ “Atunšje pläčec alu car šje äj pripadalešci lu car ša dädec lu Dimizov šje pripadalešci alu Dimizov!” ²⁶ Jej nu puče sä aflji njimika rov äm svatu aluj äntri toc lumi, ša jej asre ämirac la änturšjala dä vorba aluj, ša u täkut.

Saduceji äntrebä pä Isus dä uskrnuće (Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)

²⁷ Aku orikic saduceji‡ kari zäšji kä njime nu su skula däm morc ur vinjit la jäl, ku trik äntribalä: ²⁸ Jej ur zäs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon päntu noj kä dakä fračisu omuluj ar muri ša lasä pä bäšäcaš fär dä kupij, atunšje fračisu aluj träbä sä u ämiriçi ša sä rädišji familija päntu fračisu mort.Š ²⁹ Undatä asre šapči frac. Elši u lot bäšäcä ša u murit fär dä kupij. ³⁰ Ša drugi u lotu pä je, ša jäl u murit fär dä kupij. ³¹ Ša treçi u lotu pä je. Maj toc šapči ur lotu ša ur murit, ša njiš unu no avut kupij ku je. ³² Pä zadnji ša mujere u murit. ³³ Aku lu šjinji u fi bäšäce känd or uskrnuli morci? Ängändeščiçi kä toc šapči ur avutu dä bäšäcä.”

³⁴ Isus u äntorš vorba alor: “Äm asta svet lume sä ämiritä ša sä änsorä. ³⁵ Ali eje kari ur fost smatralic vredni sä uskrnulaskä däm morc njiš nu su änsura, njiš nu sä ämiritä. ³⁶ Ša jej nu poçi maj mult nikad sä mori, kä jej äs kupiji alu Dimizov daje kä äs riđikac däm morc. Jej äs ka andeji. ³⁷ Atunšje dä uskrnuće ša Mojsije u arätat aje äm svedočulala aluj dä grmu šje arđe. Akulo jäl čamä pä Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, ša Dimizovu lu Jakov, multä dobä dä pä šje jej ur murit. ³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustä, känd toc kustä päntu jäl.”*

† **20:24** Äm original skrijä: “denar”. ‡ **20:27** saduceji grupa dä židov kari äs vjernici ša poliđičari jej numa prihvatalešci elši šinšj kenvijur däm stari zavjet ša jej nur änkrizut äm kust dä pä morči. **20:28** Pnz 25,5-6 § **20:28**

Äm original skrijä: “räđika familijä päntu fračisu aluj.” **20:37** Izl 3,6 * **20:38** Daje kä ešce ominj ur murit fizički, jej träbä sä fijä duhovno äm kust. Ku alčilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustä, makar kä tela alor ur murit daje kä duhu alor kustä äm prisutnostu alu Dimizov.” **20:43** Ps 110,1 † **20:44** Daje kä David u čimat pä Mesija kä äj Domnu aluj, aje značalešci kä Krist äj maj mari dä kit David ša nuj numa potomku alu David.

³⁹ Šjeva ka učitelji dä zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!” ⁴⁰ Dä pä aje jej nu sor maj ändurat sä äl äňšjeršji ku äntribalur.

Mesija äj maj mari dä kit Car David (Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)

⁴¹ Isus u äntribat: “Šje gändešci jej kum svitešci dä Mesija kä äj numa Fišjoru lu Car David? ⁴² David dä jäl sängur äm kenvije dä Psalmur zäšji:

‘Domnu u zäs alu Domnu amnjov:

Šaz pä desna parče ame.

⁴³ Ša ju uj vārļi pä dužmanji atej däsüp pišjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno äl čamä: ‘Domnu’, atunšje kum poçi jäl sä äj fijä fišjor?’†

Isus upozoravalešci pä učenici aluj sä sä päzaskä dä učitelji dä zakonu alu Mojsije (Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)

⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totä lume punje ureci. ⁴⁶ Jäl u zäs: “Je sama dä učitelji dä zakon alu Mojsije. Jej uživalešci sä sä šetalaskä äm haljinur lunž ša sä fijä pozdravalic ku poštovanje äm varuš pä trgur ša jej plašji sä šadä lokurlje časni äm sinagogur ša pä nuntur. ⁴⁷ Jej pljačkalešci pä udovicur äm käšälje alor, känd fašji lunž aruguminçi dä predstavä. Ali jej ur kápäta maj gre kaznä.”

21

Udovica dä kutotu šje ari alu Dimizov (Mk 12,41-44)

¹ Kum su ujtat äm sus Isus u väzut pä ominj gäzdašj kum bagä banj äm škatulä kari are äm Hram. ² Jäl u väzutu isto aša pä mujere vädojä kum u pus äm nontru doj mišj banj däm aržjint. ³ Isus u zäs: “Ju vä zäk anume, kä asta sarakä vädojä anume u dat maj mult däm toc jej. ⁴ Adišje? Daje kä toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov däm aje šje ave mult känd mujere u dat däm säräšijä sä kutotu šje ave dä kust.”

*Znakur dă ănturșjala lu Krist
(Mt 24,1-22; Mk 13,1-20)*

⁵ Kănd učenici svite dă Hram, șă zășje kă ave mândri mar petri, șă are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zăs: ⁶ “A dă eșce stvarur la șje vă ujtăc aku, zuva u vinji, kănd njiș una petră no rământje ajișe una pă alta. Jelji ur fi toci vărliji zos.”

⁷ Jej lor ăntribat pă jăl: “Učitelju kănd u fi aje? Șă șefăl znakuvur ur fi kari ur zășji kănd u fi?”

⁸ Jăl u zăs: “Ujtăcăvă să nu fijec zăbunji. Multă lumi ur vinji ăm numilje amnjov șă ur zășji: ‘Ju mes Mesija’, șă ‘Vreme ăj apropi.’ Ali nu băgăc sama la jej. ⁹ Șă kănd auzăc dă tabărur șă dă nemirur nu fijec frikoș, kă eșce dogăđajur trăbă să fijă elși ali kraj no vinji așă pă friș.” ¹⁰ Jăl isto așă lju zăs: “Nacija sur boruli protiv dă nacija, șă kraljevstva protiv dă kraljevstva. ¹¹ Șă u fi potresur pă različită lokur isto ka șă fome șă kugur. Șă pă nor ur fi frikoși stvarur dă văzut șă urăci znakur.

¹² Ali majnti dă șje u fi kutotu asta, șă vor apuka. Jej vur adușji ăm sinagogur la sud șă vor băga ăm čemicur. Jej vur trăje la kraljur șă la alci vladar daje kă șčec učenici amej. ¹³ Kutotu asta vu da șansă să svedočulec. ¹⁴ Ali nu vă brigalec șje ac zășji ăm nenći dă obrană. ¹⁵ Kă ju voj da ăm vreme firi șă mărđulji ăm aje meră dă njime no puće să să obranalaskă dă aje, ili să să bată protiv dă aje. ¹⁶ Șă voj vic fi izdalic, da čak șă dă la roditelji avoștri șă dă la frac șă dă la njam, urtașj, șă orikic dăm voj ur fi amurăc. ¹⁷ Toc vor mărzăli daje kă șčec učenici amej. ¹⁸ Tot njiș unu păr* dă pă kapičilje avoștri nu vu piri. ¹⁹ Șă dăkă nu odustanalec vic kăpăta kust dă erikeș.”

* **21:18** unu păr Isus svitești dă maj mik dio la aje osobă. Jăl svitești kă ăntragă osoba nu u propadali. Isus mar spunje kă orikic ur fi amurăc, a șjinjiva prișjepi kă duhovno alor nu lju fi njimika. **21:24** Iz 63,18; Dn 8,13 **21:27** Dn 7,13 † **21:32** asta ominj kari kustă ăm original skrijă: “asta generacijă”. Postojulești različitur načinur kum să prișjipenj asta redak: 1. asta generacija značalești pă heje kari kusta ăm vreme kănd Isus svite a aje značalești kă u fi uništenje dă Jeruzalem șă alci znakovur kari u adușji la povratku alu Krist su apukat kănd jej u kusta; 2. asta generacijă značalești alta vrstă dă ominj kari ăs rej șă să suprotstavljalești lu Isus, a aje značalești kă uvijek u fi nevjernici kari să suprotstavljalești lu Isus păn la trenutak kănd jăl su vratali pă pământ; 3. asta generacijă značalești “asta rasă” odnosuleși pă židovur, șje značalaști kă židovska rasa nu u prošuli majnti dă șje Isus su ăntorșji pă pământ, ili 4. asta generacija značalești kă ominji u kusta păn do kraja a aje značalești kănd su dogoduli dogăđajur su spomenuli ăm stihovur 25–26, Isus su ăntorșji pă pământ kănd aje generacijă u kusta.

*Proroštvo dă uništenje dă Jeruzalem
(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)*

²⁰ Isus spunje: “Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dă kătănj, atunșje voj ac șci kă u fi uništen. ²¹ Atunșje eje ăm regija Judeja trăbă să skepi ăm planinur, eje kari kustă ăm varuș trăbă să fugă dă akulo șă heje păm satur să nu mergă ăm varuș. ²² Kă ăm elje zălji dă osvetă kutotu stvarurlje dăm Kenvija svântă sur umplje. ²³ Jao alu elje kari ăs gărjonji ili rănjești pă căcă kupij ăm zălji kă bjeda șă mirgu protiv dă eje ominj u fi mari! ²⁴ Orikic ur muri pă șpica dă mač șă ostali ur fi zarobulic ănră mulci nacijur. Jeruzalem u fi kăkat dă la ominji kari nus židovi păn șje nu lji treșji vreme dă vladalală.”

*Isus svitești kum su ăntorșji napoj pă pământ
(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)*

²⁵ Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pă sori, lună șă pă șcevilje, șă ominji pă pământ ur fi ăm mari nevoljur, dă graju mari dă valovur. ²⁶ Sufličilje ominjilor lu lăsa dă frikă dă ha șje tek u vinji pă svet kă silurlje dăm nor sur zdrănjina. ²⁷ Șă atunșje jej ur svedočuli kă ju am vinjit Fișjoru Omuluj pă oblak ku mari pučeri șă ku slavă. ²⁸ Kănd u fi asta ujtăcăvă sus șă răđikac kapičilje kă Dimizov vinji să vă oslobudulaskă.”

*Usporedbă dă ljemnu dă smokvă
(Mt 24,32; Mk 13,28)*

²⁹ Isus lju spus usporedbă: “Băgăc sama la ljemnu dă smokvă, șă alčilje ljemnji! ³⁰ Kit să punji listur, voj viđec kă vara ăj apropi. ³¹ Isto așă kănd vi viđe asta kă u fi voj ac șci kă kraljevstva lu Dimizov ăj apropi. ³² Anume, ju pot zășji: asta ominj kari kustă no fužji ăndărăt majnti dă șje kutotu asta no fi.† ³³ Norurlje șă pământu u

trešji ändärät, ali vorbilje amelji nikad nor trešji.”

Fijec spremni dā Isusov dolazak
(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

³⁴ Isus u zās: “Nu lāsa brigur ām sufljituc dā mänkari, buturā šā brigur dā asta kust, sā nu vā dukā dā la Dimizov kā zuve poči sā vijā ³⁵ dām turdatā. Kā u vinji pā toc bez obzira hundi kustāc pā pāmānt. ³⁶ Pāzāc dām ala rānd pā toči vremilje. Šā arugācāvā sā fijec spremni sā skāpāc dā kutotu asta šje u fi, šā sā pučec sā fijec ām nenće ame la Fišjoru Omuluj fār dā frikā.”

³⁷ Ām totā zā Isus ānvāca ām Hram, ali nopće jāl fužje afarā šā āš fāšje lok la planina dā maslinur. ³⁸ Ali dā điminjaca rākori, totā lume vinje sā pujā ureči la jāl ām Hram.

22

Juda su ligizit sā izdālaskā pā Isus
(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Iv 11,45-53)

¹ Are apropi Pasha, kari are elši zā dā blagdan dā pita fār dā kvas. ² Mar popur šā učitelji dā zakonu alu Mojsije planārze kum ar puče sā amori pā Isus ali alor lji are frikā dā lumi.

³ Atunšje Sotona u tunat ām Juda Iskariot, kari are unu dām dvanaest (12) apostola. ⁴ Jāl u mers šā su ligizit ku mar popur šā ku stražari dā Hram kum ar puče sā āl izdalaskā pā Isus. ⁵ Jej asre fāloš dā aje šā sor ligizit ku Juda sā āj đe banj. ⁶ Juda su ligizit šā atunšje su ujtat dā prilikā sā āl izdalaskā pā jāl afarā pā askuns fār dā lumi.

Priprema dā Pasha
(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Zuva dā Pita fār dā kvas, u vinjit pā kalji birkuca pā Pashā a aje trābuje sā fijā žrtvovalitā. ⁸ Aša Isus u mānat pā Petar šā pā Ivan šā lju zās: “Dušjec šā pripremilec večera dā Pashā pānturu noj sā mänkānj.”

⁹ Jej lor āntribat pā jāl: “Hundi gāndešć sā pripremlenij?”

* **22:16** Pasha u podsjetilit pā izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dām ropstvo dām Egipat kānd u žrtvovalit birkā a jej u pus sānžji pā uša alu kasa alor. Pā sličan načın, Isus u mānat pā birka alu Dimizov šā ku sānžilje alu Isus sā oslobodulaskā pā narodu alor dām grehurlje alor. Isus ām napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunšje vjernici ur ave mari feštā, jej ur slavali kā Dimizov lju izbavali.

¹⁰ Jāl lju zās alor: “Punjec ureči, kum vinjec ām varuš, voj ac afla pā om kari dušji mari bukal dā apā. Sljedilecāl pān la kasa hundi meržji. ¹¹ Atunšje zāšjec lu kapu dā kasā: ‘Učitelju āntrabā, Hundi āj soba ām kari pot mänka večera dā Pashā ku učenici amej?’ ¹² Jāl cu arāta atunšje soba sus pā kat mari šā opremilitā ku kutotu. Fāšjec pripremlurje akulo.” ¹³ Aša jej ur mers šā ur aflat stvarurlje kum Isus ljur zās, šā jej ur fākut priprema dā večera pā Pashā.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

¹⁴ Kānd u vinjit vreme sā mānāšji una, Isus šu lot lok la masā, šā ku jāl asre dvanaest (12) apostolur. ¹⁵ Jāl u zās: “Ju am avut mari vojā sā am večera dā Pashā ku voj majnti dā šje uj patali ku morče. ¹⁶ Ju vā zāk kā nikad maj mult nu uj mänka večera dā Pasha majnti dā šje nu su ispunuli ām kraljevstva lu Dimizov.”*

¹⁷ Atunšje u lot kljištaru ku vin šā u dat hvalā alu Dimizov, šā u zās: “Loc asta šā āmpārcāc āntri voj. ¹⁸ Ām napoj, ju vā zāk, ju noj be dā plodu dā strugur pān šje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, šā u dat hvalā alu Dimizov, u rupt ām dovā šā u dat la učenici aluj šā u zās: “Asta āj tela ame, kari u fost datā pānturu voj. Fāšjec asta ām āngāndalā dā minji.” ²⁰ Šā isto aša dā pā mänkari, jāl u lot kljištaru dām kari toc ur be šā u zās: “Asta kljištar āj novi zavjet ām sānžilje amnjov, kari āj vārsat pānturu voj.

²¹ Ujtācāvā kā izdajica ame āj la masā apropi dā minji! ²² Ju Fišjoru Omuluj uj muri kā aša are skris ām nenći ali jao lu omula kari mu izdalit!” ²³ Pā aje jej sor apukat sā sā āntrebi una pā alt kari ar fašji aje.

Ponizni ās maj mari ām kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)

²⁴ Isto aša su apukat apostoli unu svat āntri jej, ka šjinji ar trābuji sã fijã maj mari āntrã jej. ²⁵ Aša Isus u zãs: “Kraljevi dã asta svet vladalešci ku narodu pã koristu alor šã ari pučeri pã jej, šã jej sãngur zãšji kã fašji benji. ²⁶ Ali nu āj aša ku voj! Lasãc pã maj mari dãm voj sã fijã hãl maj ponizni, a hãl maj bātãrn ka sluga. ²⁷ Aku šjinji āj maj mari, gostu la masã ili poslužitelju kari āj sluga? Hãl kari āj la masã da nu? Ali ujtãci, ju mes ajišje ku voj ali ka sluga avostru. ²⁸ Voj ac rãmas ku minji pãm ānšjirkalurlje amelji. ²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijã, aša isto, ju voj da avovã, ³⁰ pravo sã mãnkãc šã sã bijec la masa ame ām kraljevstva ame, šã sã šãdec pã prijestolje, sã sudulec pã dvanaest plemurlje dã Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dã kušnjur šã dã pretnjur šje vinji

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Iv 13,36-38)

³¹ Isus u zãs: “Šã tu Šimun, Šimun, punji ureci! Sotona u šjirut dopuštenje sã vã iskušulaskã ka pã pšenicã ām sito.† ³² Ali ju mam arugat pãntru činji, dã ānkriđala ata sã nu kadã. Šã tu trãbã sã āmbãlurec ām vjerã pã fraci atej kãnd vij ām napoj la minji.”

³³ Petar u zãs: “Domnje ju mes spreman sã mã duk ām čemicã šã sã mor ku činji!”

³⁴ Isus u āntors vorba: “Lasã mã sã ac zãk kã kukošu no kukuruzu astãs majnti dã šje tu mi tãgãdi ām tri rãndur kã nu mã kunošc.”

³⁵ Isus jarã lju āntribat: “Kãnd vam mãnat afarã fãr dã đibularuš šã fãr dã tãšc, ili cip-iliš, arec ām šjeva ka potreba?”

Jej u zãs: “Nu.”

³⁶ Ali jãl u svãtit: “Maj mejnkulo, dakã avec đibularuš jec ku voj, šã isto aša šã taška šã dakã nu aj mač vindi šubac šã kumpãrã mač.‡ ³⁷ Kã sigurno trãbã sã sã ispunulaskã

šje are skris dã minji, anume: ‘Jãl are smatralit dã zločinac’-isto šje u zãs proroci dã minji trãbã sã sã ispunulaskã.”

³⁸ Atunšje jej ur zãs: “Ujtãci Domnje, noj avenj doj mačur.”

Jãl u āntors vorba: “Aku āj dãstul ku asta svat.”§

Muka alu Isus ām gardu dã Getsemanija
(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dã maslinur, kum ave jãl običaj sã fakã, šã učenici aluj ur vinjit ku jãl. ⁴⁰ Kãnd u vinjit jãl pã lok, jãl u zãs alor: “Arugãcãvã dã aje sã nu kãdec ām kušnjã!”

⁴¹ Jãl su maknulit āndãrãt dã la jej aša dã parci ka kum aj vãrlji petrã, šã u kãzut pã đinuc, šã sã aruga. ⁴² Jãl u zãs: “Tata, dakã tu gãndẽšc je kljištarusta dã patnjã dã la minji! Jarã nu fijã ame vojã mar ata fijã fãkutã!” ⁴³ Atunšje anđalu dãm nor u vinjit šã lu āmbãlurit pã jãl. ⁴⁴ Kum are ām mari mukur jãl šã maj tari sã aruga. Šã znoju aluj su fãkut ām kapljicur, dã sãnži kura pã pãmãnt.* ⁴⁵ Atunšje Isus su skulat dãm aruguminci šã u mers ām napoj la apostoli aluj. Jãl lju aflat kum sã kulka činjic dã žalji. ⁴⁶ Aša jãl lju zãs: “Adãšje vã kulkãc? Skulãcãvã šã arugãcãvã sã nu kãdec ām kušnjã!”

Isus āj apukat

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

⁴⁷ Isus inka svite kãnd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dã pã jãl. Unu dãm jej are šã Juda unu dãm dvanaest (12) apostolur. Jãl u vinjit dã apropi la Isus šã lu surutat ām ubraz. ⁴⁸ Ali Isus ju zãs aluj: “Juda, izdalešc pã minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

⁴⁹ Apostoli kãnd u vãzut šje su dogodulit jej ur āntribat: “Domnu, sã nji bãčenj ku mačurlje?” ⁵⁰ Šã unu dãm jej u luvit ku maču pã sluga lu popa mari, šã ju tijet urece.

† **22:31** Đavao gãnde sã lji odvojulaskã dã la Isus ka kum seljak odvãjalešci pšenicã dã la ljuskã. ‡ **22:36** Kãnd učenici majnti ur krenulit sã propovjedãlaskã, Isus are tari popularan a ominji ur arãtat gostoprimstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje sã promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a učenici trãbã sã sã pãzaskã sã fijã spremni sã sã osigurulaskã šã sã zaštitilaskã. **22:37** Iz 53,12 § **22:38** Aku āj dãstul ku asta svat Asta ar puče sã fijã: 1. jej ari dovoljno mačur, ku alčilje vorbi: “aku avenj dovoljno mačur” ili 2. Isus gãndẽšci jej sã šce sã svitaskã dã aje kã ari mačevur: “Dãstul āj asta svat dã mačevur”. Kãnd Isus svite kã ar trbuji sã kumpiri mačevur, jãl lji svite dã opasnost ku kari su afla. Jãl anume nu gãnde sã kumpiri jej mačevur šã sã borulaskã. * **22:44** Ām orikic starogrčki rukopisur nu ari 43. i 44. redak.

⁵¹ Isus u zäs: “Dästul, nu maj vǎ băčec!” Jǎl u pus mǎna pǎ ureci šǎ lu iscjelilit.

⁵² Atunšje Isus u zäs lu mar popur šǎ lu straža dǎ Hram, šǎ lu bǎtǎrnji kari ur vinjit afarǎ protiv dǎ jǎl: “Ac vinjit ku mačur šǎ ku palicur ka pǎ buntovnik?” ⁵³ Nikad nac rǎđikat njiš žježijtu protiv dǎ minji kǎnd arem ku voj ǎm totǎ zǎ ǎm Hram. Ali aku ǎj vreme avostrǎ šǎ sǎ vladalaskǎ tama.”†

Petar tǎgǎdešci pǎ Isus

(Mt 26,67-75; Mk 14,66-72; Iv 18,15-18,25-27)

⁵⁴ Atunšje jej lor apukat pǎ Isus, lor dus ǎndǎrǎt šǎ lor dus la kasa la maj mari popǎ. Petar sljedile pǎ dǎparči. ⁵⁵ Fok ur fǎkut ǎm sredina dǎ udvar, šǎ kum šǎđe lume akulo, Petar u vinjit ǎntri jej. ⁵⁶ Una tǎnǎrǎ sluškinja lu vǎzut kǎ šǎđi ǎm lumina dǎ fok, u mucǎt pǎ jǎl tari šǎ u zäs dǎ pǎ aje: “Omusta are ku jǎl isto.”

⁵⁷ Ali jǎl u tǎgǎdit šǎ u zäs: “Nu, ju nu mes. Ju nu ǎl kunosk pǎ jǎl!”

⁵⁸ Nu mult dǎ pǎ aje altu om lu vǎzut šǎ u zäs: “Spunji! Tu ješc unu dǎm jej!”

Ali Petar u ǎntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hundiva unu šas dǎ pǎ aje altu om uporno tvrdǎle: “Sigurno, asta om are ku jǎl, kǎ jǎl ǎj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zäs: “Ju nu šcuv dǎ šje svitešč!” Šǎ točno atunšje kǎnd inka svite, kukošu u kukuruzǎt. ⁶¹ Domnu su ǎntors šǎ su ujtat pǎ Petar. Šǎ vorbilje lu Domnuluj ur vinjit ǎm napoj la Petar, kum u zäs jǎl: “Majnti dǎ šje kukošu u kukuruzǎ astǎs tu mi tǎgǎdi pǎ minji ǎm tri rǎndur.” ⁶² Šǎ Petar u mers afarǎ šǎ plǎngǎnt tari.

⁶³ Ominji kari ǎl pǎze pǎ Isus ǎš fǎšje šjuf dǎm jǎl šǎ ǎl băče. ⁶⁴ Jej ur pus fljancǎ pǎ oč, ǎl luve ǎm ubraz šǎ sǎ akǎca dǎ jǎl: “Ajde prorokulešci! Spunji nji šjinji ču luvit ǎm ubraz?” ⁶⁵ Šǎ jej alu Isus ur zäs maj mulci urǎci vorbi.

Isus ǎj la maj mari sud

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Iv 18,19-24)

⁶⁶ Dǎ rǎkori ǎm alta zǎ, bǎtǎrnji, una ku mar popur šǎ učitelji dǎ zakonu alu Mojsije,

ur adus pǎ Isus ǎm nenče dǎ sudu alor. ⁶⁷ Jej ur zäs: “Spunjinji dakǎ ješc tu Krist.”

Jǎl u ǎntors vorba: “Šǎ vǎ spuj nu mac ǎnkredi, ⁶⁸ šǎ sǎ vǎ ǎntreb pǎ voj dǎ Krist, voj nu ac ǎntoršji vorba. ⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi ǎm pučeri pǎ desna parci dǎ mǎna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šǎ jej toc ur zäs, “Atunšje tu ješc Fišjoru alu Dimizov?”

Šǎ jǎl u ǎntors vorba: “Da baš kum zǎšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zäs: “Šefǎlj dokazur maj mult nji trǎbujǎ? Noj sǎngur anj auzǎt dǎm gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šǎ rimljanin

(Mt 27,11-14; Mk 15,1-5; Iv 18,28-37)

¹ Toc kari as re dio dǎ sud sor skulat šǎ lor adus pǎ Isus la Pilat. ² Šǎ jej sor apukat sǎ adukǎ optužbur protiv dǎ jǎl: “Noj anj aflat kum strikǎ pǎ lumi. Jǎl u zabranalit sǎ sǎ plǎčaskǎ porezu lu Caru dǎ Rim. Jǎl tvrdǎlešci kǎ jǎl ǎj Krist Car.”

³ Pilat lu ǎntribat: “Ješc tu Car dǎ Židov?”

Isus u ǎntors vorba: “Da kum aj zäs tu.”

⁴ Pilat u zäs atunšje lu mar popur šǎ lu gǎrmadǎ dǎ lumi, “Ju nam aflat njimika dǎ šje laš optužuli šǎ suduli.”

⁵ Ali jej šǎ maj tari navalale: “Jǎl bunulešci pǎ toc pǎ pǎmǎntu anostru.* Su apukat sǎ ǎnveci ǎm Galileja šǎ u vinjit ǎm Jeruzalem.”

Isus ǎm nenče lu Car Herod

⁶ Kǎnd u auzǎt Pilat kǎ sǎ svitešci dǎ Galileja, jǎl u ǎntribat: “ǎj omusta dǎm loku Galileja?” ⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mǎnat la Herod kari are ǎm Jeruzalem atunšje.

⁸ Herod are fǎlos kǎ veđi pǎ Isus. Kǎ dǎ mult gǎnde sǎ ǎl vadǎ pǎ Jǎl daje kǎ u auzǎt mult dǎ jǎl, šǎ Herod sǎ nadale kǎ lu viđe sǎ fakǎ čudur. ⁹ Herod svite mult, ǎntriba mulci, ali nu ju fost ǎntorsǎ njiš una vorba. ¹⁰ Mar popur šǎ učitelji dǎ zakonu

† 22:53 vladalaskǎ tamaAje ǎj vreme kǎnd Sotona lukrǎ. 22:69 Ps 110,1 * 23:5 toc pǎ pǎmǎntu anostru ǎm original skrijǎ: “pǎm ǎntragǎ Judeja”. Ali ajišje sǎ odnosulešci pǎ rimska provincija “Judeja”, pǎ cijela domovina alu Židov.

alu Mojsije asre isto akulo ša jej ur zäs tari mar optužbur protiv dä Isus. ¹¹ Atunšje Herod ša stražurlje aluj aš fäšje šodä däm Isus ša äľ fäšje buländ. Jej lor ämbräkat pä jäl äm haljinur dä Car ša lor mänat la Pilat. ¹² Ša äm aje zä Pilat ša Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš.

Isus äm napoj la Pilat

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

¹³ Atunšje Pilat u čimat una pä mar popur ša pä alci voður kari as re židovi ša pä gärmadä dä lumi. ¹⁴ Jäl lju zäs: “Voj ac adus pä omusta kä bunule pä lumi ali ju vä uvjerälesk kä känd äľ ispičem nam aflat njiš šefälj krivicä am jäl. Jäl nu äj duvinä njiš dä una krivicä dä šje ac optužulit. ¹⁵ Njiš Herod nu aflat njimik äm jäl, kapu lu mänat äm napoj la noj. Jäl no fäkut njimika ša zavredilaskä kaznä dä morči. ¹⁶ Ju uj da sä äľ bičalaskä benji benj ša luj släbuzä.”

Da li Pilat u släbuzä pä Isus ili pä Baraba?

¹⁷ † ¹⁸ Ali jej ur mužjit äm grupur tari, “Ändärät ku omusta! Noj gändenj sä äľ släbož pä Baraba!” ¹⁹ (Baraba are äm čemicä kä bunule pä lumi äm Jeruzalem ša u amurät.) ²⁰ Pilat daje gände sä släbodä pä Isus ša aša lju svätit alor äm napoj, ²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecäl pä krušji! Punjecäl pä krušji!”

²² Atunšje po treći ränd, jäl lju svätit alor: “Adišje? Spunjecäm šje rov u fäkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sä zaslužulaskä morči. Aša luj dä sä äľ bičalaskä ša atunšje läsa sä fugä.”

²³ Ali jej mužje ša maj tari, ša zahtjevale sä äľ pujä pä krušji. Ša napokon jej ur kápätat šje gände. ²⁴ Pilat u dat zapovjed sä sä fakä kazna šje ur zahtjevalit jej. ²⁵ Aša äm tokmä ku zahtjevula, jäl u släbuzät däm

čemicä pä om šje u räđikat bunä ša u amurät ali jäl u äntors pä Isus la jej sä äľ pujä pä krušji.

Pä Isus äľ punji pä krušji

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Iv 19,17-27)

²⁶ Ša kum lor dus ändärät pä Isus, jej ur apukat pä om šje sä čima Šimun, däm varušu Cirena, kari vinje akasä däm sat. Jej ur pus krušje pä jäl sä dukä äm loku lu Isus. ²⁷ Multä lumi äľ sljedile pä Isus ša mujer kari plänžje ša žalale pä jäl. ²⁸ Isus su äntors la jej ša lju zäs: “Mujerilje däm Jeruzalem, nu plänžjec päntru minji, mar plänžjec päntru voj ša päntru kupiji avoštri. ²⁹ Kä anume u vinji vremiž känd ur zäšji lume, ‘Blagoslovulići äs elje kari nikad no ar avut ša injimilje kari nikad nor purtat kupij ša cäcälje kari nikad nor avut lapci äm jelji!’ Š ³⁰ Lume sor apuka atunšje sä zäkä lu planinur: ‘Käđec žos pä noj!’ ša lu đalur: ‘Astupäcänji!’ ³¹ Kä dakä fašji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, šje nar puće sä peci uskat?”*

³² Akulo asre isto doj alci, amändoj kriminalci kari träbä sä fijä pus pä krušji sä mori ku Isus una. ³³ Känd ur vinjit pä loku šje sä čima osu dä kap, jej lor apukat ša lor pus pä krušji, una ku doj kriminalci, unu pä desna, unu pä ljeva parće aluj.

³⁴ Ša Isus u zäs: “Tata Dimizovu amnjov, jartälji kä jej nu šcijä šje fašji.”† Ša vojnici ur skos kockä sä sä ämperci däm coljilje aluj äntri jej.

³⁵ Lume stäče ša sä ujta; ša vladarur asre akulo ša äľ räđe: “Jäl u spasalit pä alci. Aku dakä äj Krist, akuljes dä la Dimizov, lasä sä sä spasalaskä sängur!” ³⁶ Kätänjilje isto äš fäšje šjuf däm jäl. Ša jej ur vinjit ša u ämbijet aluj ucät.‡ ³⁷ Jej ur zäs: “Dakä ješc tu Caru

† **23:17** Äm bätärnji grčki rukopisur äj: 17 “Jej ave običaj pä festival kä are obavezalit pä unu däm zatvoreniš sä släbodä afarä.” Vejs Mt 27,15; Mk 15,6. ‡ **23:29** Asta vremi u vinjit 70 aj dä pä Krist. Kätänjilje dä Rim u opkolulit ša uništilit

Jeruzalem ša u murit pä mulc židovur. § **23:29** Äm aje vremi kupiji äm Jeruzalem ur trpäli tari urät. Atunšje ominji ur gändi kä äj maj benji dä ominj sä nu ajvi kupij. Nuj tugä maj mari känd vejs kum kupiji alor patalešci ili mori.

23:30 Hoš 10,8 * **23:31** Uskat ljemnu maj tari arđi dä kit verđi ljemnu. Arđala značalešci patalalä ili kaznä. Isus are pä krušji ka verđi ljemnu daje kä jäl nu zaslužulit sä ardä (sä trpäľaskä). Ominji kari u odbacalit pä Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužulit sä ardä (sä patalaskä) dä grehurlje alor. † **23:34** Ša Isus u zäs: “Tata Dimizovu amnjov, jartälji kä jej nu šcijä šje fašji.” Äm orikic grčki rukopisur nuj asta skris. **23:34** Ps 22,18 ‡ **23:36** Ocät are jeftinä buturä kari obični ominj bije. Vojnici fäšje šjuf däm Isus ša äj däđe jeftinä buturä alu šjinjiva kari äj kralj. **23:36** Ps 69,21

dă Židov, spasalešćici pã činji sãngur!”³⁸ Sus la kap are skris: “Asta aj Caru dã Židov.”

Doj kriminalc una pã krušji ku Isus

³⁹ Unu dãm eje kriminalc kari aš re puš pã krušji ku Isus al vrediãe šã jãl u zãs: “Dakã ješć tu Krist, atunšje spasalešćici, šã pã noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pã elši šã u zãs: “Nu ci frikã dã Dimizov? Tãrpãlešć ista kazna ka jãl. ⁴¹ Tu šã ju šćenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kãpãtat kaznã dã lukrurlje relji, ali omusta no fãkut njimika.” ⁴² Atunšje ju zãs lu Isus: “Isuse, ãngãndẽšćici tu dã minji kãnd vi vinji ãm kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zãs ãm ãnturšjalã dã vorba: “Anume, ju ãc zãk: astãs vi fi ku minji ãm Raj!”

Morče lu Isus

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Iv 19,28-30)

⁴⁴ Kãnd are hundiva dãm njaza, are ãntunjerik ãntreg pãmãntu pãn ãm tri (3) šasur. ⁴⁵ Sorilje are ãntunjerik, šã feringa ãm Hramš su tijet pã pola. ⁴⁶ Atunšje Isus u plãns ãm graj tari šã zãšje: “Tata ãm mãnjlje atelji ju puj duhu amnjov.” Kãnd u zãs Isus asta, jãl u murit.

⁴⁷ Kãnd u vãzut asta kapetanu šje u fost, jãl u slavalit pã Dimizov kum u zãs: “Omusta are sigurno pravedan!” ⁴⁸ Šã totã lume kari sor akuljes sã vadã kum lor punji pã krušji, kãnd ur vãzut šje u fost, ur mers akasã šã aš bãçe dã žalji čepturlje. ⁴⁹ Ali toc kari ãl kunušće pã jãl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus dãm Galileja stãće šã sã ujta dã dãparći.

Josip punji ãm gropã pã Isus

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰ Are om šje sã čima Josip. Jãl are član dã mari sud dã Židov. Bun om šã pravedan ⁵¹ kari no dat pã prav la odlukurlje šje ur fãkut ku Isus. Jãl are dãm Arimateja, unu varuš la Judeja šã are dãm unu kari ašćipta sã vijã kraljevstvo lu Dimizov. ⁵² Omusta u mers la Pilat šã lu ãntribat dakã poći kãpãta tela lu Isus. ⁵³ Josip u lot žos pã Isus dã pã

krušji šã lu ãnvãlit ãm plahtã. Šã lu pus ãm gropã šje are sklesalitã dãm petrã ãm kari inka njime no fost ãngrupatã. ⁵⁴ Zuva dã pripremã are šã zuva dã sãmbãta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus dãm Galileja isto ãl sljedile. Jelji ur vãzut grupa, šã kum are tela aluj postavalitã. ⁵⁶ Aša ur mers ãm napoj šã ur pripremit uloj šã parfemur sã ungã tela alu Isus, ali pã zuva dã sãmbãta jej sã odmarale dã pã zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult ãm gropã

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-9)

¹ Elši zuva dã sãptãmãnã, are duminjika, tari dã điminjaca mujerilje ur mers la gropã, šã adušje uloj ku miros šje ur pripremit.

² Jej ur aflat petrã* kã u fost ãntorsã ãndãrãt dã la gropã. ³ Kãnd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. ⁴ Šã atunšje, kãnd inka stãće akulo ãm šok, ujtãci! Doj ominj stãće lãngã jelji ãm colji šje svitlãze. ⁵ Mujerilje sur ãnfrikušat tari, kapu sur poklonulit pãn la pãmãnt ku ubrazu šã ominji lJOR zãs: “Adišje kutãc pã om ãm kust ãntrã ominj morc? ⁶ Jãl nuj ajiše. Jãl u uskrsnulit! ãngãndecãvã šje vu zãs jãl kãnd are inka ãm Galileja: ⁷ “Trãbã ju Fišjoru Omuluj sã fjuv dat ãm mãnjlje lu ominji rej šã sã mã puji pã krušji daje sã uskrsnulaskã pã treća (3) zã.”

⁸ Atunšje jej sor ãngãndit dã vorbilje aluj. ⁹ Kãnd sor ãntors dã la gropã kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur šã alu toc. ¹⁰ Jelji as re Marija dãm varušu Magdala, Ivana šã Marija, mumãsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. ¹¹ Ali puvešće alu mujeriljelje lju su vãzut alu apostolur kã svite bulunzemi, dã aša nu ljur ãnkrizut. ¹² Ali Petar su skulat šã u aljirgat la gropã. Akulo u stat sã sã ući ãm nontru, šã u vãzut numa plahtã. Atunšje u mers ãm napoj hundi are šã sã ãntriba šje u fost aje.

Isus sã aratã la ućenikur pã kalje ãm Emaus

Š 23:45 feringa ãm Hram Asta ferinã are 25 metara dã nalt šã odvajale svãnt loku dã la Hram. * 24:2 petrã Asta are mar, isklesan okruglã petrã dovoljno mari sã askundã ulaz dã mãmãnći. Trãbuje maj mulc ominj sã maknalaskã petra. 24:7 Lk 9,22

¹³ Ām aje ista zuva doj (2) učenikur māržje ām lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dām Jeruzalem. ¹⁴ Jej svite una ku alt šje u fost. ¹⁵ Atunšje känd svite šā känd sā āntriba dā kutotu aje, Isus sāngur u vinjit šā umbla ku jej. ¹⁶ Ali alu oči alor are uskratalit sā nu āl kunoskā pā Isus.

¹⁷ Isus lju āntribat pā jej: “Šā šje raspravljalec aša iskreno känd umblāc?” Šā jej or stat trišč.

¹⁸ Unu dām jej, unu kari sā čima Kleofa, ju āntors vorba: “Ješč tu jedini stranac ām Jeruzalem kari nu šcijā šje u fost ajiše ām zadnji par zālji?”

¹⁹ Isus u āntribat: “Šje u fost?”

Jej ur āntors vorba: “Dā kutotu šje su dogodulit ku Isus dām Nazaret. Jāl are Prorok, om bālour ām djelur, šā ām vorbi ām njenće lu Dimizov, šā la lumi. ²⁰ Mar popur šā anoštri poglavarur lor dat sā sudulaskā pā Isus pā morči, šā jej lur pus pā krušji! ²¹ Noj nji nadalenj kā āj jāl ala unu kari u otkupili Izrael. Šā astās āj treća (3) zuva dā atunšje. ²² Ali pā aje kutotu orikići mujer dām grupa anostrā nju iznenadalit benji benj. Dā rākori dā điminjacasta jelji ur mers la gropā. ²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit ām napoj sā nji zākā kā ur vāzut vizijā dā anđelj dā kari ur zās kā Isus āj ām kust. ²⁴ Orikic dām grupa anostrā ur mers la gropā sā vadā šā ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vāzut pā jāl.”

²⁵ Šā Isus lju zās: “O voj ominj bulānž šā ām sufljičilje avoštri nu šćec spremni sā ānkriđec šje ur zās proroci! ²⁶ Nar trābuji Krist sā patalaskā dā toći stvarurlješće šā atunšje Dimizov sā āl proslavalaskā?”† ²⁷ Jāl u spus maj menkulo šje are zās dā jāl, ām toći svānti kenvijur; su apukat ku Mojsije šā pām toc Proroci.

²⁸ Känd ur vinjit dapropi ām lok hundi māržje, Isus su arātat ām namjerā sā mergā maj menkulo. ²⁹ Ali jej lor nagovorulit sā rāmāji. “Rāmānji ku noj; mar āj kasno. Zuva āj mar gata.” Atunšje jāl u mers ām nontru sā rāmāji ku jej. ³⁰ Atunšje känd are ku jej la masā, Isus u lot pitā, u blagoslovulitu šā u

rupt ām dovā šā lju dat alor. ³¹ Aku oči alor puće sā vadā, šā jej lor kunuskut, šā dā pā aje Isus u nestalit.

³² Šā jej ur zās una la alt: “Nu nji arđe sufljičilje anoštri känd svite jāl ku noj pā kalji, šā känd nji objasnale jāl svāntā kenvijā?” ³³ Atunšje jej sor skulat šā ur mers ām napoj ām Jeruzalem. Akulo ur aflat pā jedanaest (11) apostolur una pā kupā, šā pā orikic alci ku jej. ³⁴ Ešće lJOR spus: “Domnu anume u uskrsnulit, šā su arātat la Šimun.” ³⁵ Doj (2) učenikur ur spus šje ur pācāt pā kalji, šā kum lor kunuskut känd u rupt pita.

Isus sā aratā la učenikur (Iv 20,19-23)

³⁶ Čak šā känd svite dā aje šje ur pācāt, Isus stāće akulo āntrā jej šā jāl lju zās: “Putuljalā fijā ku voj!” ³⁷ Jej as re zubunjic šā ānfrikušac kā jej gānde kā veđi duh. ³⁸ Ali Isus u zās: “Adišje vi frikā? Šā adāšje vinji sumnjur ām sufljičilje avoštri? ³⁹ Ujtācāvā la pišjorilje amelji šā la mājnilje amelji! Ujtācāvā ju mes! Punjec mājnilje šā uvjerilecāvā, kā duh nari karnji šā osā kum viđec kum ju am.” ⁴⁰ Känd u zās asta jāl lju arātat mājnilje šā pišjorilje.

⁴¹ Ali dā fālušuja mari, jej inka nu ānkriđe, šā sā čudule. Jāl lju zās: “Avec ajiše šjeva dā mānkat?” ⁴² Jej jur dat aluj dārab dā pešći fript. ⁴³ Isus u lot šā u mānkat ām nenće alor.‡

⁴⁴ Isus lju zās: “Asta āj aje šje ju vā svitem avovā känd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dā minji as re skrišā ām zakonu lu Mojsije, šā ām kenvijurlje dā prorokur šā ām Psalmur trābuje sā sā ispunulaskā.” ⁴⁵ Atunšje jāl lju dāsvākut gāndurlje alor sā potā sā prišjepi svāntā kenvija. ⁴⁶ Jej u zās: “Asta āj skris ām svāntā kenvijā: kā Krist trābā sā patalaskā šā sā uskrsnulaskā dām morc pā treća (3) zā. ⁴⁷ Isto aša ānkājalā šā jirtala dā grehur ar trābuji sā fijā propovjedalići ām numilje aluj alu toći nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šā sā sā apušji elši ku propovjed ām Jeruzalem. ⁴⁸ Voj šćec svedoci dā stvarurlješće.

† 24:26 Asta svitešći dā vremi känd Isus u kápāta čast šā slava känd jāl u fi car. ‡ 24:43 Asta u fākut sā lji areči kā nuj duh, kā duhovur nu mājnānkā.

⁴⁹ Šă ju uj mănă žos pă voj Duh svănt šje Tata amnjov u igirit. Ali rămănjec ajiše ăm varuș păn šje nu vic fi ămbrăkac ku pučeri dă sus!”Š

*Isus să ăntorșji ăm nor
(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)*

⁵⁰ Isus lju dus dă apropi ăm lok Betanija. Jăl u răđikat mănjlje ăm sus šă lju blagoslovulit pă jej. ⁵¹ Šă kănd lji blagoslovule pă jej, jăl u fost răđikat šă dus sus ăm nor. ⁵² Jej să klanjale la jăl, šă ku fulușuje mari sur ăntors ăm Jeruzalem, ⁵³ šă ăm Hram cijelo vreme ăl blagoslovule pă Dimizov.

Š 24:49 ămbrăkac ku pučeri dă sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljlje astupă pă osobă, ku aje u kăpăta sila dă Svănt duhu să svjedočulaskă lu alci dă Isus.